

**OKUL ÖNCESİ VE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN EV
ZİYARETLERİNDE KARŞILAŞTIKLARI
SORUNLAR**

(Yüksek Lisans Tezi)

İlker ALINMAZ

Kütahya - 2013

T.C.
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İlköğretim Sosyal Bilgiler Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**OKUL ÖNCESİ VE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN EV
ZİYARETLERİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR**

Danışman:
Doç. Dr. Nida BAYINDIR

Hazırlayan:
İlker ALINMAZ

Kütahya – 2013

Kabul ve Onay

İlker ALINMAZ'ın hazırladığı “Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar” başlıklı Yüksek Lisans tez çalışması, jüri tarafından lisansüstü yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip oybirliği / oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

...../...../2013

Tez Jürisi	İmza	
	Kabul	Red
Doç. Dr. Nida BAYINDIR (Danışman)		
Doç. Dr. İsmail ÇİFTÇİOĞLU		
Yrd. Doç. Dr. Baykal BİÇER		

Doç. Dr. Ali ÖZEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Yemin Metni

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../2013

İlker ALINMAZ

Özgeçmiş

19.09.1981 yılında Kocaeli ilinin Gölcük ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini burada tamamladıktan sonra, 2000 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünde okumaya başladı. 2004 yılında mezun oldu. 2005-2007 yıllarında Bolu İzzet Baysal Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğünde usta öğretici olarak görev yaptı. 2008 yılında Sivas ilinin Akıncılar ilçesinde askerliğini yaptı. 2009-2011 yıllarında Bilecik ilinde Rehber Dershanesi'nde hafta sonları Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, hafta içinde de Özel Şirineller Anaokulunda idarecilik yaptı. 2011-2012 eğitim öğretim yılının güz döneminde Bilecik Özel İmge Kreş ve Gündüz Bakım Evi Müdürlüğü'nde idarecilik yaptı. 2009 yılında Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümünde Yüksek Lisans öğrenimine başlayan İlker ALINMAZ, Artvin ilinde yaşamını sürdürmektedir.

ÖZET

OKUL ÖNCESİ VE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN EV ZİYARETLERİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR

ALINMAZ, İlker
Yüksek Lisans Tezi, İlköğretim Ana Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Doç. Dr. Nida BAYINDIR
Haziran, 2013, 131 sayfa

Ülkemizde eğitime başlamanın erken yaşlara çekilmesi ile temel eğitim programlarında yer alan aile katılımı çalışmaları daha da önemli hale gelmiştir. Aile katılım çalışmaları arasında yer alan ev ziyaretleri öğrenci, aile, öğretmen ve okul açısından büyük öneme sahip bir etkinliktir. Ancak uygulayıcıları olan öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları bazı sorunlar bu faaliyetin işlevselliğini etkileyebilmektedir.

Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunları belirlemeyi amaçlayan bu araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır.

Araştırmanın çalışma evrenini 2012-2013 eğitim öğretim yılında Artvin İl Merkezinde bulunan okul öncesi ve sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır.

Araştırma sonunda okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde, en fazla sorunu öğrenci velisinin çalıştığı ailelere ziyaret düzenlemekte yaşadıkları, ev ziyaretlerinin mesai sonrası yapılmasından ve bazı durumlarda sürenin uzamasından rahatsız oldukları, ziyaretlere yalnız gitmekten dolayı güvenlik noktasında tedirgin oldukları, ziyaretlerde ulaşım ve adres bulmada sorunlar yaşadıkları bulgularına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Aile, Okul, Okul Aile İşbirliği, Aile Katılımı, Ev Ziyareti

ABSTRACT**THE PROBLEMS PRE-SCHOOL AND PRIMARY SCHOOL TEACHERS
MEET DURING THEIR HOME VISITS****ALINMAZ, İlker****Master's Degree Thesis, Department of Primary Education****Thesis Advisor: Assoc. Prof. Nida BAYINDIR****June, 2013, 131 pages**

In our country, family participation in basic education programs has become more important with the starting age for education being lowered. One of the most important activities in family participation program is home visits considering student, family, teacher and school altogether. Although some problems teachers meet during home visits affect this activity adversely.

This study is a descriptive research as a screening model with the purpose of determining the problems pre-school and primary school teachers meet during home visits.

The study consists of the pre-school and primary school teachers in Artvin city centrum in the academic year of 2012 - 2013.

As a result of this study, the biggest problem that the teachers met during home visits was the working hours. The teachers had to visit parents after working hours and sometimes it would take more time than planned which made teachers uncomfortable. Also teachers were feeling uneasy about going alone to home visits as a matter of safety with the addition of having trouble with transportation and finding the address.

Keywords: Teacher, Family, School, School-Family Collaboration, Family Participation, Home Visit

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER VE GRAFİKLER LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ VE ÖZELLİKLERİ	11
1.1.1. Öğretmenlik Mesleğinin Temel Özellikleri.....	11
1.1.2. Aile Katılımı Çalışmaları Açısından Öğretmen Özellikleri	13
1.2. ÖĞRETMEN EĞİTİMİNDE GELİŞMELER.....	13
1.2.1. Cumhuriyet Öncesi Dönemde Öğretmen Eğitimi.....	14
1.2.2. Cumhuriyet Sonrası Dönemde Öğretmen Eğitimi.....	17
1.2.2.1. İlkokul Öğretmeni Yetiştirme	17
1.2.2.2. Okul Öncesi Öğretmeni Yetiştirme.....	18
1.3. EĞİTİM SİSTEMİNDE ÖĞRETMENİN ROLÜ.....	20
1.3.1. Öğretmenin Görevleri	20
1.3.2. Öğretmenin Rollerini	23
1.3.3. Öğretmenin Yeterlikleri.....	25
1.3.3.1. Yeterlik Alanları ve Alt Yeterlikler	26
1.4. TEMEL EĞİTİMDE AİLENİN YERİ VE ÖNEMİ	27
1.5. TEMEL EĞİTİM PROGRAMLARINDA AİLE KATILIMI	
FAALİYETLERİNDEN EV ZİYARETLERİ	31
1.5.1. Ev Ziyaretlerinin Amaçları	32
1.5.2. Ev Ziyaretlerinin Temel Eğitimdeki Yeri ve Önemi	33
1.5.3. Çocuk Açısından Ev Ziyaretleri	35
1.5.4. Aile Açısından Ev Ziyaretleri.....	37

1.5.5. Öğretmen Açısından Ev Ziyaretleri.....	39
1.5.6. Okul Açısından Ev Ziyaretleri.....	41
1.5.7. Ev Ziyaretlerinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	44

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	49
2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM.....	49
2.2.1. Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri.....	49
2.2.1.1. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Durumları.....	49
2.2.1.2. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Durumları	50
2.2.1.3. Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Durumları	51
2.2.1.4. Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Durumları	52
2.2.1.5. Öğretmenlerin Çalıştıkları Kuruma Göre Durumları.....	53
2.2.1.6. Öğretmenlerin Branşlarına Göre Durumları	54
2.2.1.7. Öğretmenlerin Meslek Yıllarına Göre Durumları.....	55
2.2.1.8. Öğretmenlerin Sınıf Mevcutlarına Göre Durumları.....	56
2.3. VERİ TOPLAMA ARACI	57
2.4. VERİ TOPLAMA ARACININ UYGULANMASI	58
2.5. VERİLERİN ANALİZİ	58

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

3.1. ALT PROBLEMLERE İLİSKİN BULGULAR VE YORUMLAR.....	63
3.1.1. Ev Ziyaretlerinde Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlarla İlgili Farklı Görüş ve Önerileriniz Varsa Yazınız Maddesine Verilen Cevapların Analizi	89
3.2.TARTIŞMA	92
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	95
EKLER.....	100
KAYNAKÇA	108
DİZİN	117

TABLOLAR LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 2.1: Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları	50
Tablo 2.2: Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları	51
Tablo 2.3: Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımları	52
Tablo 2.4: Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları	53
Tablo 2.5: Öğretmenlerin Çalıştıkları Kuruma Göre Dağılımları	54
Tablo 2.6: Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımları	55
Tablo 2.7: Öğretmenlerin Meslek Yıllarına Göre Dağılımları	56
Tablo 2.8: Öğretmenlerin Sınıf Mevcutlarına Göre Dağılımları	57
Tablo 2.9: Dağılımın Merkezi Eğilim Ölçüleri ve Çarpıklık-Basıklık Katsayıları	59
Tablo 2.10: Dağılımın Normalliğine İlişkin Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları	60
Tablo 3.1: Ev Ziyaretlerinde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	63
Tablo 3.2: Cinsiyet Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin T Testi Sonuçları	76
Tablo 3.3: Yaş Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	76
Tablo 3.4: Yaş Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin Varyans Analizi Sonuçları	77
Tablo 3.5: Medeni Durum Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin T Testi Sonuçları	78
Tablo 3.6: Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları	78
Tablo 3.7: Kurum Türü Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin T Testi Sonuçları	79
Tablo 3.8: Branş Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin T Testi Sonuçları	80

Tablo 3.9: Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	80
Tablo 3.10: Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin Varyans Analizi Sonuçları	81
Tablo 3.11: Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	82
Tablo 3.12: Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin Varyans Analizi Sonuçları	82
Tablo 3.13: “Ev Ziyaretlerinin Gerekli Olduğunu Düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	83
Tablo 3.14: “Ev Ziyaretlerinin Tek Başına Öğrenciyi Tanımaya Yönelik Yeterli Bir Faaliyet Olduğunu Düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	84
Tablo 3.15: “Her Öğrenciye Ev Ziyareti Yapılmasını Gerekli Görüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	85
Tablo 3.16: “Ev Ziyareti Yapıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	86
Tablo 3.17: “Ev Ziyaretlerini İsteyerek Yapıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri	87
Tablo 3.18: “Ev Ziyaretlerini Ne Sıklıkla Gerçekleştiriyorsunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	88

ŞEKİLLER VE GRAFİKLER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 2.1: Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları.....	50
Şekil 2.2: Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları.....	51
Şekil 2.3: Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımları	52
Şekil 2.4: Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları	53
Şekil 2.5: Öğretmenlerin Çalıştıkları Kuruma Göre Dağılımları	54
Şekil 2.6: Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımları.....	55
Şekil 2.7: Öğretmenlerin Meslek Yıllarına Göre Dağılımları	56
Şekil 2.8: Öğretmenlerin Sınıf Mevcutlarına Göre Dağılımları	57
Grafik 2.1: Frekans Dağılım Grafiği.....	59
Şekil 3.1: “Ev Ziyaretlerinin Gerekli Olduğunu Düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Dağılımlar	84
Şekil 3.2: “Ev Ziyaretlerinin Tek Başına Öğrenciyi Tanımaya Yönelik Yeterli Bir Faaliyet Olduğunu Düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Dağılımlar	85
Şekil 3.3: “Her Öğrenciye Ev Ziyareti Yapılmasını Gerekli Görüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Dağılımlar	86
Şekil 3.4: “Ev Ziyareti Yapıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Dağılımlar	87
Şekil 3.5: “Ev Ziyaretlerini İsteyerek Yapıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Dağılımlar	88
Şekil 3.6: “Ev Ziyaretlerini Ne Sıklıkla Gerçekleştiriyorsunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Dağılımlar	89

KISALTMALAR LİSTESİ

ANOVA	: Varyans Analizi
Akt	: Aktaran
Ed	: Editör
F	: f değeri
f	: Frekans
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
n	: Öğretmen sayısı
Ö	: Öğretmen
P	: Anlamlılık Düzeyi
ss	: Standart Sapma
Sd.	: Serbestlik Derecesi
SPSS	: Statistical packages for the social sciences – Sosyal bilimler için istatistik paketi.
ss.	: Sayfa sayısı
tdk	: Türk Dil Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
vd	: Ve diğerleri
x	: Aritmetik Ortalama

TEZ METNİ

GİRİŞ

Okullar, sadece öğrencilerine bilgi sunan yerler değil, aynı zamanda yakın çevresinin kültürel gelişimine katkı yapma ve toplumun gereksinimleri doğrultusunda nitelikli insan gücü yetiştirme gibi önemli görevleri olan eğitim kurumlarıdır. Okulların bu görevlerini yerini getirebilmeleri için çevrenin yakın ilgisine ve ailenin etkin katılımına gereksinimleri vardır (Yiğit ve Bayrakdar, 2006: 137).

Okul, aile ve toplumun öğrencilerin başarısının üç saçı ayağını oluşturduğunu ifade eden Epstein (1995) bu üç saçı ayağının birbirleri ile etkileşime geçerek öğrencilere, okul ve eğitimin önemi konusunda olumlu mesajlar verebileceğini vurgulamıştır (Akt. Kavgacı, 2010).

Yukarıdaki ifadelerden de anlaşılacağı üzere; okul, aile ve sosyal çevre öğrenci başarısını etkileyen en önemli unsurlardır. Bu unsurlar, aralarında iletişim olmadan eğitim açısından görevlerini tam olarak yerine getiremeyecekleri gibi, öğrencilerin başarısını da yeterli düzeyde destekleyemeyeceklerdir.

Ailenin bir diğer işlevi, yetişmekte olan gencin sosyalleşmesi ve kültürlenmesidir. Yeni yetişen gencin sosyalleşmesi, kültürel değerlerin kazandırılması, toplumsal kuralların ve değer yargılarının da öğrenilmesi, kendisinden beklenen davranışları ve hareketleri kazanması aile içinde olmaktadır. “Kültürel miras” olarak nitelenen bu değeri çocuğa aktaracak ve kazandıracak olan en önemli toplumsal birim ailedir (Özgüven, 2001: 3).

Aile, gerek kendi dinamiklerinden kaynaklı olarak, gerekse daha büyük toplumsal değişimlere bağlı olarak sürekli değişim içinde olan dinamik bir toplumsal kurumdur. Ailenin değişmesiyle birlikte ebeveynlerin rolleri ve işlevlerinde de değişimler gözlemlenir. Ancak, yaşanan tüm bu değişimlere rağmen aile ve ebeveynler çocuğun gelişimini en çok etkileyen etmenlerin başında gelir (Özgün, 2010: 100).

Çocuk, ailesiyle sürekli etkileşim içindedir. Bu etkileşim yukarıda da belirtildiği gibi, çocuğun eğitime başlamasıyla sona ermez, değişerek devam eder. Bu noktada ailelerin eğitim sürecinde de çocuklarına karşı ilgi ve alakalarını azaltmamaları gerekir.

Çocuklar ilk kazanımlarını aile ortamında elde ederler. Bir bakıma ilk eğitim almaya başladıkları ortam ailedir. Bu bakımdan ailelerin ev ortamında sağlayacakları fiziki ve psikolojik koşullar, okulda çocukların gelişimi ve eğitimi için hazırlanan psikolojik ve fiziki ortam kadar önemlidir. Okulda alınan eğitimin devamlılığının sağlanması ise okul ile ailenin işbirliği içerisinde olmasıyla gerçekleşir (Aslanargun, 2007).

İyi ve sağlıklı bir eğitim ortamı ancak öğretmen ve aile işbirliği ile sağlanabilir. Eğer aile ve öğretmen gerçekten karşılıklı sevgi, saygı, anlayış ve iyi niyet bağları kurmayı başarmışlarsa; bunun sonucunu çocuğun yetenek ve becerilerindeki gelişmede, çalışmalarındaki başarıda görmek mümkün olacaktır (Ataç, 2003: 176).

Okul-aile işbirliği sürecinde çocuk, aile, öğretmen ve kurum bir bütündür. Bu süreçte amaç, her ögenin birlikte çaba göstererek çocukların sağlıklı bir şekilde gelişmelerini sürdürmelerine yardımcı olmaktır (Öncül, 2011: 24).

Çocuğun eğitiminde başarıyı amaçlayan, aile, öğretmen ve okulun bu amaçlarına ulaşmaları ancak sağlayacakları etkili ve etkin okul-aile işbirliği ile mümkün olacaktır. Bu işbirliğini temin etmede öğretmenlerin, aile ile okul arasında iletişim köprüsü kurlmaları gerekmektedir.

Grolnick ve Slowiaczek (1994) de ailenin okulla olan iletişimini ve işbirliğini geliştirmesinin, okulun öneminin çocuğa kavratılmasında etkili olabileceği ve velinin bu ilgili davranışının öğretmenin de öğrenci ile daha çok ilgilenmesini sağlayabileceğini ifade etmişlerdir. Ayrıca bu etkileşimin, gerek okulun çeşitli etkinlikler düzenlemesi yoluyla kurumsal bazda, gerekse öğretmen ve velinin yüz yüze veya telefonla yaptığı konuşmalar şeklinde kişisel bazda olabileceğini söylemişlerdir. Bu üç farklı yapı arasındaki işbirliğinin, hepsi yüksek düzeyde başarılı olan öğrenciler üretmesi beklenemez. Fakat bahsedilen işbirliğinin öğrencileri yönlendirip, onlara enerji verip onları başarılı olmak ve çalışmak için motive edeceği ve böylece öğrencilerin okullarının, ailelerinin ve hatta toplumun onlarla ilgilendiklerini hissetmeleri ile de onları ellerinden gelenin en iyisini yapmaya teşvik edeceği söylenebilir (Akt. Kavgacı, 2010).

Günümüzde ailelerin eğitime katılımının önemi tartışmasız olarak kabul edilmektedir. Okulöncesi eğitim alanında çocuklar üzerinde yapılan araştırmalar, aile

katılımını sağlayan programlarda yetişen çocukların gelişimindeki olumlu etkinin kalıcı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle okul öncesi eğitimde ailenin eğitime katılımı, aile bireylerinin okulöncesi eğitim hakkında bilgi edinmeleri ve çalışmaların evde pekiştirilmesini sağlamaları açısından önemlidir (MEB, 2006: 78).

Jyotsana (2000), Comer ve Haynes (1997) ve PTA (2005)'ya göre okullar, çocuğun gelişim gereksinimleri tek başına karşılamada yeterli değildir. Aile katılımı ve desteği esastır ve aile katılımı okulu da etkilemektedir. Aileler aktif olarak katıldıklarında okul atmosferi daha olumlu etkilenmektedir. Çalışmalar, aile katılımının okuldaki çalışmaları olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Hizmet ettikleri toplulukla güçlü bağlantıları olan ve onların ihtiyaçlarına cevap veren okullar diğer okullara göre daha iyi öğrenci yetiştirmektedir. Okulla sürekli temas halinde olan anne babaların çocukları diğerlerine göre akademik olarak daha iyi performans göstermektedirler (Akt. Tezel Şahin ve Özyürek 2010: 57).

Laurence Steinberg'in deyişiyle "diğer koşullar eşit olduğunda, anne babası okulla daha çok ilgilenen çocuklar akranlarından daha başarılı olurlar" (Akt. Bee ve Boyd, 2009: 763).

Farquhar vd. (2005, 2007)'ne göre aile katılımı eğitime ve okula katılımın farklı türlerini içermektedir. Anne babalar çocukların okul faaliyetlerine katılarak, evde yapılacak etkinlikleri takip ederek, çocuklarına evde bazı bilgileri öğreterek katılımında bulunabilirler. Ailelerin öğrenim durumu, özellikleri ne olursa olsun tamamı aile katılımı çalışmalarına katkıda bulunabilirler (Akt. Tezel Şahin ve Özyürek 2010: 61).

Okul-aile işbirliğinin sağlanmasında ve öğrenci başarısının artmasında ailenin eğitime katılımı çok önemlidir. Bu katılım velinin okulda düzenlenen eğitim faaliyetlerine öğretmen tarafından dâhil edilmesi ve öğretmenin velilerle bireysel görüşmesi şeklinde yapılır.

Aile katılımının öğrenci başarısı üzerinde oynadığı başat rolün bilincinde olan gelişmiş ülkeler, eğitim sistemlerinde aile katılımına daha fazla önem verme yönünde adımlar atmaktadır (Aslanargun, 2007).

ABD genelinde aile katılımı, erken çocukluk eğitimi programlarının önemli bir parçası olarak kabul edilmektedir. Anne babanın eğitimi ve çocukların eğitime katılımı birçok bilimsel çalışmaya konu olmaktadır (Kalkan, 2012).

Ülkemizde de aile katılımı faaliyetleri desteklenmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan yönetmeliklerde ve düzenlenen seminerlerde aile katılımının sağlanması vurgulanmaktadır.

Toplumsal yaşamda destek gereken ailelere ve çocuklarına eşit eğitim fırsatları sağlamak bugün ve gelecek için katkı sağlayacaktır. Bir yandan herkesin en az temel eğitimden yararlanması, bir yandan da zamanında bu eğitimden yararlanamamış veya az yararlanmış yetişkinlere, ailelere temel eğitim ve gereksinim duydukları destek eğitimleri sağlanması önemli bir eğitim politikasıdır (Ural, 2010: 57).

Üstlendikleri ebeveyn rolünden haz duyan ve görevlerini gereğince yaptıklarına inanan anne ve babaların çocuklarına karşı takındıkları tavırlar, çocuklarını nasıl yetiştireceklerini bilemeyen, güvensiz ve kendilerini yetersiz hisseden anne babaya oranla, daha başarılı ve olumludur (Yavuzer, 2011: 133).

Okulda uygulanan plan, program, yöntem ve teknikler konusunda ailelerin yeterli bilgiye sahip olmamaları onların çocuklarıyla olan iletişimini de etkileyen bir unsurdur. Okul ile olan iletişimi de zayıflatan bu bilgi yetersizliği yüzünden çocuklarının eğitimine nasıl yardım edeceklerini bilemeyen velilerin, eğitime olan katkıları da düşmektedir (Aslanargun, 2007).

Çocukların bilinçli bir ortamda gelişmeleri ve eğitilmeleri büyük önem taşımaktadır. Çocuğun gelişiminde ve eğitiminde bu denli etkileri olan aile üyelerinin, çocuk gelişimi ve eğitimi konularında bilgilendirilmeleri ve bilinçlendirilmeleri, bir program dâhilinde eğitilmeleri ya da en azından çocukları ile ilgili eğitim yaşantılarına katılarak etkileşimde bulunmaları sağlanmalıdır (Üstünoğlu, 1991:80).

Ülkemizde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğüne düzenlenen Aile Eğitim Programı çerçevesinde seminerler ve yayınlarla aileler çocuk eğitimi konusunda bilinçlendirilmekte ve ailelerin çocuk eğitimine katılımı desteklenmektedir.

Öğretmenler okul-aile iletişimini sağlayabilmek için zaman zaman ailelerin evlerine ziyaretler düzenleyebilirler. Çocuklar ve aileleri en iyi tanıma yollarından biri ev ziyareti yapmaktır. Bu ziyaretler bilgi ziyareti, paylaşma ya da eğitim ziyareti olabilir. Bu ziyaretler öğretmene; çocuğun ev yaşamı, ilgi ve yetenekleri, ailenin çocuğa yaklaşım biçimi gibi konularda ipuçları verir. Aileler genellikle evlerinde daha

rahatlırlar. Ayrıca, öğretmenler de ailelere çocuklarını nasıl eğitebilecekleri konusunda bilgiler verebilir (İşmen ve Yıldız, 1996: 32; Seçkin ve Koç, 1997: 7).

Ev ziyareti, belirli aralıklarla yapılan ziyaretler yoluyla öğrenmeyi pekiştiren, belirli durumlara ayarlama imkânı tanıyan, yaparak gösterme ve gözlemden sonra anında uygulama ve geri bildirme imkân veren, bir grup ortamında mümkün olmayabilen özel, serbest tartışmaları geliştiren ve çocuğu soyut bir varlık olarak değil de bir çerçeve içinde ele alan, esnek bir eğitim yaklaşımıdır (Yıldız, 2012).

Ev merkezli programlarda, çocuğun eğitiminin doğal ortamda gerçekleşmesi, bireyselleştirilmiş öğrenmeye olanak sağlaması, tüm aile bireylerinin doğrudan katılımının ve ebeveyn-çocuk etkileşiminin doğrudan gözlemlenmesinin mümkün olması gibi avantajlardan söz edilebilir (Temel, 2003).

Allen ve Tracy (2004) ve Wolf (2007)'a göre ev ziyaretleri, çocukların okulla bir köprü kurlarının mükemmel bir yoludur. Ev ziyaretleri öğretmenin ebeveynlerinin değerleri, çocuğuna karşı tutum ve davranışları, çocukla ilgili beklentilerini öğrenme ve aileyi tanıma için kullanılan en iyi yollardan birisidir. Öğretmenler pozitif bir ilişki inşa edebilmek için çocukların içinde bulunduğu çevreye aileleri davet etmeli onlara zaman harcayabilmelidir. Ev ziyaretleri ile aile ve ev ziyaretçileri arasında güven bağları kurulur ve aradaki güç dengesizliği ortadan kalkmış olur. Ev ziyaretleri ile ailenin ihtiyaçları rahatlıkla anlaşılır ve bu sayede iletişim engelleri aşılabilir. Ev ziyaretleri ile aynı zamanda çocuğun gelişimi desteklenir, ev çevresi gözlemlenir, çocuğun çevresine müdahale edilebilir ve aile çocuk etkileşimi öğretilir (Akt. Öncül, 2011).

Öğretmenin düzenli ev ziyaretleri yapması, çocukları ve aileleri daha iyi tanımaya fırsat vermektedir. Öğretmen ve aile arasında yakın bağlar kurularak okul ve aile arasındaki iletişimi arttırmaktadır. Aileler grup ortamında dile getiremedikleri konuları, sorunları ev ziyaretleri sırasında daha rahat ifade edebilmektedirler (Ömeroğlu ve Yaşar, 2005).

Geçmişten günümüze araştırmalarla ailelere ve çocuklara olan olumlu katkıları saptanan ev ziyaretleri okul öncesi eğitimde de aile katılım çalışmalarında kullanılan bir yöntemdir. Ailenin özelliklerinin anlaşılması, aileyi ve çocuğu doğal ortamlarında gözlemlemek için aileleri evlerinde ziyaret etmek gerekmektedir (Öncül, 2011).

Ev ziyaretleri öğretmenler tarafından ailelerin okulla işbirliğini sağlamanın ve ailelerin çocuk eğitimi noktasındaki beklenti ve eksikliklerinin fark edilip desteklenmelerini sağlamanın en etkili yoludur. Bu ziyaretler öğretmenin öğrenci hakkında (yaşam koşulları, çalışma ortamı vb.), veli hakkında (çocuğuyla ilişkisi, eğitime yaklaşımı, sağladığı fiziki koşullar vb.) çok önemli bilgiler edinebilmesine olanak sağlar.

Bu araştırmada okul öncesi öğretmenleri ile sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunların neler olduğu incelenmeye çalışılmıştır.

PROBLEM CÜMLESİ

Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Nelerdir?

ARAŞTIRMANIN AMACI

Çok geniş bir görev yükümlülüğü olan öğretmenlerin bir taraftan da mesleki olarak birçok yeterliliğe sahip olması beklenmektedir. İnsan eğitimi gibi sürekli ve yorucu bir vazifeyi yerine getiren öğretmenler mesleki noktadan görev ve yeterlilik yoğunluğu içerisinde olan öğretmenler gündelik yaşamlarının da getirdiği sorumluluklar ile sürekli bir etkileşim ve çatışma içinde kalmaktadırlar. Öğretmenler yerine getirmeleri gereken mesleki görev ve yeterliliklerinin yanında; idareye, öğrencilere, velilere ve okul dışında da ailelerine ve sosyal çevrelerine karşı birçok sorumluluğu üstlenmektedirler.

Böylesine geniş bir görev yelpazesi içerisinde bulunan öğretmenlerin, alt yapısı hazırlanmadan verilen görevlerde sorunlar yaşayarak bu görevleri gerektiği gibi yerine getiremedikleri gözlemlenmektedir. Aile katılımı faaliyetlerinden olan ev ziyaretleri de yeterli düzeyde ele alınmadan öğretmenden yerine getirmesi beklenen görevlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Öğretmen ev ziyaretini gerçekleştirmekteki amacını önceden belirtmediğinde, veliler sorun amaçlı gelindiğini düşünerek çocuklarına yönelik koruyucu bir tavır takınabilir ve ziyaretleri olumsuz karşılayabilirler.

Ziyaret esnasında gereken nezaket ve hoşgörü kurallarını aşan durumlar oluşmasıyla ve ev ziyaretlerinin amaçlarının dışındaki konulara girilmesiyle öğretmen ve aile rahatsız olabilir.

Ziyaretlerde ailelerin ikramları öğretmenleri rahatsız edebileceği gibi velilerin de ziyarette ikram hazırlamayı gereklilik olarak algılamaları sorunlara yol açabilir.

Örneklerde kısaca değinilen ve benzer sorunlar sebebiyle çok önemli bir aile katılım faaliyeti olan ev ziyaretleri öğretmenlerce gereken profesyonellikte düzenlenmeyebilmektedir.

Yukarıda bahsedilenler çerçevesinde, yapılan bu araştırmada okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunları saptamak ve belirlenen sorunların dikkate alınmasıyla bu önemli faaliyetin eğitimde daha etkili yer almasına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

- Ülkemizde son yıllarda eğitime başlama yaşının küçük yaşlara çekilmesi ev ziyaretlerinin önemini ve gerekliliğini daha fazla gündeme getirmiştir.
- Ev ziyaretlerinin temel eğitimde profesyonelce yapılması okul-aile bağına akademik, sosyal, psikolojik vb. açılardan güçlendirecektir.
- Profesyonelce yapılacak ev ziyaretlerinin öğrenci başarısına, aileye, öğretmene ve okula pek çok katkısı olacak ve bu faaliyetin olumlu etkileri bir sonraki eğitim kademelerine de örnek olacaktır.
- Ziyaret esnasında anne babanın çocuklarına karşı tavırları gözlemlenerek, demokratik aile tutumu ve aile içi iletişim hakkında tavsiye niteliğinde bilgi vermek suretiyle eğitim noktasında önemli bir rehberlik hizmeti sunulabilecektir.
- Ev ziyaretlerinde öğretmen öğrenci ile ilgili olumlu yanları öne çıkararak, öğrenciyi aktif ederek öğrencisiyle hiç olmadığı kadar doğal ve sıcak bir iletişim sağlayabilecektir.

- Ziyaret esnasında öğrencinin ders çalışma şekli, ortamı, sevdikleri ve sevmedikleri, rahatsızlıkları, istekleri, hedefleri üzerinde durularak öğretmenin öğrenciyi daha yakından tanınması sağlanabilecektir.
- Öğrencisinin evinin fiziki şartlarını, çalışma ortamını, imkânları ve imkânsızlıklarını ev ziyaretleriyle bizzat gören öğretmen eğitimde bireysel farklılıklara daha iyi hitap edebilecektir.
- Ev ziyaretleriyle öğretmen, çocuğun okuldaki uyum problemlerinin birçoğunun kaynağında aile ortamı ve aile içi ilişkiler olduğunu gözlemleyerek sorunu kaynağında çözme imkânı bulabilecektir.
- Ev ziyaretleriyle öğretmen, ailelere çocuklarının içinde bulunduğu dönem özellikleri ile arkadaş ilişkileri ve bu dönemde çocuklarca edinilebilecek zararlı alışkanlıklar hakkında birebir bilgilendirmelerde bulunabilir.
- Ziyaretlerde öğretmen okul aile işbirliğinin güçlenmesini sağlayacak konularda aileleri bilinçlendirebilir.
- Ev ziyaretleri hakkında yapılan araştırmalarda bu faaliyetlerin önemi ve gerekliliği genel olarak ortaya konulmuş; ancak bu faaliyetin uygulayıcıları olan öğretmenlerin ziyaretlerde karşılaştıkları problemler yeterli düzeyde ele alınmamıştır.
- Ev ziyaretleri, öğretmenlerin karşılaştıkları ve karşılaşılabilecekleri problemler ele alınıp çözüm yolları üretilmeden işe koşulduğunda uygulamada karşılaşılan problemler sebebiyle uygulayıcıları tarafından amacına tam olarak hizmet edememektedir.
- Öğretmenler, profesyonelce yapıldığında eğitim açısından pek çok getirisi olan ev ziyaretlerini karşılaştıkları sorunlar sebebiyle külfet olarak görmekte netice olarak da ev ziyaretlerini ya tamamen terk etmekte ya da gönülsüz bir şekilde gerçekleştirmektedirler.
- Araştırmada okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar belirlenmeye çalışılarak bu önemli faaliyetin daha profesyonel yapılmasına katkı sağlanacak olması çalışmanın önemli bir yönüdür.

- Ayrıca alan taramasında dikkati çeken bir husus ise, aile katılımı faaliyetlerinden olan ev ziyaretlerinin tek başına ve kapsamlı olarak ele alındığı çalışmaların çok az olmasıdır. Araştırmayla, bu alandaki eksikliğe katkı sağlanarak ileride yapılacak çalışmalara ışık tutulacak olması araştırmanın diğer önemli bir yönüdür.

ARAŞTIRMANIN KAPSAMI VE SINIRLILIKLARI

Araştırmanın kapsamını Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kurumlarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın alt evrenini okul öncesi öğretmenleri ile sınıf öğretmenleri oluşturmakta olup örneklem kümesini ise Artvin il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kurumlarda görev yapan okul öncesi ve sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır.

ARAŞTIRMANIN ALT PROBLEMLERİ

Araştırmada temel olarak şu hipotezler üzerinde durulmuştur:

1. Okul öncesi ve sınıf öğretmenleri ev ziyaretlerinde veli ile ilgili sorunlar yaşamaktadır.
2. Okul öncesi ve sınıf öğretmenleri ev ziyaretlerinin mesai sonrası gerçekleştirilmesi noktasında sorunlar yaşamaktadır.
3. Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin kişisel durumları ev ziyaretlerine katılımlarını zorlaştırmaktadır.
4. Okul öncesi ve sınıf öğretmenleri fiziki, psikolojik yorgunluğa ve ekstra zaman kaybına sebep olan ev ziyaretlerinin maddi getirisinin olmamasından rahatsızdırlar.
5. Okul öncesi ve sınıf öğretmenleri ev ziyaretlerinde ulaşım konusunda sorun yaşamaktadırlar.

BİRİNCİ BÖLÜM
KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ VE ÖZELLİKLERİ

Öğretmen, eğitim hizmetlerini eğitimin amaçları doğrultusunda yürüten kişidir (Özdayı, 1990).

Öğretmenler, mesleği öğretme olan kişilerdir. Günümüzde öğretmenler öğretmenlik mesleğinin yeterliliklerini kazandıran yükseköğretim kurumundan mezun olarak bu mesleği yapmayı hak kazanan kişiler olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde insanların yaşamlarını etkileyen hızlı değişiklikler öğretmenlerin görevlerinde de büyük ölçüde değişikliklere ve gelişmelere sebep olmaktadır. Öğretmenlerin görevlerini tam olarak yerine getirebilmeleri sürekli yeniliklere açık olup kendilerini geliştirmeleriyle mümkün olmaktadır (Helvacı, 2008: 315-316).

Aile katılım faaliyetleri öğretmenlerin görevlerini yerine getirmelerine katkı sağlayan önemli etkinliklerdir. Bu faaliyetlerden ev ziyaretleri öğretmenlerin öğrenciye ve veliye yönelik birçok sorumluluklarını yerine getirmelerine olanak sağlamaktadır.

1.1.1. Öğretmenlik Mesleğinin Temel Özellikleri

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 43. maddesinde öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği olarak tanımlanır.

Helvacı (2008), öğretmenlik mesleğinin başlıca özelliklerini aşağıdaki gibi sıralamıştır:

1-Öğretmenlik insan şekillendirme mesleğidir. Öğretmenlerin üzerinde çalıştıkları ürün insan biyolojik ve duygusal yönleri olan karmaşık bir yapıdır. Toplumun temel taşı olan bireyleri yetiştirmek onlarda istedik davranışlar oluşmasını sağlamak kuşkusuz hem çok önemli hem de büyük çaba isteyen bir görevdir.

2-Öğretmenlik sevgi ve özveri üzerine kuruludur. Öğretmenlerin şekillendirmekle vazifeli oldukları ürün insandır. Öğretmenlerin bu işi yaparken insanı sevmesi, fedakâr olması, hoşgörülü davranması gerekir. Çünkü öğrencilerin eğitime, öğretime, okula gereken önemi verebilmelerini sağlamada öğretmenlerin bu özellikleri taşıma gerekliliğinin önemi ortadadır.

3-Öğretmenlik saygın bir meslektir. Toplumumuz kendilerine eğitim veren öğretmenlere her zaman saygı duymuş ve hürmet etmiştir. Günümüzde öğretmenlik mesleğinin saygınlığının azaldığı gözlemlense de hala toplumdaki en saygın meslekler arasındadır.

Ev ziyaretleri öğretmenlerin mesleklerinin saygınlığını yaygınlaşturmalarına önemli olanaklar sağlar. Öğretmenle yakından iletişim kuran veliler ve öğrenciler öğretmeni yakından tanıyarak onda gördükleri olumlu vasıflar ölçüsünde öğretmenliği kıymetlendirmektedirler.

4-Öğretmenlik mesleğini genelde bayanlar tercih etmektedir. Yapılan araştırmalar gelişmiş ülkelerde ve ülkemizde de genellikle okul öncesi eğitimi ve ilköğretim eğitiminde öğretmen olanların bayanlar olduğunu ortaya koymaktadır.

5-Öğretmenlik tüm ülkelerde en yaygın mesleklerdendir. Ülkelerin üretken, nitelikli bireyler yetiştirmeleri, kalkınmalarını sağlamaları eğitimle mümkündür. Eğitim sektörünün üreticileri ise öğretmenler olduğundan tüm ülkelerde en yaygın meslek guruplarından olarak öğretmenlik karşımıza çıkmaktadır.

6-Öğretmenler buldukları toplumun liderleri arasındadırlar. Çünkü öğretmenler yeni neslin toplumu kalkındıracak bilgi ve donanımlara sahip olmalarını sağlayacak rehberleridirler. Onların liderliğinde bireyler toplumu kalkındıracak hedeflere yönelirler.

Öğretmenler ev ziyaretlerinde veli ve çocukla yakından iletişim kurarak onlara gerekli konularda liderlik ederler.

7-Öğretmenler velilere ve topluma karşı da sorumludurlar. Öğretmenlerin öğrencilerin durumlarıyla ilgili ailelerle işbirliği içinde olması gerekir. Bu velilerin çocukları hakkında bilgilenmeleri açısından gerekli olduğu gibi öğretmenin de öğrenci hakkında daha yakından bilgilenmesini sağlar. Toplumun bireylerden beklentilerini sağlayan da büyük oranda öğretmenler olduğundan öğretmenler buldukları topluma karşıda sorumludurlar.

Ev ziyaretleri öğretmenin velilerle iletişimini ve işbirliğini artırır. Ailelerin çocuk hakkında samimi bir ortamda bilgilenmelerine olanak sağlar.

1.1.2. Aile Katılımı Çalışmaları Açısından Öğretmen Özellikleri

Öğretmenlerin donanımlı olmaları, meslek ile ilgili olarak kendilerini geliştirmeleri, kendisi ile barışık olmaları, ön yargılardan arınmış olmaları ve içgörü sahibi olmaları gerekmektedir. Araştırmalar Öğretmenin eğitim yaptığı sınıfın büyüklüğü, öğretmenin kıdemi ve aldığı eğitimin süresinden çok öğretmenin yaptığı işten aldığı tatminin ve aldığı eğitimin niteliğinin öğretmen-ebeveyn etkileşimini etkilediğini vurgulamaktadır. Bunun yanı sıra öğretmenin yetiştiği kültürel ortamın onun aile ile iletişimini etkileyeceği de unutulmamalıdır çünkü içinde yetiştiği toplumun değerleri ile hareket edecektir. Ailelerin bakış açısına göre ise okul öncesi dönemdeki çocukların öğretmenlerinden istenen kişisel özellikler şöyle sıralanmıştır. Güven, içtenlik, samimiyet, yakınlık, sıcaklık, gizlilik, olumlu kendilik algısı, fiziksel ve duygusal bakım ve destek, çocuk merkezlilik, etkili sınıf yönetimi, olumlu disiplin, alanında bilgi sahibi olma, ailelerle devamlı etkileşim (Haktandır ve Akgün, 2010: 253).

1.2. ÖĞRETMEN EĞİTİMİNDE GELİŞMELER

Bir alanda öğretmen olabilmek için alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi (pedagojik formasyon) ve genel kültür bilgisine sahip olmak gerekmektedir. Yani öğretmen alanıyla ilgili içeriği, konuyu iyi bilmelidir. Ancak alan bilgisine yeteri kadar hâkim olmak yeterli değildir; öğretmenin uzmanı olduğu bilgileri öğrencilerinin en iyi anlayabileceği şekilde aktarabilmesi gerekir ki bu da öğretmenlik meslek bilgisiyle (pedagojik formasyon) mümkündür. Ayrıca öğretmenin kendi alan bilgisi dışında toplumun kültürünü, değer yargılarını özümseyerek aktarması ve öğrencilerinin bu yolla sosyalleşmelerini de sağlaması gerekir, bu da genel kültür bilgisine gerçekleşir (Çimer, 2008: 334).

Tarih boyu öğretmen eğitiminde çocuk aileyle beraber ele alınmış ve öğretmenlerin, çocuğun eğitiminde aileyle işbirliği içinde olmalarını sağlayacak kazanımları sağlamaları hedeflenmiştir. Öğretmenler, çocuğu aile ortamından soyutlanmış olarak değil ailesiyle bütün olarak değerlendirmelidirler.

1.2.1. Cumhuriyet Öncesi Dönemde Öğretmen Eğitimi

Osmanlı Devleti'nde örgün eğitim faaliyetlerinin dışındaki eğitim faaliyetleri cami, mescit ve kıraathanelerde verilir ve bu eğitime halk eğitimi denirdi. Örgün eğitimin 4-6 yaş aralığındaki çocuklara verildiği ilkokullara sıbyan mektebi ya da mahalle mektebi adı verilirdi. Sıbyan mekteplerinde öğretmenlik yapanlara “muallim”, medreselerde öğretmenlik yapanlara da “müderris” denilirdi. Muallimler ve müderrisler medrese sisteminde yetişirlerdi.

Osmanlılarda medreseler çok yaygın ve güçlü örgün eğitim kurumları haline gelmiş, toplumu derinden etkilemişlerdir. Öyle ki, eğitim açısından, tüm Osmanlı dönemine medrese dönemi denebilir. Ancak, Osmanlı Devleti'nin sonuna ve kapatılmalarına kadar (1924) kendilerini yenilemeye gitmemişlerdir (Akyüz, 1999: 52).

Selçuklular dönemindeki eğitim anlayışı, genelde, Osmanlılarda da devam etmiştir. 15. Yüzyılda Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'da açtığı Fatih, Eyüp ve Ayasofya medreselerinde öğretmen yetiştirmeye özgü bir program uygulamıştır. Fatih döneminden sonra bu uygulamadan uzaklaşmıştır (Binbaşoğlu, 1995: 7; Çimer, 2008).

Fatih Sultan Mehmet, Eyüp ve Ayasofya medreselerinde, sıbyan mektebi muallimi olacaklar için, genel medreselerden farklı bir program öngörmüştür. Bu programda çok ilginç iki özellik vardır:

a) Adab-ı Muhasebe ve Usul-i Tedris adında bir derse yer verilmesi. Bu Tartışma Kuralları ve Öğretim Yöntemi anlamına gelmektedir. Böyle bir dersin, ilkokul öğretmen adayları için özel olarak öngörülmesi o çağda çok önemli bir yeniliktir ve Türk eğitim tarihinde olduğu kadar, dünya eğitim tarihinde de son derece ilginç bir buluştur.

b) Fıkıh dersinin bulunmayışı. Fatih, böyle bir dersi genel medrese öğrencilerine uygun gördüğü halde, ilkokul öğretmeni olacaklar için yararlı bulmamıştır.

Bu açıklamalarımızdan çıkan sonuç şudur: Fatih, öğretmen yetiştirme programlarını, alanın özelliklerine göre ilk kez düzenlemiş bir program yapıcıdır (Akyüz, 1999: 76-77).

Fatih Sultan Mehmet'in vakfiyesinde öğretmenin nitelikleri sayılırken nasıl ders verilmesi gerektiğine dair bazı fikirler vardır: “Öğretmen, çok iyi bir mizaca ve karaktere sahip olacaktır; Allah'ı hoşnut etmek amacıyla davranacaktır; çocukları eğitmek için gayret ve sabırla çalışacaktır” gibi. Yardımcısı için de şunlar belirtiliyor: “Yardımcısı da, onun (öğretmenin) çocuklara önce öğrettiğini tekrar ettirecek ve geri alacaktır. Görevlerini ağır bulup sevmelik etmeyecek ve çocuklara bilmedikleri konuları güzellikle ve yumuşaklıkla anlatacaktır (Binbaşoğlu, 1995:8).

İlköğretim zorunluluğu ile ilgili bir girişim eğitimde ilk yenileşme dönemine rastlar. Bu, İkinci Mahmut'un 1824'te yayınladığı bir fermanıdır. Daha önceki dönemlerde de okuma yazmanın gereği üzerinde duran fermanlar çıkarılmışsa da, 1824 fermanı bu konuyu geniş olarak ele aldığı için zorunluluğu getiren ilk belge kabul edilmektedir (Akyüz, 1999: 131).

İkinci Mahmut döneminin son zamanlarında 1838 yılında “Rüştiye” adıyla, “mahalle mektebi” yahut “sıbyan mektebi” de denen ilkokullar üzerine, orta dereceli bir okul açılmasına karar verildi. Rüştiyelerin özelliği, medrese tipinde (uhrevi hayata yönelik) bir okul olmaması, dünya işlerine, hayata yönelik bir okul olmasıdır.

Böylece rüştiyeler, Türkiye'de orta öğretimde kurulan, öğrenci doğasına ve dünya işlerine önem ve değer veren ilk kuruluşlar olmuştur. 1846'da “Mekâtib-i Umumiye Nazırlığı” kurulduktan sonra rüştiyeler tedricen çoğalmaya başladı. Bu okullara öğretmen yetiştirmek de artık bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Bu ihtiyacı karşılamak üzere, sözü geçen okulların yönetiminden sorumlu olan Kemal Efendi'nin girişimi ile, 16 Mart 1848 Perşembe günü İstanbul'un Fatih semtinde “Darülmuallimin” (Öğretmen Okulu) adlı bir okul açıldı. Bu okul gerçekte bir “Rüşti Darülmuallimin” (Orta Öğretmen Okulu) idi.

İlkokul öğretmeni yetiştirmek amacıyla, İstanbul'da 1868'de yine ilk kez “Darülmuallimin-i Sıbyan” (İlköğretmen Okulu) açıldı. Bundan sonra, eski “Darülmuallimin”, “Darülmuallimin-i Rüşti” olarak adlandırıldı (Binbaşoğlu, 1995: 11-12).

1869 yılında Saffet Paşa'nın Nazırlığı zamanında, “Maarif-i Umumiye Nizamnamesi” bu günkü anlamda (Genel Eğitim Yasası) hazırlandı ve yayımlandı. Bu Nizamnamenin yayımlanması, öğretmen yetiştirmede önemli bir adım olmuştur.

Nizamname'nin 52. Maddesine göre, İstanbul'da üç şubeli bir öğretmen okulu açılacaktır. Birinci şube Rüştiye'ye, ikinci şube İptidai'ye, üçüncü şube de Sultani'lere öğretmen yetiştirecekti. Yine bu Nizamname'ye göre, İstanbul'da bir "Darülmuallimat" (Kız Öğretmen Okulu) açılacaktı. Bu da 1870 tarihinde açıldı.

Yine bu Nizamname'nin 63. Maddesine göre, öğretmen okulundan mezun olanlar, bir okula yapılacak öğretmen atamalarında, diğerlerine tercih edilecekti. Bu, öğretmen okulu açılmasından sonra, öğretmenliğin, ülkede ayrı bir "meslek" olarak, ilk kez resmen tanınması demektir (Binbaşoğlu, 1995: 12-13; Altın, 2008).

1875'ten itibaren Rumeli ve Anadolu'daki illerde, İstanbul Öğretmen Okulu örnek alınarak, öğretmen okulları açılmaya başlanmıştır. Edirne, Selanik, Kosova, Manastır, Ankara, Kastamonu, Bursa, Sivas, Erzurum, Elazığ, Halep, Musul, Kudüs gibi (Binbaşoğlu, 1995: 14-15).

1909 yılında İstanbul Darülmuallimin Müdürlüğü'ne Satı' Bey getirildi. Satı' Bey, ikinci meşrutiyet döneminde ülkemizde yeni zihniyet ve metotlarla öğretmen yetiştirmenin önderi olmuştur. Eski okulu tamamen yok saymış; programları, öğrencileri, öğretmenleri, hepsini temelden değiştirmiştir. Satı' Bey'in bu okulda yaptığı değişiklik, kısaca şöyle özetlenebilir: İşe önce öğrenciler arasında yapılan eleme ile başlanılmıştır. 750 öğrenci bir sınavdan geçirilerek okulda 150 öğrenci bırakılmıştır. Öğretmenler hemen hemen tamamıyla yenilenmiştir; genç öğretmenler alınmıştır. Numune ve Tatbikat Mektebi açılmıştır, burada konferanslar verilmiştir. Bu okula her vilayetten ikişer öğretmen getirilerek "Usul-ü Tedris" öğretilmiştir. Tedrisat-ı İbtidaiye Mecmuası yayınlanmış, Öğretmenler Kongresi yapılmıştır (Ergün, 1996: 131).

1913'te Tedrisat-ı İbtidaiye Kanun-ı Muvakkati (İlköğretim Geçici Kanunu) çıkarılmış ve bu kanunun, "geçici" başlığına rağmen Cumhuriyet yıllarında da birçok maddeleri yürürlükte kalmıştır.

Bu kanun ilköğretimin zorunlu ve Devlet okullarında meccani (parasız) olduğunu hükme bağlamıştır. Parasız öğretim ilk kez bu kanunla kabul edilmiştir (Akyüz, 1999: 231; Küçüköğlü, 2006).

1.2.2. Cumhuriyet Sonrası Dönemde Öğretmen Eğitimi

Cumhuriyet döneminde Atatürk, bizzat kendisi “Başöğretmen” unvanı ile, eline tebeşiri alarak, kara tahta başında halka ders vermiş, kitlelerin eğitim düzeyinin yükselmesi için büyük çaba harcamıştır. Bu hareketiyle, O, öğretmen ve eğitimcilere çok değerli bir manevi destek sağlamıştır (Akyüz, 1999: 283).

Tevhid-i Tedrisat Kanunu 3 Mart 1924 tarihinde TBMM’de kabul edilerek yayımlanmıştır. Bu yasa, Osmanlı döneminde eğitim sisteminde var olan “mektep” ve “medrese” ikiliğini ortadan kaldırmış, bütün okulları Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlamıştır (Binbaşoğlu, 1995: 184).

Cumhuriyetle birlikte Türkiye’de öğretmen eğitimi daha önemli bir konuma gelmiştir. Mustafa Kemal Atatürk’ün 14 Ekim 1925’te İzmir Erkek Öğretmen Okulu’nda söylediği şu sözü yeni rejimin eğitime bakışını göstermektedir. “Milletleri kurtaranlar, yalnız ve ancak öğretmenlerdir. Öğretmeden, eğitimciden yoksun bir millet, henüz millet adını almak istidadını kazanamamıştır. Ona alelâde bir kütle denir, millet denemez. Bir kütle millet olabilmek için mutlaka eğitimcilere, öğretmenlere muhtaçtır. Onlardır ki bir toplumu hakiki millet haline koyarlar (...) Cumhuriyet sizden yüksek hizmet bekliyor” (Akyüz, 1999: 293).

1.2.2.1. İlkokul Öğretmeni Yetiştirme

1924 yılında öğretmen okulları programları düzenlenerek ilkokul öğretmeni yetiştirecek ilk öğretmen okulları açılmıştır. 1924-1925 yıllarında Darülmualimin ismi yerine “Muallim Mektebi” kullanılmaya başlandı. 1935 yılından itibaren de bu isim yerini “Öğretmen Okulu” ifadesine bıraktı (Akyüz, 1993; Doğan, 2005).

1926 yılında kabul edilen Maarif Teşkilatına Dair Kanun ile ilkokul öğretmeni yetiştiren okular “İlk Muallim Mektebi” ve “Köy Muallim Mektebi” olarak ikiye ayrılmıştır. 1927-1928 yıllarında kırsal bölgelere yönelik öğretmen yetiştirmeyi amaçlayan ilk köy muallim mektepleri dört yıllık deneme sonunda yeterli bulunmayarak 1932 de kapatıldı. 1937’de Köy öğretmeni yetiştirme sorunu yeniden gündeme gelerek “Köy Öğretmen Okulları” tekrar açılmaya başlandı. 17 Nisan 1940 günü 3803 sayılı “Köy Enstitüleri Kanunu” kabul edilerek köy öğretmenleri ve köyde ihtiyaç olan ebe,

tamirci, sağlık memuru gibi diğer sanat erbabını yetiştirmek üzere 21 Köy Enstitüsü açıldı. Köy Enstitülerinde eğitim ilkokul üzerine en az beş yıl olarak belirlendi. 1942 yılında Yüksek Köy Enstitüsü açılarak Köy Enstitülerinin öğretmen ihtiyacının karşılanması amaçlandı. 1954'e kadar iki tip ilkokul öğretmeni yetiştirme politikası sürdürülmüş 1954 yılında çıkartılan kanunla Köy Enstitüleri kapatılarak ilkokul öğretmeni yetiştirmeye "İlk Öğretmen Okulları" ile devam edilmiştir. İlk Öğretmen Okullarında eğitim süresi ilkokul mezunları için altı ortaokul mezunları için üç yıl olarak belirlendi. 1970-1971 öğretim yılında İlk Öğretmen Okulları'nın eğitim süresi bir yıl daha arttırılarak ilkokul üzerine yedi yıl ortaokul üzerine dört yıl olarak düzenlenmiş ve mezunlar lise mezunlarına denk tutularak yükseköğrenime geçiş hakkı sağlanmıştır (Akyüz, 1993; Üstüner, 2004; Doğan, 2005).

1973 yılında çıkarılan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile öğretmenlerin yükseköğrenim görmesi zorunlu hale getirilerek ilkokul öğretmeni olabilmek için iki yıllık "Eğitim Enstitüleri" kurulmuştur. Öğretmen okulları da öğretmen liselerine dönüştürülmüştür. 1982 yılında eğitim yüksekokulları üniversitelere bağlanmıştır. 1989 yılından itibaren eğitim yüksekokullarının öğrenim süresi 4 yıla çıkarılmış ve eğitim fakültelerine dönüştürülmüştür (Üstüner, 2004).

1990'lı yıllarda öğretmen eğitimini geliştirmek maksadıyla yoğun çalışmalar yürütülmüş, 1992 yılında eğitim yüksekokulları Eğitim Fakültelerine dâhil edilerek sınıf öğretmeni yetiştiren programlar yeniden düzenlenip geliştirilmiştir. 1998-1999 yıllarında yapılan düzenlemelerle okul öncesi ve ilköğretim öğretmenliği lisans düzeyine getirilerek ilköğretim birinci kademeye öğretmen yetiştirmek amacıyla Eğitim Fakültelerinin ilköğretim bölümlerinde okul öncesi ve sınıf öğretmenliği anabilim dalları açılmıştır (Doğan, 2005).

İlkokul dönemi çocuğun yeni arkadaşlarla, yeni kurallarla, yeni öğretmen ve programlarla karşılaştığı süreçtir. Bu dönemde sınıf öğretmenleri öğrenciyi ailesiyle birlikte değerlendirmeli. Çocuğun karşılaştığı yeni ortamlara uyumunu, çocuğu ailesiyle birlikte yakından tanıyarak kolaylaştırmalıdır.

1.2.2.2. Okul Öncesi Öğretmeni Yetiştirme

Cumhuriyetin kurulduğu ilk yıllarda ülkenin içinde bulunduğu durumlar dolayısıyla ilköğretime öncelik verilmiş hatta 1925-1930 yılları arasında ilköğretim

kurumlarının sayılarını arttırabilmek maksadıyla okul öncesi için ayrılan bütçe ilköğretime kaydırılmıştır (Dağlıoğlu, 2008: 68-69).

1927 yılında anaokulu öğretmenliği eğitimi almak maksadıyla muallim mektebi mezunu iki kişinin Avrupa'ya gönderilmesi kararlaştırılmış ve bu amaçla 1930-1931 yıllarında bir öğrenci 1932-1933 yıllarında diğer bir öğrenci Avrupa'ya gönderilmiştir (Dağlıoğlu, 2008: 69).

1930'da yatılı köy ve şehir mekteplerine devam eden öğrencilere İstanbul Kız Muallim Mektebinde anaokulu öğretmenliği için ehliyetname sınavı yapılmıştır. 1935 yılında "Ankara Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu" açılarak "Çocuk Bakımı ve Biçki Dikiş Bölümü" programı çerçevesinde 0-2 yaş çocuk eğitimcisi yetiştirme uygulamalarına yer verilmiştir (Dağlıoğlu, 2008: 69).

1962 yılında 7. Milli Eğitim Şurasında akşam kız sanat okullarıyla ilgili çocuk bakımı ve eğitimi problemlerini çözmeye yönelik eğitim programlarının yer aldığı "Kadın Meslek Okulları" adında kurs mahiyetinde okullar açılması kararlaştırılmıştır (Dağlıoğlu, 2008: 69).

1963-1964 öğretim yılında Kız Meslek Liselerinde "Çocuk Gelişimi ve Bakımı" bölümü açıldı. Talim ve Terbiye Kurulu'nun 11 Nisan 1967 tarihli kararı ile bu bölümler, okul öncesi eğitim kurumlarına öğretmen yetiştiren bölümler haline getirilmiştir (Dağlıoğlu, 2008: 69).

1970-1971 öğretim yılında ilk öğretmen okullarının eğitim programlarında yapılan değişikle programlarına meslek dersleri dışında "Okul Öncesi Eğitimi Dersi" konmuş ve böylece bu okul mezunlarından okul öncesi eğitiminde istifade edilmiştir (Dağlıoğlu, 2008: 70).

1998-1999 öğretim yılında ilköğretim bölümleri bünyesinde okul öncesi eğitimi anabilim dalları oluşturulmuştur (Dağlıoğlu, 2008: 71).

Okul öncesi dönemi çocuğun eğitim hayatında ailesiyle bağlarının güçlü olduğu dönemdir. Okul öncesi programlarında yetişen öğretmenler, bu dönemdeki çocukları ancak aileleriyle iletişim içinde olarak anlayabilir ve sağlıklı bir şekilde eğitebilirler. Bu sebeple okul öncesi öğretmenleri, aile ile iletişim ve işbirliğinin

önemini çok iyi kavramalı ve bunları temin edecek ev ziyareti gibi faaliyetleri etkin bir biçimde kullanmalıdırlar.

1.3. EĞİTİM SİSTEMİNDE ÖĞRETMENİN ROLÜ

Toplumsal gelişimin doğrudan sağlandığı sistem okullardır. Okullar toplumda istendik davranışları sergileyen, toplumsal kalkınma ve ilerlemeyi sağlayacak yeterlilikteki bireyleri yetiştiren kurumlardır.

Okul bütünü ile açık sistem olmalı, çevresindeki sistemlerle etkileşimde bulunmalıdır. Toplumsal çevresi ile ilişkileri dirik ve sürekli olmalıdır (B.Bostancı, 2008: 255).

Anlaşıldığı üzere okulun çevresiyle ve toplumla sürekli iletişim, etkileşim ve işbirliği içerisinde olduğu ve olması gerektiği vurgulanmaktadır.

Yukarıda bahsedilen okulun amaç ve sistematik özellikleri öğretmenler tarafından sağlanmaktadır. Öğretmenler eğitim sisteminin uygulayıcıları, eğitim üretiminin üreticileridirler. Bu bakımdan öğretmenler toplumsal kalkınma ve ilerlemenin en önemli ögesidirler. Ev ziyaretleri, okulların çevreyle iletişim kurmalarında ve işbirliği sağlamalarında önemli bir role sahiptir.

1.3.1. Öğretmenin Görevleri

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 64. Maddesi'ne göre öğretmenlerin görevleri şöyle ifade edilmektedir. Öğretmenler kendilerine verilen sınıfın veya şubenin derslerini, eğitim ve öğretim programında belirtilen esaslara göre plânlamak, okutmak, bunlarla ilgili uygulama ve deneyleri yapmak, ders dışında okulun eğitim ve öğretim ile yönetim işlerine etkin bir biçimde katılmak ve bu konularda kanun, yönetmelik ve emirlerde belirtilen görevleri yerine getirmekle yükümlüdürler (Milli Eğitim Bakanlığı, 2003).

Ev ziyaretleri, bu maddede “ders dışında okulun eğitim ve öğretim ile yönetim işlerine etkin bir biçimde katılmak” olarak ifade edilen, öğretmen görevlerinden biridir. Öğretmenler ders dışında düzenledikleri bu faaliyetlerle öğrenciyi, veliyi yakından

tanımış oldukları gibi eğitim ve okul hakkında bilgilendirmeler yaparak kurumlarına da katkıda bulunurlar.

Demirdöğen (2006), öğretmenlerin başlıca görevlerini şu şekilde sıralamaktadır:

Türk Milli Eğitiminin amaç ve ilkeleri doğrultusunda;

a) Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini geliştirerek onları hayata ve üst öğrenime hazırlamak,

Ev ziyaretiyle öğretmen, sınıf ortamında öğrencisinin fark edemediği ilgi tutum ve yeteneklerini keşfetme imkânı sağlar. Bu sayede öğrencisinin gelişimine daha fazla katkı sağlayabilir.

b) Öğrencilere, Atatürk ilke ve inkılâplarını benimsetme; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na ve demokrasinin ilkelerine, insan hakları, çocuk hakları ve uluslararası sözleşmelere uygun olarak haklarını kullanma, başkalarının haklarına saygı duyma, görevini yapma ve sorumluluk yüklenebilen birey olma bilincini kazandırmak,

c) Öğrencilerin, milli ve evrensel kültür değerlerini tanımalarını, benimsemelerini, geliştirmelerini bu değerlere saygı duymalarını sağlamak,

d) Öğrencileri, kendilerine, ailelerine, topluma ve çevreye olumlu katkılar yapan, kendisi, ailesi ve çevresi ile barışık, başkalarıyla iyi ilişkiler kuran, iş birliği içinde çalışan, hoşgörülü ve paylaşmayı bilen, dürüst, erdemli, iyi ve mutlu yurttaşlar olarak yetiştirmek,

Ev ziyaretleri, öğretmenin, öğrencisinin ailesiyle ve çevresiyle barışık olabilmesini, başkalarıyla işbirliği içinde çalışabilmesini, hoşgörülü ve paylaşmayı bilen mutlu bir birey olabilmesini sağlamak görevini temin etmede önemli bir etkinliktir.

e) Öğrencilerin kendilerini geliştirmelerine, sosyal, kültürel, eğitsel, bilimsel, sportif ve sanatsal etkinliklerle millî kültürü benimsemelerine ve yaymalarına yardımcı olmak,

f) Öğrencilere bireysel ve toplumsal sorunları tanıma ve bu sorunlara çözüm yolları arama alışkanlığı kazandırmak,

g) Öğrencilere, toplumun bir üyesi olarak kişisel sağlığının yanı sıra ailesinin ve toplumun sağlığını korumak için gerekli bilgi ve beceri, sağlıklı beslenme ve yaşam tarzı konularında bilimsel geçerliliği olmayan bilgiler yerine, bilimsel bilgilerle karar verme alışkanlığını kazandırmak,

h) Öğrencilerin becerilerini ve zihinsel çalışmalarını birleştirerek çok yönlü gelişmelerini sağlamak,

ı) Öğrencileri kendilerine güvenen, sistemli düşünebilen, girişimci, teknolojiyi etkili biçimde kullanabilen, planlı çalışma alışkanlığına sahip estetik duyguları ve yaratıcılıkları gelişmiş bireyler olarak yetiştirmek,

i) Öğrencilerin ilgi alanlarının ve kişilik özelliklerinin ortaya çıkmasını sağlamak, meslekleri tanıtmak ve seçeceği mesleğe uygun okul ve kurumlara yönleltmek,

Ev ziyaretleri, öğretmenin öğrencisini daha yakından tanıyarak öğrencisinin ilgi alanlarını ve kişisel özelliklerini ortaya çıkartmasına ve öğrencisini uygun meslek ve kurumlara yönlmesine önemli olanaklar sağlar.

j) Öğrencileri derslerde uygulanacak öğretim yöntem ve teknikleriyle sosyal, kültürel ve eğitsel etkinliklerle kendilerini geliştirmelerine ve gerçekleştirmelerine yardımcı olmak,

k) Öğrencileri ailesine ve topluma karşı sorumluluk duyabilen, üretken, verimli, ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunabilen bireyler olarak yetiştirmek,

l) Doğayı tanıma, sevmeye ve koruma, insanın doğaya etkilerinin neler olabileceğine ve bunların sonuçlarının kendisini de etkileyebileceğine ve bir doğa dostu olarak çevreyi her durumda koruma bilincini kazandırmak,

m) Öğrencilere bilgi yüklemek yerine, bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma yöntem ve tekniklerini öğretmek,

n) Öğrencileri bilimsel düşünme, araştırma ve çalışma becerilerine yönleltmek,

o) Öğrencilerin, sevgi ve iletişimin desteklediği gerçek öğrenme ortamlarında düşünsel becerilerini kazanmalarına, yaratıcı güçlerini ortaya koymalarına ve kullanmalarına yardımcı olmak,

ö) Öğrencilerin kişisel ve toplumsal araç-gereci, kaynakları ve zamanı verimli kullanmalarını, okuma zevk ve alışkanlığı kazanmalarını sağlamak, kurumlarının amaçları doğrultusunda öğrencileri eğitmek öğretmenin temel görevidir.

Ev ziyaretleri, öğretmenin öğrenciye kazandırması gereken planlı çalışma alışkanlığı sağlama görevini öğrencinin çalışma alanı ve aile ortamını gözlemleyerek çok etkili bir şekilde destekleyebileceği faaliyetlerdendir.

Genel olarak ev ziyaretleri, öğretmenlerin görevlerini yerine getirebilmelerine önemli katkılar sağlayan etkinliklerdir.

1.3.2. Öğretmenin Rollerini

Rol belirli bir statüde bulunan kişinin sergilemesi beklenen davranışlar olarak ifade edilebilir. Öğretmenlere de mesleki olarak bir takım roller yüklenmiştir. İyi bir öğretmenin bu rolleri etkin bir şekilde yerine getirmesi beklenir. Ev ziyaretleri de öğretmenin rollerini yerine getirmelerine katkı sağlamaktadır.

Çelikten vd. (2005), öğretmenlerin rollerinden bazılarını şöyle ele almaktadır:

Temsilcilik: Temsil işlevi öğretmenin dışa yansıyan en önemli işlevidir. Temsil işlevi, öğretmenin dışa açılmasını, okulunu çevrenin şartlarına uygun biçimde yönetmesini ve dış ilişkilerinin düzenli, etkili ve verimli bir şekilde gerçekleşmesini sağlar. Öğretmen içinde yer aldığı, üyesi olduğu öğretmen grubunu ve topluluğunu temsil eden kişidir. Davranışlarıyla, hareketleriyle, giyim-kuşamıyla hem bireysel olarak kendini hem de öğretmen olarak mesleği temsil etmektedir. Öğretmen olumlu ve özellikle de olumsuz olarak yaptıklarından hem kendisine hem de topluma karşı sorumluluk taşır.

Ev ziyaretleri öğretmenlerin öğrenciye, ailelere ve topluma karşı öğretmenlik mesleğini yakından perdesiz temsil ettikleri zamanlardır. Ev ziyaretlerinde temsilcilik rolünün gereklerini yerine getiren öğretmenler; öğrenci, veli ve toplum nezdinde öğretmenliğin saygın karşılanmasına önemli bir katkıda bulunmuş olurlar.

Liderlik/Başkanlık: Yönetme, aynı zamanda, liderlik ve rehberlik etme demektir. Öğretmen, gerek içinde yer aldığı öğretmen grubunda gerekse birlikte olduğu öğrenci grubu içinde bir liderlik rolü üstlenmek durumundadır. Bu liderlik bazen geleneksel olabileceği gibi çoğu zaman da demokratik bir yapıda olabilir. Öğretmen, lider olarak sorumlu olduğu sınıfı, okulu ve hizmet verdiği çevre ve toplumu yönlendirmek ve aydınlatmakla da görevlidir.

Ev ziyaretleri yoluyla öğretmenler demokratik bir şekilde liderlik yaparak, sorumlu olduğu öğrenciye, aileye ve topluma gerekli yönlendirmeleri ve bilgilendirmeleri yakından tesirli bir şekilde sunma imkânı bulabilir.

Öğreticilik: Öğretmen, uzmanlık alanıyla ilgili bilgileri aktaran kişidir. Sınıfındaki öğrencilerin hepsinin aynı seviyede ve düzeyde öğrenemeyeceğini bildiği için her öğrencinin en etkili biçimde öğrenebileceği yolu tespit ederek ona göre plan ve program yapar. Bununla birlikte, iletişim ve etkileşimde bulunduğu öğrenci velisi, diğer öğretmenler ya da toplumda karşılaştığı diğer kişilerle de ilişkilerinde hep öğretici, bilgi yayıcı konumunu devam ettirir.

Bu noktada ev ziyaretleri öğretmenin öğrenciye ve öğrenci velilerine yönelik öğreticilik rolünü yerine getirmesine önemli bir katkı sağlar. Ev ziyaretleriyle öğretmen öğrencilerinin bireysel farklılıklarını daha iyi fark edebilme imkânı bulur.

Arabuluculuk: Okul gibi çok sayıda kişi ve grupların içinde yer aldığı kalabalık sistemlerde veli, öğretmen, öğrenci ve idare arasında çok sayıda ve değişik boyutlarda anlaşmazlıklar olabilir. İşte bu gibi durumlarda öğretmen üzerine arabuluculuk konusunda büyük görevler düşmektedir. Öğretmen, bireyler ve gruplar arası çatışmalarda bir arabulucu rolü üstlenmek durumundadır.

İlkokul öğrencileri öğretmenlerini çok iyi arabulucu olarak görürler. Grup çalışmalarında, oyunlarda ya da bir şeyi paylaşamadıklarında öğretmen onları uzlaştırır. Öğretmen öylesine arabulucudur ki, okul dışında, evde ya da oyun alanında anne babasıyla, kardeşleriyle, arkadaşlarıyla anlaşmazlığa düştüğünde yine öğretmeni arabuluculuk yapsın ister.

Öğrencinin okul dışında anne-babasıyla ve kardeşleriyle arasındaki anlaşmazlıklarda öğretmenin arabulucu olmasını beklemesine karşılık öğretmen, yapacağı ev ziyaretleri yoluyla bu beklentiyi yerine getirebilir.

Hakemlik: Öğretmen, okul ve sınıf ortamında eğitimle ilgili bilinen bir takım kuralların uygulayıcısıdır. Öğretmenler öğrencilerin içine düştükleri sıkıntılı durumlardan kurtulmalarında onlara rehberlik etmeli ve karşılaştıkları problemler konusunda hakemlik yapmalıdırlar. Sadece okulda değil duruma göre toplum içerisinde de hakemlik rolünü üstlenebilmelidirler. Öğretmen, çeşitli durumlarda haklıyı haksızı, iyiyi kötüyü, suçluyu suçsuzu ayırt etmek durumundadır.

Ev ziyaretleri öğretmenlerin öğrencilerin sıkıntılarını çözmeye yardımcı olabilmek noktasında samimi ve sıcak diyaloglar kurmalarına olanak sağlar ve bu rollerini daha etkin bir şekilde yerine getirmelerini temin eder.

Rehberlik: Bireye toplumda açık gelişme imkânları ve uyması gereken kurallar hakkında bilgi verme rehberliğin en önemli işlevidir. Rehberliğin “bilgi verme işlevi” olarak adlandırılan bu hizmeti, öğrenciyi, yetenek ve ilgilerine uygun okullar, programlar ve meslekler hakkında aydınlatma, ona görgü ve disiplin kuralları hakkında bilgi verme gibi faaliyetleri kapsar. Rehberliğin en önemli işlevi, bireyin kendisi ve çevresi hakkında edindiği bilgileri özümsemesine ve doğru, sağlıklı tercihler yapabilen bir kişi olmasına yardımcı olmaktır.

Öğretmen, öğrencilerinin sorunlarını bilip onların sırlarını korumak, sorunlarını çözebilmelerine yardımcı olmalıdır. Öğretmen çeşitli durumlarda öğrencilerine öğüt vererek onların iyi bir aile ve toplum üyesi olabilmelerini sağlamak için çaba göstermelidir.

Ev ziyaretleri yoluyla öğretmen hem öğrencinin farklı ilgi ve yeteneklerini fark edebilir. Hem de öğrenciyi ve ailesini ilgi ve yetenekler doğrultusunda bilgilendirip yönlendirebilir.

1.3.3. Öğretmenin Yeterlikleri

Öğretmen yeterlikleri öğretmenlerin mesleklerini etkili ve verimli bir şekilde yerine getirebilmeleri için sahip olmaları gereken bilgi, beceri ve tutumlardır (MEB, 2008).

1.3.3.1. Yeterlik Alanları ve Alt Yeterlikler

Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme Ve Geliştirme Müdürlüğü'nce yapılan son çalışmalarda öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri 6 yeterlik alanı ve 31 alt yeterlik şeklinde aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

A- Kişisel ve Mesleki Değerler-Mesleki Gelişim

- A1- Öğrencilere değer verme, anlama ve saygı gösterme
- A2- Öğrencilerin öğrenebileceğine ve başaracağına inanma
- A3- Ulusal ve evrensel değerlere önem verme
- A4- Öz değerlendirme yapma
- A5- Kişisel gelişimi sağlama
- A6- Mesleki gelişmeleri izleme ve katkı sağlama
- A7- Okulun iyileştirilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlama
- A8- Mesleki yasaları izleme, görev ve sorumlulukları yerine getirme

B- Öğrenciyi Tanıma

- B1- Gelişim özelliklerini
- B2- İlgi ve ihtiyaçları dikkate alma
- B3- Öğrenciye değer verme
- B4- Öğrenciye rehberlik etmek

C- Öğrenme ve Öğretme Süreci

- C1- Dersi planlama
- C2- Materyal hazırlama
- C3- Öğrenme ortamlarını düzenleme
- C4- Ders dışı etkinlikleri
- C5- Bireysel farklılıkları dikkate alarak öğretimi çeşitlendirme
- C6- Zaman yönetimi
- C7- Davranış yönetimi

D- Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme

D1- Ölçme ve değerlendirme yöntem ve tekniklerini belirleme

D2- Değişik ölçme tekniklerini kullanarak öğrencinin öğrenmelerini ölçme

D3- Verileri analiz ederek yorumlama, geri bildirim sağlama

D4- Sonuçlara göre öğretme-öğrenme sürecini gözden geçirme

E- Okul-Aile ve Toplum İlişkileri

E1- Çevreyi tanıma

E2- Çevre olanaklarından yararlanma

E3- Okulu kültür merkezi durumuna getirme

E4- Aileyi tanıma ve ailelerle ilişkilerde tarafsızlık

E5- Aile katılımı ve işbirliği sağlama

F- Program ve İçerik Bilgisi

F1- Türk milli eğitimin amaç ve ilkeleri

F2- Özel alan öğretim programı bilgisi ve uygulama becerisi

F3- Özel alan öğretim programını izleme, değerlendirme ve geliştirme (MEB, 2012).

Ev ziyaretleri öğretmenlerin özellikle, “öğrenciyi tanıma, ders dışı etkinlikleri, bireysel farklılıkları dikkate alarak öğretimi çeşitlendirme, okul-aile ve toplum ilişkileri” yeterlik ve alt yeterliklerini sağlamalarına doğrudan hizmet eder ve katkı sağlar.

1.4. TEMEL EĞİTİMDE AİLENİN YERİ VE ÖNEMİ

Aile en basit tanımıyla; evlilik ve kan bağına dayanan, karı-koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birliktir (www.tdk.gov.tr, 2007).

Toplumun en küçük birimi ve temeli ailedir. Bu nedenle ilenin kurulması, aile olmanın getirdiği haklar ve yükümlülükler ile aile birliğinin bozulması, bütün ülkelerin hukukunda düzenlenen bir konudur (Deniz, 2012: 7).

Çocukların gelişimleri, içinde buldukları ortamdan etkilenir ve çocuklar yaşadıkları ortamdan izler taşır. Sosyal bir kurum olan aile, insan neslinin devamını sağlamak ve toplumun temelini oluşturmak, çocukların bakım ve yetiştirilmeleri için, barınma, beslenme, giyinme, eğitim gibi temel ihtiyaçları karşılamak, toplumun kabul ettiği davranışları yeni nesillere benimsetmek, sevgi, saygı ve hoşgörü esasına dayanan tutum ve değerleri yerleştirmek, aile içi huzuru sağlamak ve aile bireylerini çağın gereklerine uygun bilinç düzeyine ulaştırmak gibi temel fonksiyonları yerine getirme sorumluluğunu taşır (Ünal, 2010: 110).

Sağlıklı toplumun temelini sağlıklı aile oluşturur. Sağlıklı aile ise gücünü sağlıklı bir karı koca ilişkisinden alır. Sağlıklı evlilik ilişkisi, bireylerin ruhsal ve fiziksel sağlıkları üzerinde olumlu etkiler yaratan bir güce sahiptir. Böyle bir aile ortamı içerisinde yetişen çocukların ruh sağlıkları da olumlu gelişir (Canel, 2012: 37).

Çocuk, sosyal hayata uyum sağlayacak davranışları küçük yaşlarda öğrenir ve öğrenmeler kolay sökülüp atılmayacak kadar derin bir şekilde yerleşir. Günlük hayatta “huy” dediğimiz karakter vasıflarının pek çoğunun temeli çocuklukta aile vasıtasıyla atılır. Çocuk sadece insanlarla değil, eşya ile olan ilişkilerinin esasını da burada öğrenir. Cömertlik, cimrilik, temizlik, düzenlilik, dağınıklık, çekingenlik ve sosyallik gibi alışkanlıkların kazanılması hep çocuklukta eğitime bağlıdır (Aydın, 2008: 99).

Aile, sağlıklı bir toplumun oluşmasında en etkili ve temel unsurdur. Çocuklar ilk olarak ailede şekillenip sosyalleşirler. Ailenin çocuğun eğitimi noktasındaki ilgi ve tutumu da çocuğun eğitime yönelişini derinden etkileyecektir. Ev ziyaretlerinde öğretmen, ailelerin çocuk eğitimi noktasındaki bilinç durumlarını gözlemleyerek ailelerin bu noktadaki eksikliklerini gidermeye ve yaptıkları yanlışları düzeltmeye imkân bulur.

Yapılan çalışmalar, anne babaların çocuk gelişimi, eğitimi ve bakımıyla ilgili bilgi düzeyleri arttıkça, çocuk yetiştirme tutumlarında daha yetkin, daha demokratik olduklarını göstermiştir (Özyürek, 2004).

Her ailenin, çocuğun eğitimiyle ilgili mutlaka doğru bilgilere sahip olması gerekir. Bu husus hiçbir şekilde ihmal edilmemelidir (Aydın, 2008: 99).

Aile, çocukların yaşamla ilgili ilk deneyimlerini kazandıkları, kendilerine güven duygularını geliştirdikleri, sosyalleşmeyi ve topluma uygun tutum ve davranışlar sergilemeyi öğrendikleri ortamdır. Çocuklar bu ortamda kendilerini okul hayatına hazırlayacak beceri ve yeteneklerini geliştirme fırsatı da bulmaktadırlar (Ertürk, 2012: 17).

İstenilen her şeyi öğrenciye okulun tek başına kazandırması mümkün değildir. Okulda öğrenciye kazandırılanlar aileler tarafından da desteklenip pekiştirilmezse kısa zamanda kaybedilir. Bunun için anne babanın okulla işbirliğine girerek öğrencinin okulda hangi konuları öğrendiğini, neleri öğrenmesi gerektiğini, çocuğa hangi konularda nasıl yardımcı olabileceklerini, çocuklarının eğitiminde üstlenebilecekleri rolleri öğrenmeleri gerekir (İşmen Gazioğlu, 2012b: 18).

Çocuğun kişiliğine ve eğitim hayatına önemli etkileri olan ailelerin düzenlenecek aile katılımı gibi etkinliklerle çocuk üzerindeki tesirlerini fark etmeleri sağlanmalıdır. Ev ziyaretlerinde öğretmenler tarafından verilecek bilgilerle ailelerin çocuk üzerindeki etkilerini bilinçli bir şekilde fark etmeleri sağlanabilir.

Aile, çocuk eğitimi ve yetiştirilmesinde anahtar rol oynayan bir unsurdur, öğrenmede çocuğun motive olmasını, ilgi duymasını, öğrenmeyi arzu etmesini sağlar. Aile çocuğun olumlu davranış geliştirmesinde de önemli bir rol oynar, çocukta kişilik ve karakter gelişiminde büyük oranda etkilidir. Özellikle temel eğitim çağındaki öğrenciler zamanının büyük bir kısmını ailesi ve okul ile birlikte geçirir. Eğitimin ve gelişimin temellerinin olduğu bu dönemde çocuğun aile hayatı büyük önem taşır. Bu dönemde sağlıklı aile ortamında yetişen çocukların ileriki yaşamlarında toplumda sağlıklı ilişkiler içinde oldukları buna karşılık bu dönemde sağlıklı bir aile ortamından yoksun yetişen çocukların toplumda birçok konuda problem yaşadıkları bilinmektedir (Güler, 2008; 2012).

İlkokul, çocuk için yepyeni bir sosyal çevredir. Okulun uyulması gereken kuralları, çocuğun tanımadığı diğer çocuklarla ve öğretmenlerle karşılaşması, başarmak zorunda olduğu öğrenim görevleri, onun bu yeni çevreye uyum sağlamasında güçlüklerle karşılaşmasına neden olur. Aile dünyasından ayrı bir dünyanın varlığını

keşfeden çocuk için okul öncesi dönemde, sosyal ilişkiler açısından iyi temeller kurmanın önemi açıktır. Okulun sosyal çevresine uymayanlar, çoğunlukla okul öncesi dönemde, aile çevresi dışına çıkamamış, sosyal ilişkilerden yoksun bırakılmış çocuklardır. Bain'in ileri sürdüğü gibi, "çocuk, okula başladığı zaman, ya yaşamının ilk altı yılındaki başarılı sosyal etkileşimin ürünlerini toplar, ya da bu yıllardaki başarısız ilişkilerden dolayı güçlüğü uğrar". Eğer ailesi bu okul öncesi dönemde görevini gereği gibi yapmışsa, çocuk akranlarına ve sosyal kalıplara kolaylıkla ve yeterli derecede uyabilir (Yavuzer, 2011 b: 152).

Çocuğun sosyalleşmesinde önemli bir görev üstlenen ailelerin aile katılım faaliyetleriyle önce kendilerinin sosyalleşmesine çalışılmalıdır. Ev ziyaretlerinde ailelere çocuk üzerindeki etkilerinden bahsedilerek çocuğun sosyalleşmesine katkıları temin edilebilir.

Çocuğun ilköğretime başlamasıyla birlikte, öğrencinin okul başarısı üzerinde rol oynayan çevresel etkiler toplumun daha geniş bir kesimine doğru genişler. Fakat aile etkisi bütünüyle ortadan kalkmaz. Günün 24 saati içerisinde okul saatlerinin miktarı göz önüne alınırsa, çocuk yaşamının $\frac{3}{4}$ 'ünün bu dönemde de aile içerisinde geçirildiği gerçeği ortaya çıkar. Bu durum, okul yıllarında da çocuk-aile etkileşiminin önemini göstermektedir (www.ilkogretim-online.org.tr, 2003).

İşmen Gazioğlu (2012a)'nın ailelerin 6-11 yaş dönemindeki çocukları için yapmaları gerekenlerden bahsederken ifade ettiği gibi özellikle çocuğun okulu ile iş birliği kurulmalı, okuldaki etkinliklere katılıp öğretmenle irtibat hâlinde olunmalıdır.

Şüphesiz her canlının kendine göre gelişim özellikleri ve bu özelliklere göre gereksinimleri vardır. Kendi özelliklerine göre gereksinimleri karşılanmayan bir canlı büyüyüp gelişemeyecektir. Çocuğu yetiştirmekle sorumlu olan anne baba ve eğitimcilerin, onun ruhsal ve bedensel açıdan sağlıklı bir birey olarak toplum içinde yerini alabilmesi için, gelişim özelliklerini bilmeleri ve bu özelliklerden hareket ederek gereksinimlerini zamanında karşılamaları gerekir (Şen, 2008: 82).

Kağıtçıbaşı, Türkiye'de çocuk yetiştirmede düşük gelirli bölgelerde çocuğun zihinsel gelişimini ve dil gelişimini destekleyebilecek çevresel uyarılar ile neden-sonuç ilişkisine dayanan sözlü tartışma ortamı ve iletişimin çok yetersiz olduğunu ifade etmektedir. Bunun nedenlerinden birini şöyle açıklamıştır. Çocukların genelde okul

yaşından önce evde de öğrendiklerinin, eğitilebildiklerinin pek bilinmemesi ve bilinçli “çocuk hedefli” , “çocuk gelişimi amaçlı” çaba gösterilmemesidir (Kağıtçıbaşı, 1996: 48).

Birçok ülkede çocukların yüzde 80-90'ı çocuk yuvalarından geçerek ilkokula gitmektedir. Okul öncesi eğitim toplumun tüm kesimlerine eğitimde fırsat eşitliği sağlamanın en etkili yolu olarak değerlendirilmektedir. Çünkü okul öncesi çağda zihinsel uyarım yetersiz kalır, öğrenmeye ilgi uyandırılmazsa, sonradan bu açığın kapanması çok güç olmaktadır (Yörükoğlu, 2007: 151).

Çocuğun gelişim ve eğitiminden birinci derecede sorumlu olan anne-baba ve eğitimciler okul öncesi dönemde önemli görevler düşmektedir. Özellikle ailelerin çocuk gelişimi ile ilgili bilinçlendirilmelerinde öğretmenler önemli roller üstlenirler.

Anne babanın yapması gereken, çocuğu okula karnı doymuş ve dinlenmiş şekilde göndermekten ibaret değildir. Anne babalar çocuklarının okula çalışma ve öğrenme için olumlu tutumlarla güdülenmiş şekilde gitmelerini de sağlamalıdır. Aile okul iş birliğinin bir boyutu da evde olumlu bir öğrenme ortamı oluşturmak ve okuldaki öğrenme deneyimlerini pekiştirecek faaliyetler sunmaktır (İşmen Gazioğlu, 2012b: 11).

Çocuğa hiçbir çevresel faktörün yapamayacağı etkiyi yapan, çocuğun en fazla zamanını geçirdiği ortam olan ailenin, çocuğun geleceğini belirleyecek eğitim hayatında olumlu etkiler oluşturabilmesi ancak öğretmenle ve okulla işbirliği içerisinde olmasıyla mümkündür. Ev ziyaretleri bu işbirliğini sağlayan etkinliklerdir.

1.5. TEMEL EĞİTİM PROGRAMLARINDA AİLE KATILIMI FAALİYETLERİNDEN EV ZİYARETLERİ

Ev ziyaretleri okul-aile işbirliğini sağlamada işe koşulan aile katılımı faaliyetlerinin en etkililerindedir. Profesyonelce düzenlenecek ev ziyaretleriyle aile katılım faaliyetlerinde sağlanması amaçlanan okul-aile işbirliği önemli ölçüde temin edilir.

Son yıllarda eğitim anlayışında belirgin bir yenilik ve gelişme olmuş, anne babaların eğitime katılımı gittikçe daha çok kabul görmeye başlamıştır. Bununla birlikte

eğitim sistemimizde henüz ailelerin, eğitim örgütlerinin birer aktif ortağı haline gelmediği de fark edilmektedir (Yılmaz, 2006: 29).

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 16. Maddesindeki ifadeler aile katılımına vurgu yapmaktadır. "Eğitim kurumlarının amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak için okul ile aile arasında iş birliği sağlanır" (MEB, 1973).

Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliğinin 7. Maddesindeki şu ifadeler de aile katılımına dikkat çekmektedir. "Eğitim programı hazırlanırken ailelerin ve içinde bulunulan çevrenin özellikleri dikkate alınır, ailenin eğitime etkin katılımı sağlanır" (MEB, 2004).

Bu durum göz önünde tutularak okul-aile işbirliğinin sağlanması için veli toplantıları ve ev ziyaretleri yapılmalı, toplantılar ve ev ziyaretlerinin okul-aile iletişimi açısından önemli olduğu bilinmelidir (Gülcan ve Taner, 2011: 131).

Ev ziyaretinin önemli yönlerinden biri de velinin ve öğretmenin birbirlerinden beklentilerini detaylı bir şekilde söylemeleridir. Veli toplantılarında sınıfın geneli hakkında konuşulurken ev ziyaretinde direk öğrenci hakkında konuşulduğu belirtilmiştir (Gülcan ve Taner, 2011: 132).

1.5.1. Ev Ziyaretlerinin Amaçları

Çocuk, aile ve çocuğun yaşadığı ev ortamı hakkında bilgi edinmeyi sağlayan bir aile katılım faaliyeti olan ev ziyaretlerinin amaçları şöyle sıralanabilir:

1. Öğrenciyi, veliyi ev ortamında gözlemleyerek çocuk, aile ve çocuğun yaşam alanı hakkında detaylı bilgi sahibi olmak.
2. Ailenin çocuğa karşı tutum ve davranışlarını öğrenmek.
3. Eğitimin sürekliliğini sağlamak açısından velileri bilgilendirmek, eğitim konusunda aydınlatmak, çocuğun eğitimi konusunda sorumluluk duymalarını sağlamak.
4. Öğrencinin ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri ile uyum, gelişim problemleri konularında velileri bilgilendirmek.
5. Velilerde eğitimin değiştirici, geliştirici, yararlı özellikleri olduğu inancını oluşturmak.

6. Velilerin eğitim etkinliklerinde her türlü desteklerini kazanmak ve katılımlarını sağlamak.

7. Okulda yapılan çalışmalar hakkında velileri bilgilendirmek.

8. Velilerin okula ve eğitime bakış açısını olumlulaştırmak, okulun hedeflerini benimsemelerine katkı sağlamak (Temel vd., 2010; Tezel Şahin ve Özyürek, 2010; Erkan, 2010; Süzen, 2008).

Öğrenci ev ziyaretlerinin amacı, var olan potansiyeli, eğitim kurumları, öğrenci ve ailelerin faydasına dönüştürmektir. Yapılan çalışmalardan hesaplanan sonuç tam tamına alınamayabilir. Bu ziyaretlerde eğitim kurumlarının ve eğitimcilerin, öğrenci ve ailesine verdiği bir mesaj vardır: "Seninle beraberim." (Süzen, 2008: 103).

1.5.2. Ev Ziyaretlerinin Temel Eğitimdeki Yeri ve Önemi

Aile katılımı; ailelerin desteklenmesi, eğitilmesi ve eğitime katılımlarının sağlanmasına, çocukların deneyimlerinin, evleri ile eğitim kurumları arasındaki iletişim artışı ve sürekliliği ile artırılmasına ve programların velilerin katılım ve katkıları ile zenginleştirilmesine yönelik sistematik bir yaklaşımdır. Aile katılımı, bilgi paylaşma ve ilişki kurma işlemidir. Veliler, öğretmenlerin kendilerini dinlemesinden, çocuklarıyla ilgili bilgileri paylaşmaktan, çocukların bakım sorunları ile ilgili öneriler almaktan ve veli olarak rolleri teşvik edildiğinde, desteklendiklerine inanırlar (Cömert ve Güleç, 2004: 131–145).

Ev ziyaretleri ailelerin öğretmen tarafından bizzat dinlendiği, çocuklarıyla ilgili paylaşımda buldukları, çocuklarıyla alakalı önerileri aldıkları, olumlu tutum ve davranışlarının desteklendiği aile katılımı faaliyetidir.

Aile katılım etkinlikleri çocuğun hem okuldaki hem de okul dışındaki yaşamında eğitiminin desteklenmesi amacını taşımaktadır. Okul öncesinde aile katılımı; ailelerin okulda neler olup bittiğinden haberdar edilmeleri, okulda verilen eğitimin evde nasıl desteklenebileceği ve okul aile işbirliğinin nasıl geliştirilebileceği konusunda ailelere yardımcı olacak etkinlikleri içermektedir (Tezel Şahin ve Ünver, 2005: 23–30).

Diaz (1989) tarafından yapılan bir araştırmada; akademik başarısı düşük olan ve sınıfta kalma riski taşıyan öğrencileri diğer öğrencilerden ayıran en önemli etkenin

anne-baba desteği ve ilgisinden yoksunluk olduğu saptanmıştır. Coleman (1987) ocuğun okul başarisında, okulun özelliklerinden ziyade çocuğun ailesine ait özelliklerin daha etkili olduğu ileri sürmüştür (nler, 2012: 98).

ocuk gelişiminde 0-6 yaş dönemi oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Bu dönemde ocuk hızlı bir gelişim süreci içindedir. ocuk ilk eğitimi ailede alır ve onun ilk öğretmenleri anne babasıdır. Anne babanın öğrettikleri ve yakın çevreden alınan bilgiler, çocuğun yaşamını önemli şekilde etkiler. ocuk için gerekli olan en etkin eğitim anne, baba ve öğretmenin birlikte çalışmalarıyla gerçekleşir. Bu nedenle okulöncesi eğitim programına aile katılımını sağlamak çocukların gelişimi açısından önemle üzerinde durulan bir konu haline gelmiştir (Tezel şahin ve nver, 2005: 23–30).

Alan yazın incelendiğinde aile katılımı ve akademik başarı arasındaki ilişkiye yönelik birbirinden farklı sonuçlarla karşılaşılmış olsa da özellikle erken dönemde başlatılan aile katılımı programlarının, çocukların akademik başarisını yordadığı ve anne babaların ebeveynlik becerileri üzerinde etkili olduğunu göstermiştir. Araştırmalarda ailelerin, erken çocukluk ve ilköğretim döneminde, ortaokul ve liseye göre daha çok katılımında buldukları bulunmuştur. Boylamsal yürütülen araştırmalar, erken çocukluk dönemindeki aile katılımının, çocukların gelişimlerini ve okul yıllarındaki akademik başarılarını desteklediğini ortaya koymuştur (Keçeli-Kaysılı, 2008).

Çocuğun akademik başarisını önemli ölçüde etkileyen ailelerin çocukla ve eğitimiyle ilgi ve alakaları, ev ziyaretleri yoluyla ailelerin bilinlendirilmesiyle sağlanabilir.

Anne ve babanın, çocuğun eğitimi ve gelişimini destekleyebilmeleri için ocuk eğitimi ve gelişimi konusunda eğitim almaları gerekmektedir. Söz konusu eğitim, ailelerin gereksinimlerine göre düzenlenmiş, ev ve kurum merkezli eğitim etkinlikleri ile gerçekleştirilebileceği gibi; ailenin çocuğun okuldaki etkinliklerine katılması yoluyla da; yani aile katılım çalışmaları ile de sağlanabilmektedir (Tezel şahin ve zbey, 2009: 30–39).

Tezel şahin ve İnal (2007), “ev ziyareti, ailelere evlerinde bilgi, rehberlik, duygusal ve pratik yaşam desteği ile eğitim sağlayan, çocuğun sağlığı, gelişimi, eğitimi

ile ilgili olarak başta anneye olmak üzere aileye destek sağlayan sosyal servisler ve aile eğitim programlarının temel unsuru olarak hem Avrupa hem de Amerika'da eski bir tarihe sahiptir" görüşünü belirtmişlerdir (Öncül, 2011: 33).

Aile katılımı faaliyetleri arasında yer alan ev ziyaretlerinin özellikle temel eğitim döneminde her çocuk için yılda en az iki defa düzenlenmesi tavsiye edilmektedir. Anaokulu, gündüz bakımevi, kreşler ve diğer kurum merkezli programlarda öğretmenler yılda birkaç kez ev ziyareti düzenlemelidirler. Bir çocuk için yılda en az iki ev ziyareti önerilmektedir (MEB, 2006).

Araştırmanın geneline bakıldığında ev ziyareti uygulaması öğrenci açısından olumlu sonuçlar doğurmuştur. Görüşme yapılan öğretmenler aile ile etkili iletişim kurmada ev ziyaretinin önemini belirtirken bunun yanında da aile açısından da önemli sonuçlar doğurduğunu vurgulamışlardır. Veli okula daha sık gelmeye başlamış, öğrencinin derslerini daha yakından izlemiştir, eğer veli okula gelemeyecek yoğunlukta ise telefonla görüşme şeklinde öğrencinin okuldaki durumu hakkında bilgi alma yoluna gitmiştir (Gülcan ve Taner, 2011:138).

Yukarıda bahsedilenlerden anlaşılacağı üzere aile katılımı faaliyetlerinin eğitimin olmazsa olmazı olduğu ve büyük bir önem arz ettiği görülmektedir. Eğitimde ailenin çocuğa olan etkisi çok büyüktür. Ev ziyaretleri çocuğun eğitimiyle alakalı olarak ailelere ulaşarak, çocuk için en ideal ortamların ve etkileşimin sağlanmasının en tesirli ve direkt yoludur. Genel olarak aile katılım faaliyetlerinin önemini ifade eden tüm veriler ev ziyaretleri için de geçerlidir.

1.5.3. Çocuk Açısından Ev Ziyaretleri

Ev ziyaretleri özellikle temel eğitim dönemindeki çocuklarda büyük etki sağlar. Bu etki okul öncesi eğitim programında şöyle ifade edilmiştir: Ev ziyaretleri çocuklar açısından da önemlidir. Çocuklar öğretmenin onlarla çok ilgilendiğini ve evlerini ziyaret ettiğini düşünerek kendilerini çok iyi hissederler (MEB, 2006).

Çocuklar ev ziyaretleriyle öğretmenlerinin kendileriyle daha çok ilgilendiğini düşünerek motive olurlar.

Amerika Birleşik Devletleri'nde, okulöncesi programlar uzun süreli bir yöntemle değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler, çocuk ve ebeveyni bir ünite olarak ele alan programların, yalnız çocuğu ele alan programlardan daha etkin olduklarını göstermiştir. 1970'lerin sonlarında, ebeveyn ve çocuğu birlikte ele alan program değerlendirilerek şu sonuçlara da varılmıştır:

- Ebeveyn ile çocuğu birlikte içeren programlarda eğitim görmüş çocuklar, zekâ gelişimi ve bilişsel gelişim alanlarında ilkokul yıllarına kadar devam eden ilerlemeler göstermiştir. Bu alandaki ilerlemeler sürekliliklerini, programın tamamlanmasından 5 ile 10 yıl sonrasına kadar korumuştur.
- Okulöncesi eğitimi ile ev ziyaretlerini içeren, ebeveyni eğitmeye yönelik, ebeveynin öğretim faaliyetlerini denetleyen programlara katılan çocukların kazançları, böyle olmayan programlara kıyasla daha fazla olmuştur (Yıldırım, 1983: 82-83).

Çocukların aileleri ile öğretmenlerinin işbirliğini görmeleri onların okula karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlamaktadır. Böylece çocuklar okula daha çok devam etmekte, okul-ev iletişimi daha güçlü olmakta ve anne babalarını eğitimlerinin bir parçası olarak görmektedirler (Şahin ve Özyürek, 2010: 54).

Ev ziyaretleri çocuğun, aile ve öğretmen arasındaki işbirliğine en yakından tanık olduğu faaliyetlerdendir. Çocukların ev ziyaretlerinde öğretmenleri ile ailelerinin işbirliğini görmeleri onların okula ve derslere karşı olumlu tutumlarını arttırmakta, okuldaki olumsuz davranışlarını azaltmaktadır.

Ev ziyaretleri, ailelerin eğitimin önemi noktasındaki farkındalıklarını arttırarak çocukların eğitiminin desteklenmesine katkı sağlar. Çocuklar ailelerinin ev ziyaretleri vasıtasıyla eğitime önem vermeleriyle daha pozitif eğitim olanakları ve ortamlarına sahip olurlar.

Çocuklar erken yaşlarda okula başlamalarına rağmen ailede verilen eğitim devam eder. Dolayısıyla aile ve eğitim kurumları arasındaki karşılıklı etkileşim devam etmektedir. Bazı araştırmaların işaret ettiği gibi çocuğun gelişimine ailenin verdiği önem son derece önemlidir. Ailenin sağladığı fiziksel, kültürel ve psikolojik ortam, çocuğun entelektüel açıdan gelişimini doğrudan etkiler (Yanıklar, 2008: 124-125).

Velilerle yapılacak bireysel görüşmeler öğrencilerin gelişimi için ayrı önem taşımaktadır. Çünkü bu tip görüşmelerde veliler, toplantı ve konferanslarda soramadıkları birçok özel soruyu sorabilmekte çocukları hakkında detaylı bilgi edinebilmektedirler (Argon ve Kıyıcı, 2001: 80–95).

Ev ziyaretleri, çocuğun öğretmeninin kendisiyle ilgilendiğini ve kendisine değer verdiğini düşünmesini sağlayarak eğitime yönelik ilgi ve alakasını artırır.

Ev ziyaretleri öğrencinin kendini kontrol altında hissetmesine katkı sağlar. Çünkü ev ziyaretleriyle ailesinin öğretmenle iletişimine tanık olan öğrenci kötü alışkanlıklar, öğretmene saygısızlık, başarısızlık ve benzeri olumsuz durumlarda öğretmenin ailesiyle rahat bir şekilde iletişime geçebileceğini fark edip bu ve benzeri olumsuzluklardan kendini uzak tutmaya çalışacaktır.

Ev ziyaretleri özellikle problemlı çocuklar için çok önemli bulgular ve sonuçlar doğurabilmektedir. Öğrencinin derste konsantrasyon eksikliği, ders başarısızlığı ve uyumsuzluk gibi sorunların nedenleri çoğu kez ailenin içinde bulunduğu durumla ilgilidir. Bu sorunların bazılarında ise sadece bir anlayış değişikliği ile giderilebilecek düzeyde basit önlemlerle olumlu sonuçlara ulaşılabilir (Gülcan ve Taner, 2011).

Ev ziyaretlerinde çocuğun yakından tanınması çözülebilecek sorunlarını (davranış bozuklukları, uyum problemleri, vb.) aşip sosyalleşmesine katkı sağlar.

1.5.4. Aile Açısından Ev Ziyaretleri

Bailey vd. (1990), erken çocukluk dönemi eğitiminden bahsederken, şu görüşlere yer vermişlerdir: “Bebekler ve küçük yaştaki çocukların bakım ve eğitime uzun yıllar akademik beceri gerektirmeyen bir hizmet olarak bakılmıştır” (Akt. Kartal, 2010: 159).

Bekman (1999)’a göre günümüzde dünyadaki hızlı değişime paralel olarak, ailelerde de değişimler olmakta, toplumda geleneksel destek sistemlerinin etkisi azalmakta ve sonuç olarak da anne babaların desteğe ihtiyaçları olmaktadır. Anne-babalar düşüncelerini ve ilgi duydukları konuları başkalarıyla paylaşabilmeye ve sağlıklı bir çocuk yetiştirebilmek için bilgi edinmeye ihtiyaç duymaktadırlar (Akt. Kartal, 2010: 159).

Ev ziyaretleri, ailelerin çocuklarının gelişimi, bakımı ve eğitimi konularında öğretmenlerden evlerinde rehberlik desteği alma olanağı sağlar.

Çocukların okul başarıları üzerinde okulun fiziki ve psikolojik ortamı kadar, ailelerin evde sağladıkları ortam ve koşulların da önemli bir etkisi vardır. Ailenin en azından çocuğu öğrenmeye güdülemesi, okulda öğrendiklerini tekrar etmesi ve pekiştirmesi için ona yardımcı olması, yol göstermesi çocuğun başarılı olmasına yardımcı olacaktır (Gümüşeli, 2004).

Ev ziyaretleri, ailelere çocuklarının eğitimine ve kendilerine öğretmen tarafından değer verildiğini hissettirerek ailelerin çocuğun eğitime ilgi ve alakalarını artırır.

Ev ziyaretinde ilişkilerin dinamiği değişmektedir. Evde öğretmen bir “güç” figürü olarak değil bir misafir olarak algılanmaktadır. Bu koşullar altında ebeveyn, kendisini daha rahat hissedecek, öğretmen ile iletişim kuracak; fikirleri, duyguları paylaşacak ve sorular soracaktır. Ev ziyaretleri, ebeveynlerin öğretmene ve düşüncelerine olumlu yaklaşacakları zamanlardır (MEB, 2006).

Ev ziyaretleri, ailelerin çocukları hakkında resmiyetten ve endişelerden uzak bir şekilde öğretmenle samimi iletişim kurdukları zamanlardır.

Ailenin eğitimde, eğitimin de ailede görev alması eğitimin niteliğini artırır. Aynı şekilde eğitim ailede görev alarak aile kurumunu güçlendirir (Hoşgörür, 2010: 140).

Ev ziyaretleri bilhassa büyük şehirlerimizdeki ailelerin “yalnızlaşma” duygusunun kırılmasına destek vermektedir (Süzen, 2008: 11).

Aile ve iş yaşamı, mesaisinin büyük kısmını alan yetişkinlerin çoğunun öğrenme süreçlerine ayırabildikleri süreler bu sorumluluk ve meşguliyetleri nedeniyle azalmaktadır (Alpaydın, 2012: 8).

Ev ziyaretleriyle veliler, çocuklarının eğitim-öğretimlerine daha kolay bir yolla evlerine kadar gelen öğretmen vasıtasıyla vakit ayırmış olacaklardır.

Çocuk, ebeveynin okul ve eğitim konusundaki düşünce ve duygularını kendine mal eder, bir anlamda özdeşleşir. Eğitimsel süreçlere değer veren ve öğretmenin çabasına saygı besleyen ebeveyn, olumlu tutumları desteklemekte, öğretmene saygısı

olmayan veya uzun bir eğitim görmemiş olmalarına rağmen yaşamda başarılı oldukları konusunda övünen aileler, genellikle olumsuz etkide bulunmaktadır. Benzer şekilde, eğitimin önemli olduğunu söyleyen, ancak buna karşın, okuma ve öğrenmeye hiçbir kişisel ilgi göstermeyen ebeveyn de, çocuğunun okula duyduğu veya duyacağı ilgiye engel olmaktadır. Öğrenim durumunun yaşamda ilerleme yolunda taşıdığı önem konusunda şüpheleri olan ana-babalar, çocuklarının okuldaki başarı durumlarına pek ilgi göstermezler. Çocuklarını okuldaki başarıları sebebiyle çok az ödüllendirirler, bunun doğal sonucu olarak, bu çocukların okul başarısı olumsuz açıdan etkilenir. Yapılan araştırmalar, evdeki eğitimsel uyarı azlığı ve ailenin okul başarısına karşı gösterdiği ilginin yetersizliği ile okul başarısı sorunları arasında doğrudan bir ilişkinin varlığını göstermiştir (Yavuzer, 2011 a: 192-193).

Ev ziyaretleri velilerin eğitim hakkındaki olumsuz düşünce ve tutumlarının öğretmen tarafından fark edilip önlenmesine olanak sağlar. Öğretmen, velide yukarıda da bahsedilen ve benzeri olumsuz görüş ve tutumlar varsa bunları ev ziyaretleri vasıtasıyla daha rahat fark ederek vereceği bilgilerle velinin bu olumsuz düşünce ve tutumlardan öğrencinin eğitimi için vazgeçmesini sağlayabilir.

Anne baba ve öğretmenin birlikte zaman geçirmeleri, birbirlerinden çocukla ilgili pek çok şeyi öğrenmelerini sağlar (İşmen Gazioğlu, 2012b: 14).

1.5.5. Öğretmen Açısından Ev Ziyaretleri

Ev ziyaretleri aileler, çocuklar ve öğretmenler için önemli yararlar sağlayan bir aile katılım çalışmasıdır. Öğretmenlerin uygulamada yaşayabilecekleri sıkıntılara rağmen ev ziyaretlerine programlarında gereken önemi ve özeni göstermeleri gerekmektedir (Öncül, 2011: 37).

Mac Donald (1998)'ın görüşüne göre, okul-aile ilişkilerinin düzeyi ve içeriği sadece öğrenci üzerinde değil öğretmenler ve diğer çalışanlar üzerinde de oldukça etkilidir. Velilerin öğretmenlere yönelik tutumlarının öğretmen moralini en çok etkileyen etmenlerden biri olduğu ifade edilmektedir. Öğretmenlik mesleği içindeki zorlukların veliler tarafından bilinmesi velilerin öğretmenlere yönelik empatilerini de geliştirecektir. Öğretmenlerin meslek içindeki tükenmişlik düzeyleri velilerin onlara olan saygıları ile çoğunlukla ters orantılıdır. Her insan gibi öğretmenler de

mesleklerinden dolayı saygı görmeyi ve kendilerine değer verilmesini beklerler. Velilerin öğretmenlere ve öğretmenlik mesleğine olan saygılarının artması içinde velilerin öğretmenleri ve okulu daha iyi tanımaları ve varsa sahip oldukları yanlış ve eksik algıların giderilmesi gerekmektedir (Akt. Kavgacı, 2010).

Ev ziyaretleri, ailelerin öğretmenin yaşadığı mesleki zorlukları, eğitime yönelik çabasını ve fedakârlıklarını fark etmelerini temin ederek öğretmene yönelik olumlu tutumlar sergilemelerine çok önemli katkılar sağlar.

Ev ziyaretleri öğretmenlerin velilerle kaliteli iletişime geçmelerine olanak sağlar. Öğretmen bu sayede düzeyli iletişime sahip irtibatlı veliler ve başarıya çabalayan öğrenciler kazanabilir.

Ev ziyaretleri üst bölümlerde de bahsi geçen öğretmenin öğrenciyi ve veliyi tanıma yeterliliklerini daha sağlıklı yerine getirmesini sağlar. Öğretmen öğrencinin içinde yaşadığı aileyi yakından tanıyarak eğitim açısından birçok avantaj elde eder.

Öğretmen, çocukları ziyaret ederek çocuk ve aile hakkında bilmediği birçok şeyi öğrenecektir. Öğretmen, evi ziyaret ettiğinde aile ile arasında yeni ilişkiler gelişecektir (MEB, 2006).

Öğretmenin aileyi yakından tanıması, çocuğu daha kolay tanımasına ve anlamasına yardımcı olacaktır. Ailedeki disiplin anlayışını, aile üyelerinin eğitimini, birbirleriyle olan ilişkilerini, çocuğa karşı davranışlarını bilmek, öğretmen için en önemli ipuçları olacaktır (Vural, 2005: 38).

Bu sayede öğretmen çocuk hakkında daha kapsamlı bilgiye sahip olacağından okul ortamında bireysel farklılıklara daha rahat hitap edebilecektir.

Ev ziyaretleri, ebeveynlerin değerlerini, çocuğuna karşı tutum ve davranışlarını, çocukla ilgili beklentilerini öğrenmek ve aileyi tanımak için kullanılan en iyi yöntemlerden biridir. Ayrıca ev ziyaretleri, öğretmen ve aile işbirliğinin sağlanmasındaki etkileri ve çocuğun gelişimi açısından nitelikli bir ev ortamının düzenlenmesine yardımcı olması açısından da çok önemlidir. Çocuğun evdeki davranışlarının, evdeki kişilerle ilişkilerinin doğal ortamında gözlemlenmesi de, ancak, öğretmenin çocuğun ailesini ziyareti ile mümkündür (Aydoğan, 2012: 130).

Özellikle orta ve üst sınıftan öğretmenler, yoksul öğrenciler ve ana-babalardan soyutlanmışlardır. Böyle durumlarda ana-babalar genellikle öğretmenin kendileriyle ve çocuklarıyla ilgilenmediklerini ve öğretmenlerde genellikle ana-babaların çocuklarının eğitimiyle ilgilenmediklerini düşünürler (Vural, 2006: 173).

Ev ziyaretleriyle öğretmen, veli ve öğrenci ile daha samimi bir iletişim kurma fırsatı yakalamakta ve öğrenci başarısızlığından öğretmenin mesul tutulma ihtimalini bu iletişimle telafi edebilmektedir.

1.5.6. Okul Açısından Ev Ziyaretleri

Bir sosyal sistem olarak okul, çevreden girdi alan ve eğitim süreci sonunda çevreye ürün veren bir yapıdır. Bu özelliği ile çevresi ile hiç kesilmeyecek sağlıklı bir ilişki içinde bulunan okul, bu ilişkiyi etkili bir işbirliğine dönüştürdüğü sürece hedeflerini gerçekleştirip gelişimini devam ettirebilir ve ülkenin geleceği olan öğrenciler sağlıklı bir şekilde yetiştirilebilir (Demirbulak, 2000; Kolay, 2004).

Okul sistemi içerisinde öğrencilerin güçlendirilmesi ve daha etkin hale getirilmesi, öğrenci merkezli bir eğitim düşüncesinin yerleştirilmesi açısından oldukça önemlidir. Okuldaki öğretim programlarının hazırlanmasında ve öğretmenlerin benimseyecekleri öğretim yöntemlerinde öğrencilerin birincil derecede bulunması ile okul-aile iletişiminin güçlendirilmesi arasında doğrudan bir ilişki olduğu ileri sürülebilir. Öğrencilerin sahip olduğu psiko-sosyal özelliklerin okul yönetimlerince bilinmesinde ve öğretmenlerce bu doğrultuda öğretim programlarının hazırlanmasında, ailelerin okula yapacakları katkı belirleyici bir konumda bulunmaktadır. Anne-babaların okul ile geliştirecekleri olumlu bir iletişim ortamının, kendi çocuklarıyla da sağlıklı bir ilişki kurabilme anlamına geldiği söylenebilir (Aslanargun, 2007).

Okullar eğitimin verildiği sistemli kurumlardır. Verilen eğitim niteliğinin kalitesi okulun saygınlığı açısından oldukça önemlidir. Ailelerin eğitime verdikleri önem, öğrenci başarısını dolayısıyla okul saygınlığını artırır. Ev ziyaretleriyle ailelerin eğitimle iç içe olmaları temin edilerek bu amaca da hizmet edilir.

Milli Eğitim Bakanlığı Okul Aile Birliği Yönetmeliği'nin 5. Maddesi'nde okul aile birlikteliğini okulların sağlamasının bir gereklilik olduğu da vurgulanmaktadır.

Okul ile aile arasında bütünleşmeyi gerçekleştirmek, veli ile okul arasında iletişimi ve iş birliğini sağlamak, eğitim ve öğretimi geliştirici faaliyetleri desteklemek, okulun ve maddi imkânlardan yoksun öğrencilerin eğitim ve öğretimle ilgili zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere okullar bünyesinde tüzel kişiliği haiz olmayan birlikler kurulur (MEB, 2012).

Bu bağlamda ev ziyaretleri okulların tesis edecekleri birliktelik duygusunu sağlamada önemli etkinliklerdendir.

Günümüzde okul sadece çocukların eğitimini hedefleyen kurum kimliğinden çıkmalıdır. Hangi yaşta olursa olsun çocuk, ailesi ile birlikte düşünülmeli ve öyle davranılmalıdır. Ayrıca ailelere birçok konuda ve çeşitli şekillerde rehberlik edilmelidir. Ailenin bazı yanlış tutum ve davranışları bu yollarla azaltılabilir ya da tümüyle ortadan kaldırılabılır (Vural, 2005: 39).

Ev ziyaretleriyle kurulan iletişim sayesinde, velilere eğitimle alakalı pek çok bilgi ve desteği okul dışında alabilme imkânı sağlayarak toplum tarafından okulların sadece çocukların eğitiminin verildiği kurumlar olarak algılanmasının önüne geçilir.

Ailenin çocuk üzerindeki işlevine bakıldığında aile ve eğitim arasında önemli bir bağ olduğu söylenebilir. Toplumun sağlıklı bir yapıya sahip olup olmamasında da ailenin önemi vardır. Çünkü aile yalnızca eğitimde değil diğer bütün kurumlarda görev üstlenir. Ailenin eğitimde, eğitimin de ailede görev alması eğitimin niteliğini artırır (Hoşgörür, 2010: 140).

Anne baba ilgisi yalnızca çocuk için değil, anne-baba ve okul açısından da önemlidir. Velileri okul etkinliklerine katılmaya davet ve teşvik eden okullar, anne-baba ve öğretmenler arasında bir bağ kurulmasına, dolayısıyla toplumda daha güçlü bir birliktelik duygusunun oluşmasına katkıda bulunur (Bee ve Boyd, 2009: 763).

Rehberlik amaçlı olduğu kadar, sosyal bir hizmet de gören ev ziyaretleri okullarımızı ve diğer eğitim kurumlarımızı toplumla kaynaştırmaktadır. Mevcut rehberlik çalışmalarında olmayan samimi yakınlaşmalar, güven mayalanması, eğitim kurumlarına mensubiyet ve sahiplenme duygusu kazandırmaktadır (Süzen, 2008: 11-12).

Balkar (2009)'un yaptığı araştırmada belirttiği gibi görüşme yapılan veliler, okul-aile işbirliğinin sadece velilerden beklendiğini düşünmektedirler. “Okul-aile işbirliği sadece velilerin okula gitmesiyle gerçekleşemez”, “İşbirliği her iki tarafın katılımı ve çabasıyla gerçekleşir. Okullar da işbirliğinin oluşması için çaba göstermeli ve gerekli olanları yapmalıdır” gibi ifadeleriyle, işbirliğini sadece velilerin sorumluluğu olarak nitelendirmenin, yanlış olduğuna dikkat çekmektedirler.

Ailelerin okula uzak durmalarının temelinde, okul ve öğretmenlerle yaşanan iletişimin yeteri düzeyde olmaması sonucu oluşan okula ve öğretmenlere yönelik yanlış kanılar olduğu ifade edilmektedir (Aslanargun, 2007).

Ev ziyaretleri eğitim noktasında ailenin desteğinin alınabileceği ve ailenin okulu daha iyi tanınmasının sağlanacağı samimi görüşmelerdir. Ailenin eğitim konusundaki her türlü desteği okul açısından çok önemlidir.

Ailenin desteğini arkasında hisseden öğretmen ve okul idaresi, daha özgün ve özgür bir eğitim imkânı sunarak, daha kaliteli daha farklı hizmetler sunma konusunda cesaretlenirler (Tezel Şahin ve Özyürek, 2010: 57).

Öğretmen-aile işbirliği, öğretmenin aileyi yakından tanımasını sağladığı gibi ailenin de okul ve öğretmeni tanımasını sağlayacaktır. Böylece aile, çocuğun hangi şartlarda eğitim-öğretim gördüğünü yakından öğrenme fırsatını bulur, gerekli bir uyarı durumu varsa bunu gerçekleştirebilir (Vural, 2005: 38).

Aile de okulun bir parçası ve bir çalışma birimi olarak görülmelidir. Aile de okulun işleyişinde etkin hale getirilerek okulun etkililiği arttırılabilir. Aileyi okulun işleyişinde etkin hale getirmek için okul-aile iletişimi etkin, sürekli, düzenli ve yapıcı olmalıdır. Okulun kaynak girdisi öğrencinin, ilk çevresi olan ailelerle iletişimin geliştirilmesi ve onlarla bir bağ kurulması okulun etkililiğini arttırmaya yardımcı olacak ve kendisine gerekli olan desteği sağlaması kolaylaşacaktır (Bayındır, 2007: 31).

Ev ziyaretleri ile öğretmenler daha etkili bir şekilde ailelerin eğitim etkinliklerine katılımlarını sağlayacak. Bu sayede okul-aile işbirliğinin sağlandığı etkili okul ortamları oluşturma olanakları doğacaktır. Okullar kaliteli eğitim ortamı oluşturmada ev ziyaretleri vasıtasıyla velilerin maddi ve manevi desteklerini alabilme olanakları elde ederler.

1.5.7. Ev Ziyaretlerinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Klas (1996)'a göre, ev ziyaretlerinin özü aile ve ev ziyaretçisi arasındaki ilişkidir. Aradaki bu enerjik ilişki ailenin, ev ziyaretçisinin, ev çevresini etkileyen etmenlere etki eder. İyi bir ev ziyareti için ailenin umutları ve beklentileri saptanmalıdır. Ev ziyaretçisi iyi bir planlama yapmalıdır. Ev ziyaretçisi rolünü iyi bir şekilde açıklamalıdır ve iyi bir ortam düzenlemelidir. Ev ziyareti yaklaşımının etkili olması için aileler ve ev ziyaretçileri birbirlerinin ihtiyaçlarını anlamaları ve birbirlerine güven duymaları gerekir. Her aile bir tanedir ve bireysel yaklaşımlarla ailelere farklı yollarla ulaşılır, ev ziyaretçisi gözlem becerilerini kullanarak ailelere rehber olmaktadır (Akt. Öncül, 2011: 36).

Ev ziyaretlerinin sistemli yürütülebilmesi için idari birimlerin sağlaması gereken bazı gereklilikler de vardır.

Funkhouser and Gonzales (1997), okul-aile işbirliği engellerini ortadan kaldırmak için şunları önermektedir:

- Velilerle iletişim halinde olmak için veli koordinatörleri tayin edilmeli.
- Okul saatleri içinde velilerle iletişim kurabilmek ya da onları evlerinde ziyaret edebilmek için ortam hazırlanmalı.
- Mesai saatleri dışında velilerle yaptıkları görüşmeler için öğretmenlere ek ücret ödenmeli.
- Okul, öğretmenlerin velilerle rahat ve etkili bir iletişim kurabilmesi için telefon ve elektronik posta gibi teknolojik kaynakları temin etmeli.
- Okullar dil ve kültür farklılıkları olan azınlık ailelere karşı duyarlı olmalı.
- Veli katılımını artırmak için yapılan çalışmaları finanse etmek için çevre kuruluşlardan destek alınmalı (Akt. Şaban, 2011: 19-20).

Ulaşım üzerinde önemle durulması gereken bir ayrıntıdır. Ziyaret grubunu ve bu çalışmayı sıkıntısız olarak yerine getirmek için çözülmesi gereken bir problemdir. Yüzlerce evin ziyaret edileceği bir programın sağlıklı yürütülebilmesi, ulaşım sorununun çözülmesine bağlıdır (Süzen, 2008: 37-38).

Ev ziyaretlerinin çocuk, aile ve öğretmen açısından önemi ve gerekliliği düşünüldüğünde, her çocuk için yılda en az iki kez ev ziyareti yapılması önerilir. Ev ziyaretlerinin beklenen yararları sağlayabilmesi için aşağıdaki noktalara dikkat edilmelidir.

- Öncelikle ev ziyareti için aileyle birlikte uygun zaman belirlenmelidir.
- Öğretmenin bu ziyareti yaparken belli bir amacı olmalı, amacına uygun planlama yapmalıdır.
- Zorunlu hallerde ziyaretin tarihi öğretmen tarafından belirlenmişse, aileye ziyaret günü ve saati bildirilmelidir.
- Ziyaret bildiriminde, haber mektubu yerine telefon görüşmesi gibi çift yönlü iletişim aracı tercih edilmelidir.
- Bu görüşmede ziyaretin amacı, yaklaşık süresi ve bu ziyaretlerin tüm ailelere yapıldığı belirtilmelidir.
- Evde bazı sorunlar olabileceği düşünülerek ev ziyaretinin zamanı konusunda aileye baskı yapılmamalıdır.
- Ziyaretin süresi, ziyaretin amacına, ailenin ve öğretmenin gereksinimlerine göre belirlenmelidir.
- Ziyaret süresi, aileyi sıkmaması için, zorunlu haller dışında ortalama 45 dakikadan uzun olmamalıdır.
- Ziyaret esnasında aile bireylerine, çocuklarının eğitiminde önemli ve değerli oldukları hissettirilmelidir.
- Ev ziyareti sırasında, anne babaların geleneksel tutumlarına ve değer yargılarına saygı gösterilmelidir.
- Eleştiriden kaçınılmalı, dostça ve arkadaşça davranılmalıdır.
- Öğretmen, gözlemleri sonucu ailenin güçlü yanlarını ve aile-çocuk etkileşimini değerlendirip, destekleyici etkinlikler planlamalıdır.
- Aileye, çocukları için nitelikli bir ev ortamı hazırlaması konusunda rehberlik edilmelidir.

- Gerekli durumlarda ödünç kitap, oyuncak ve eğitim materyalleri götürülmelidir.
- Ev ziyareti yoluyla elde edilen bilgiler, sadece çocuğun gelişimini ve eğitimi desteklemek amacıyla kullanılmalıdır.
- Ev ziyaretindeki paylaşımlar öğretmen ve aile arasında gizli kalmamalıdır (Aydoğan, 2012: 131–132; Tezel Şahin ve Özyürek 2010: 128-129; Süzen, 2008; MEB, 2006).

Ev ziyaretleri tek bir sefer yapıp bırakılmamalıdır. Sonuçları değerlendirilmeli ve pekiştirme amaçlı olarak tekrarlanmalıdır.

Ev ziyaretlerinin amacı, öğretmen ve veli arasında bir iletişimin başlatılmasıdır. Başarılı bir eğitimin oluşması için aile ile okul işbirliği içinde olmalıdır. Okul-aile işbirliğinin sağlanması için düzenlenen ev ziyareti uygulamasında dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta, aileye ev ziyarete gitmeden önce aileye ziyarette bulunacağını haber vermelidir. Haber vermeden gidildiği takdirde aile, öğretmene istenmeyen tepkiler verebilir, evde hoş olmayan bir durum varsa öğretmen bununla karşılaşabilir, öğrenci istenmeyen bu olaylar yüzünden kendini sorumlu hissedip suçluluk duyabilir (Gülcan ve Taner, 2011: 139).

Gülcan ve Taner (2011)'in belirttiği gibi öğretmen ev ziyaretinde ebeveyni ve çocuğu izler, olması ve olmaması gereken şeyleri aile ile paylaşır. Çocuğun sağlıklı bir ortamda gelişmesi için aileye bilgi verir. Okulda verilen eğitimin evde de verilmesini, pekiştirilmesini sağlar. Öğretmen bu etkinliği olumlu bir şekilde sağlayabilmek için eğitim ve öğretim yılının başında ev ziyareti uygulaması ile ilgili program hazırlamalı amaçlarını belirlemeli ve bu programa bağlı kalarak uygulamayı yapmalıdır. Ev ziyaretini düzenleyen öğretmen, aileye gidecek öğretmenleri belirlerken öğrenciyi tanıyan öğretmenleri seçmeli ve en fazla 3 kişinin ziyarete bulunmasını sağlamalıdır. Öğrenciyi tanımayan öğretmenin ev ziyarete gitmesi durumunda ziyaret amacına ulaşmayabilir. Bu nedenle öğrenciyi tanıyan en az bir öğretmen ziyarete katılmalıdır.

Ziyaret sırasında öğretmen öğrenci ile çok samimi olmayan fakat öğrencinin önemli olduğunu hissettiren bir uzman kişi gibi görüşmelidir. Öğretmenin, öğrenciye çok samimi ve ölçüyü kaçıracak düzeyde yakın davranması öğrencinin bu samimiyeti daha doğru algılayamamasına ve suiistimal etmesine neden olabilir. Buna bağlı olarak

öğretmen mümkün olduğu kadar dikkatli olmalı ve öğrencinin aşırılığa kaçan davranış ve tutum sergilemesine meydan vermemelidir (Gülcan ve Taner, 2011:140).

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, yapılan araştırmanın modeli, evreni, veri toplama aracı ve verilerin analizine yer verilmiştir.

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Betimsel nitelikte olan bu çalışmada; okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunların belirlenmesi amaçlandığından tarama modeli kullanılmıştır.

2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evreni Artvin ilindeki devlet okulları ile devlete bağlı özel okullarda görev yapan okul öncesi ve sınıf öğretmenleridir. Artvin Milli Eğitim Müdürlüğü'nden 2012-2013 yılı verilerine göre merkez ve merkeze bağlı köy ve kasabalarda görev yapan öğretmen sayılarına ulaşılmıştır.

Elde edilen verilere göre Artvin il merkezindeki devlet ve devlete bağlı özel; anaokulları, ilkokullar, ilkokul bünyesindeki ana sınıflarından toplamda 157 okul öncesi ve sınıf öğretmeni tespit edilmiştir. Tespit edilen okullardaki öğretmenler örneklemini temsil etmiştir.

Araştırmanın bu bölümünde, çalışma evrenine ait demografik veriler için yapılan frekans analizinin sonuçları verilmiştir.

2.2.1. Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri

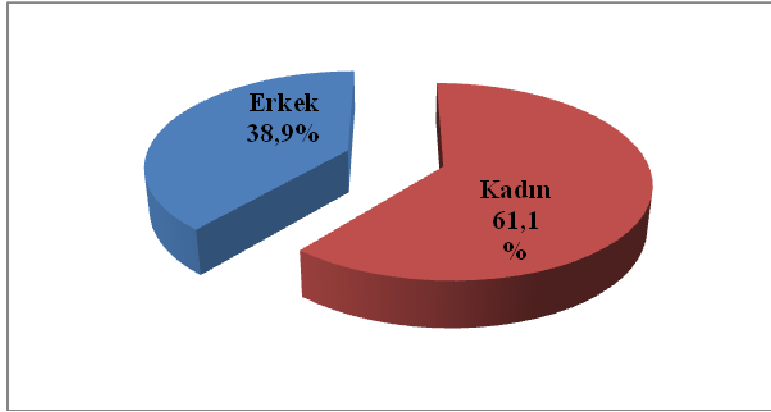
Bu alt bölümde, öğretmenlerin cinsiyet, yaş, medeni durum, öğrenim durumu, çalışılan okul türü, branş, meslek yılı, sınıf mevcudu gibi değişkenler açısından dağılımları verilmektedir.

2.2.1.1. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Durumları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetleri ile ilgili bilgiler Tablo 2.1.'de ve Şekil 2.1.'de sunulmuştur.

Tablo 2.1: Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Kadın	96	61,1
Erkek	61	38,9
Toplam	157	100,0

Şekil 2.1: Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

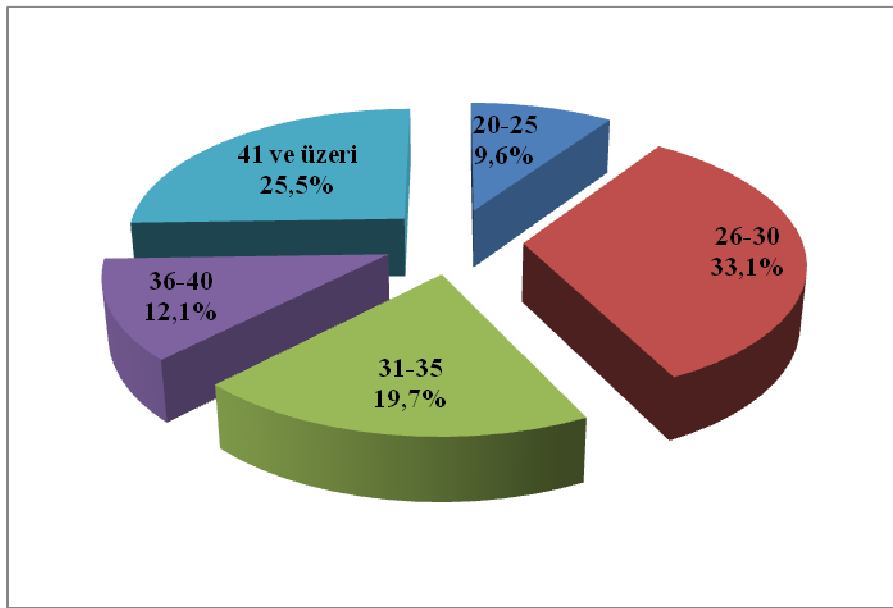
Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımlarının belirlenmesi amacı ile anket envanterinden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin %61,1'i (96 kişi) kadın ve %38,9'u (61 kişi) erkek katılımcılardan oluşmaktadır.

2.2.1.2. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Durumları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşları ile ilgili bilgiler Tablo 2.2.'de ve Şekil 2.2.'de sunulmuştur.

Tablo 2.2: Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları

Yaş	Frekans	Yüzde
20-25	15	9,6
26-30	52	33,1
31-35	31	19,7
36-40	19	12,1
41 ve üzeri	40	25,5
Toplam	157	100,0

Şekil 2.2: Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları

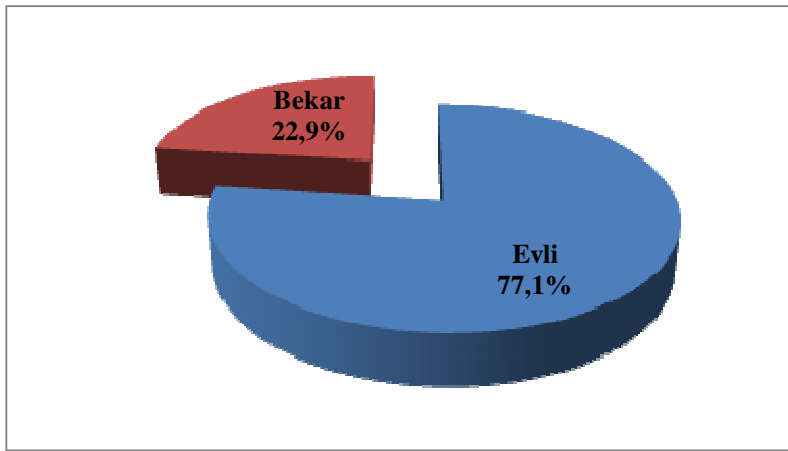
Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşlarına göre dağılımlarının belirlenmesi amacı ile anket envanterinden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin %25,5'i (40 kişi) 41 ve üzeri, %33,1'i(52 kişi) 26-30 yaş aralığında, %19,7'si (31 kişi) 31-35 yaş aralığında, %12,1'i (19 kişi) 36-40 yaş aralığında, %9,6'sı (15 kişi) 20-25 yaş aralığındadır.

2.2.1.3. Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Durumları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin medeni durumları ile ilgili bilgiler Tablo 2.3.'de ve Şekil 2.3.'de sunulmuştur.

Tablo 2.3: Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımları

Medeni Durum	Frekans	Yüzde
Evli	121	77,1
Bekâr	36	22,9
Toplam	157	100,0

Şekil 2.3: Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımları

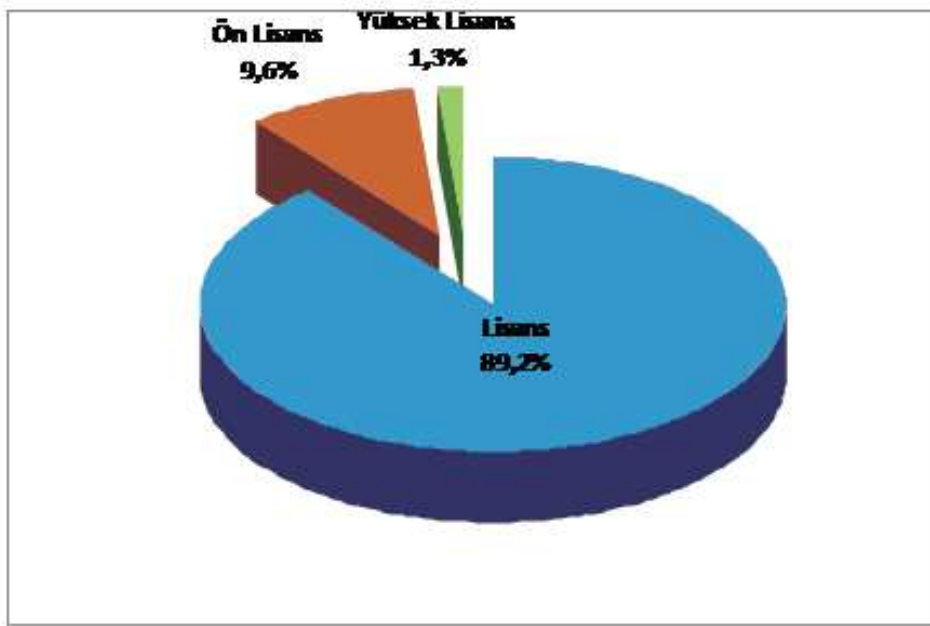
Araştırmaya katılan öğretmenlerin medeni durumlarına göre dağılımlarının belirlenmesi amacı ile anket envanterinden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin %77,1'i (121 kişi) evli ve %22,9'u (36 kişi) bekâr katılımcılardan oluşmaktadır.

2.2.1.4. Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Durumları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin medeni durumları ile ilgili bilgiler Tablo 2.4.'de ve Şekil 2.4.'de sunulmuştur.

Tablo 2.4: Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

Öğrenim Durumu	Frekans	Yüzde
Ön lisans	15	9,6
Lisans	140	89,2
Yüksek lisans	2	1,3
Toplam	157	100,0

Şekil 2.4: Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

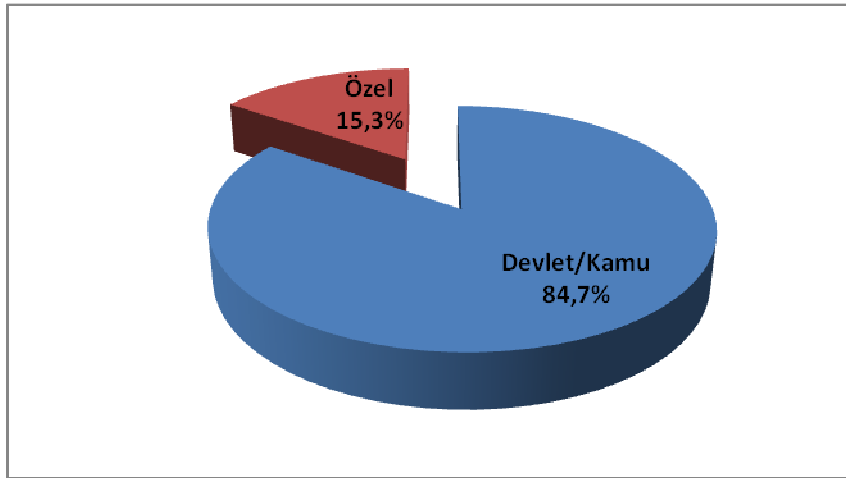
Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrenim durumlarına göre dağılımlarının belirlenmesi amacı ile anket envanterinden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin %89,2'si (140 kişi) lisans mezunu, %9,6'sı (15 kişi) ön lisans mezunu, %1,3'ü (2 kişi) yüksek lisans mezunudur.

2.2.1.5. Öğretmenlerin Çalıştıkları Kuruma Göre Durumları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çalıştıkları kurum ile ilgili bilgiler Tablo 2.5.'de ve Şekil 2.5.'de sunulmuştur.

Tablo 2.5: Öğretmenlerin Çalıştıkları Kuruma Göre Dağılımları

Kurum	Frekans	Yüzde
Kamu/Devlet	133	84,7
Özel	24	15,3
Toplam	157	100,0

Şekil 2.5: Öğretmenlerin Çalıştıkları Kuruma Göre Dağılımları

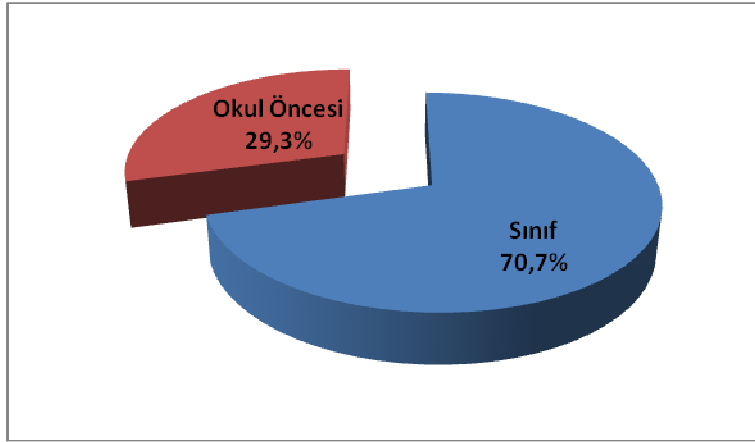
Araştırmaya katılan öğretmenlerin çalıştıkları kuruma göre dağılımlarının belirlenmesi amacı ile anket envanterinden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin %84,7'si (133 kişi) devlet/kamu okulunda, %15,3'ü (24 kişi) özel okulda çalışmaktadır.

2.2.1.6. Öğretmenlerin Branşlarına Göre Durumları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin branşları ile ilgili bilgiler Tablo 2.6.'da ve Şekil 2.6.'da sunulmuştur.

Tablo 2.6: Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımları

Branş	Frekans	Yüzde
Okul öncesi eğitimi	46	29,3
Sınıf	111	70,7
Total	157	100,0

Şekil 2.6: Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımları

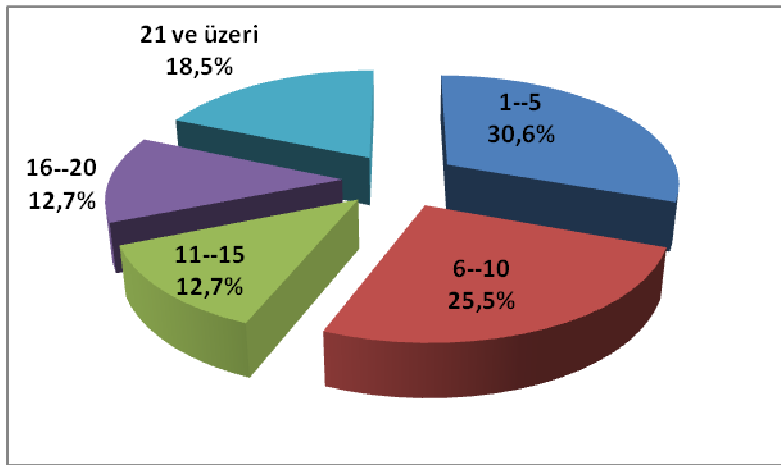
Araştırmaya katılan öğretmenlerin branşlarına göre dağılımlarının belirlenmesi amacı ile anket envanterinden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin %70,7'si (111 kişi) sınıf öğretmeni, %29,3'ü (46 kişi) okul öncesi öğretmenidir.

2.2.1.7. Öğretmenlerin Meslek Yıllarına Göre Durumları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin meslek yılları ile ilgili bilgiler Tablo 2.7.'de ve Şekil 2.7.'de sunulmuştur.

Tablo 2.7: Öğretmenlerin Meslek Yıllarına Göre Dağılımları

Meslek Yılı	Frekans	Yüzde
1-5	48	30,6
6-10	40	25,5
11-15	20	12,7
16-20	20	12,7
21 ve üzeri	29	18,5
Total	157	100,0

Şekil 2.7: Öğretmenlerin Meslek Yıllarına Göre Dağılımları

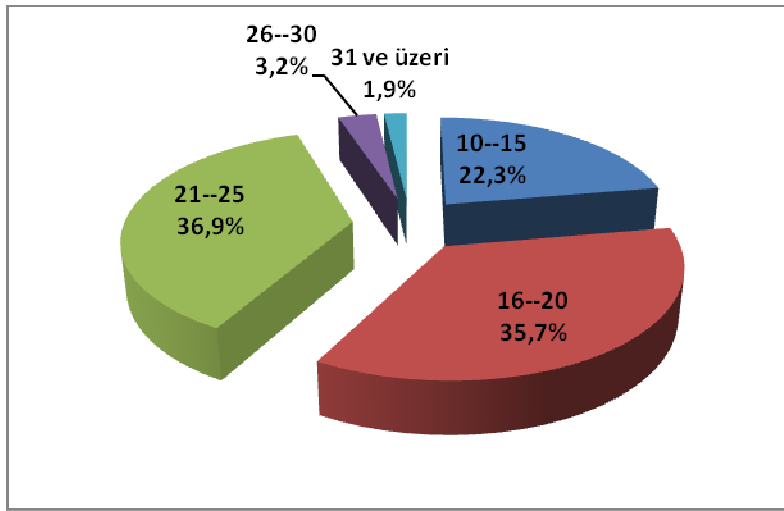
Araştırmaya katılan öğretmenlerin meslek yıllarına göre dağılımlarının belirlenmesi amacı ile anket envanterinden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin %30,6'sı (48 kişi) 1-5 yıl, %25,5'i (40 kişi) 6-10 yıl, %18,5'i (29 kişi) 21 ve üzeri, %12,7'si (20 kişi) 16-20 yıl, %12,7'si (20 kişi) 11-25 yıl aralığında öğretmendir.

2.2.1.8. Öğretmenlerin Sınıf Mevcutlarına Göre Durumları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf mevcutları ile ilgili bilgiler Tablo 2.8.'de ve Şekil 2.8.'de sunulmuştur.

Tablo 2.8: Öğretmenlerin Sınıf Mevcutlarına Göre Dağılımları

Sınıf Mevcudu	Frekans	Yüzde
10-15	35	22,3
16-20	56	35,7
21-25	58	36,9
26-30	5	3,2
31 ve üzeri	3	1,9
Total	157	100,0

Şekil 2.8: Öğretmenlerin Sınıf Mevcutlarına Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf mevcutlarına göre dağılımlarının belirlenmesi amacı ile anket envanterinden elde edilen veriler frekans analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin %36,9'unun (58 kişi) sınıf mevcudu 21-25 kişi, %35,7'sinin (56 kişi) sınıf mevcudu 16-20 kişi, %22,3'ünün (35 kişi) 10-15 kişi, %3,2'sinin (5 kişi) 26-30 kişi, %1,9'unun (3 kişi) 31 ve üzeri kişidir.

2.3. VERİ TOPLAMA ARACI

Çocuğun aile desteğine ihtiyacının olduğu ve eğitime başladığı ilk yılların temel eğitim dönemi olması nedeniyle araştırma, okul öncesi ve sınıf öğretmenleri üzerine yapılmıştır. Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunları belirleyebilmek amacıyla araştırmacı tarafından veri toplama aracı

geliştirilmiştir. Veri aracının oluşturulması sürecinde okul öncesi ve sınıf öğretmenleriyle görüşülmüş, ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunları, ev ziyaretleri hakkındaki görüşleri ve önerileri alınmıştır. Bu görüşler doğrultusunda anket formu oluşturulmuştur. Hazırlanan form, danışman, okul öncesi ve sınıf öğretmenleri ile bazı öğretim elemanlarının görüşlerine sunulmuştur. Alınan görüşler ve önerilere göre anket maddeleri değiştirilip geliştirilmiştir. Veri toplama aracı örneklemin özelliklerini taşıyan 34 öğretmene uygulanarak, belli aralıklarla tekrarlanan ölçümler sayesinde anket öncüllerinin güvenilirliği ölçülmüştür.

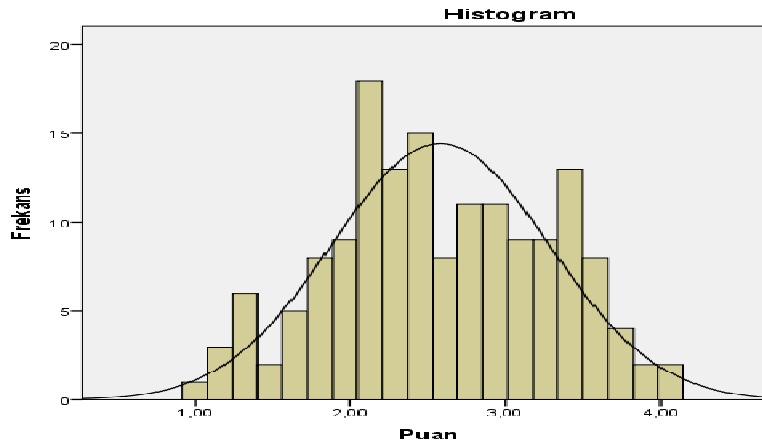
Anketten elde edilen ölçümlerin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0.94 olarak hesaplanmıştır. Buna göre, bu çalışmadaki ölçümlerin güvenilir olduğu söylenebilir.

2.4. VERİ TOPLAMA ARACININ UYGULANMASI

Uygulamaya hazır hale gelen anketin uygulanması için ilgili birimlerden gerekli izinler alınmıştır. Anket formunun uygulanacağı okullara araştırmacı tarafından gidilerek okul yöneticileriyle görüşülmüş ve anketlerin okul öncesi öğretmenlerine dağıtılması ve toplanması işinin okul yöneticileri tarafından yapılması istenmiştir. Böylece anketlerin daha sağlıklı doldurulması sağlanmıştır.

2.5. VERİLERİN ANALİZİ

Verilerin analizinde SPSS 20 paket programı kullanılmıştır. Analizlerde hangi testlerin kullanılacağı belirlenmesi için normallik varsayımları sınanmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine ilişkin olarak dağılım grafiği incelenmiş, merkezi eğilim ölçüleri, çarpıklık-basıklık katsayıları hesaplanmış ve Kolmogorov-Smirnov Testi uygulanmıştır. Yapılan incelemelere ilişkin grafik ve değerler aşağıda gösterilmiştir:

Grafik 2.1: Frekans Dağılım Grafiği

Puanların dağılım grafiği incelendiğinde kabul edilebilir ölçüde normal dağılıma yakın olduğu görülmektedir. Dağılımın merkezi eğilim ölçüleri ve çarpıklık-basıklık katsayılarına ilişkin değerler Tablo 2.9.'da gösterilmiştir.

Tablo 2.9: Dağılımın Merkezi Eğilim Ölçüleri ve Çarpıklık-Basıklık Katsayıları

n= 157	
Ortalama	2,5811
Ortanca	2,5161
Tepe değer	2,06 ^a
Çarpıklık	-,042
Çarpıklığın standart hatası	,194
Basıklık	-,740
Basıklığın standart hatası	,385

a. Çoklu tepe değer vardır. En küçük değer gösterilmiştir.

Tablo 2.9. incelendiğinde dağılımın ortalama, ortanca ve tepe değerlerinin birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bu üç değer birbirine ne kadar yakınsa dağılım o derece normal dağılım özellikleri sergiliyor demektir (Can, 2013).

Dağılımın çarpıklık katsayısı -0.042 ve basıklık katsayısı ise -0.740 olarak hesaplanmıştır. Çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1 ve $+1$ aralığında olması normal dağılımın bir ölçütü olarak kabul edilmektedir. Buna göre verilerin normal dağılım

özelliklerine uygun olduğu söylenebilir. Normallik varsayımı için son olarak Kolmogorov-Smirnov Testi yapılmış olup sonuçlar Tablo 2.10.'da gösterilmiştir.

Tablo 2.10: Dağılımın Normalliğine İlişkin Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

Kolmogorov-Smirnov ^a			
Toplam Puan	İstatistik	sd	p
	,069	157	,063

a. Lilliefors anlamlılık düzeltmesi

Tablo 2.10'a göre verilerin normal dağıldığı söylenebilir ($p > .05$). Dağılımın normalliğine ilişkin yapılan incelemeler sonucunda normallik varsayımının karşılandığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre verilerin analizinde parametrik testlerden yararlanılmıştır.

Ancak bağımsız değişkenlerin gruplarındaki kişi sayısının 15'in altına düştüğü durumlarda parametrik olmayan testler tercih edilmiştir.

Nonparametrik testler daha az koşulun varlığında uygulanabilen testlerdir (Kalaycı, 2010: 85).

Araştırmalarda örneklem oluşturan grupların büyüklüğünün 15'in altında olduğu durumlarda parametrik olmayan testlerin kullanılması bir zorunluluktur (Büyüköztürk, 2010: 8).

Normallik varsayımının karşılanmasından sonra öncelikli olarak öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir. Anketteki ifadeler olumsuz yargı bildirdiği için aritmetik ortalamanın yüksek olması öğretmenlerin ev ziyaretlerine karşı sorunlarının da yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Aritmetik ortalamaların yorumlanmasında aşağıdaki dereceleme kullanılmıştır.

1	Çok Az / Kesinlikle Katılmıyorum	1.00-1.80
2	Az / Katılmıyorum	1.81-2.60
3	Orta / Kısmen Katılıyorum	2.61-3.40
4	Fazla / Katılıyorum	3.41-4.20
5	Çok Fazla / Kesinlikle Katılıyorum	4.21-5.00

Aritmetik ortalamalar arasındaki farkın test edilmesinde bağımsız örneklem için t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. Ancak, varyans analizi ve t testi için öncelikle Levene Testi uygulanmış ve varyansların homojenliği test edilmiştir. Levene Testi sonuçlarına göre her bir bağımsız değişken için varyansların homojen olduğu belirlenmiştir.

İki gruptan oluşan cinsiyet, medeni durum, kurum türü ve branş değişkenlerinde öğretmenlerin arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin olarak bağımsız örneklem için t-testi uygulanmıştır. Bağımsız örneklem için t testi, iki grubun bir sürekli değişken üzerinden aldıkları değerlerin karşılaştırılması amacıyla kullanılmaktadır (Pallant, 2005).

İkiden fazla gruptan oluşan yaş, mesleki kıdem ve sınıf mevcudu değişkenlerine ilişkin olarak da tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Tek yönlü varyans analizi, ilişkisiz iki ya da daha çok örneklem ortalaması arasındaki farkın sıfırdan anlamlı bir şekilde farklı olup olmadığını test etmek üzere uygulanır (Büyüköztürk, 2010: 48).

Varyans analizinde anlamlı fark bulunması halinde farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla çoklu karşılaştırma (Post Hoc) testlerinden Scheffe testi uygulanmıştır. Scheffe testi gruplar arası belirlenen farkı ve bu farkın anlamlılık seviyesini kararlı ve I. ve II. Tip hata tiplerinden maksimum arınık bir şekilde sonuçlandırabilmektedir (Miller, 1969, Scheffe, 1953, 1959; Akt. Kayri, 2009).

Ayrıca 15 kişiden az bir gruba sahip olduğu için öğrenim durumu değişkeninde ANOVA'nın parametrik olmayan karşılığı olan Kruskal Wallis Testi kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde 0.05 önem düzeyi olarak kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmada ele alınan problem ve alt problemlerin çözümü için toplanan verilerin istatistiksel analizleri sonucu elde edilen bulgularla, bunlara ilişkin yorumlar verilmektedir. Bulgular ve yorumların verilmesinde önce kişisel bilgiler bölümünden elde edilen betimleyici istatistik sonuçları daha sonra alt problemler doğrultusunda sistematik bir yol izlenmiştir.

3.1. ALT PROBLEMLERE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, öğretmen ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin neler olduğu ve bu görüşlerin çeşitli değişkenler bakımından farklılaşp farklılaşmadığı uygun istatistik teknikler kullanılarak analiz edilmiş, tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır.

Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin ifadelerden elde edilen frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 3.1.'de gösterilmiştir.

Tablo 3.1: Ev Ziyaretlerinde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

n= 157	Kesinlikle katılmıyorum		Katılmıyorum		Kısmen katılıyorum		Katılıyorum		Kesinlikle katılıyorum		x	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
İfadeler	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
20. Ziyaret edilecek ailede anne ve babanın çalışıyor olması ev ziyaretlerini gerçekleştirmeyi zorlaştırıyor.	11	7	16	10,2	40	25,5	47	29,9	43	27,4	3,61	1,19
13.Gittiğim evlerde yemeğe kalmam için ısrar edilmesi beni zor durumda bırakıyor.	13	8,3	40	25,5	50	31,8	33	21	21	13,4	3,06	1,16
29. Ev ziyareti saatinin çok uzaması beni rahatsız ediyor.	22	14	31	19,7	51	32,5	32	20,4	21	13,4	2,99	1,23

Tablo 3.1: “(Devam)” Ev Ziyaretlerinde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri												
n= 157	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		x	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
İfadeler	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
28. Veliyle iletişim kopukluğu varsa ev ziyaretleri sekteye uğruyor.	21	13,4	35	22,3	47	29,9	34	21,7	20	12,7	2,98	1,22
17. Ev sakinlerinin çocukları ile ilgili beni ikna etmeye çalışmaları hoşuma gitmiyor.	20	12,7	38	24,2	49	31,2	33	21	17	10,8	2,93	1,18
18. Ev ziyaretlerini mesai haricinde yapmak beni ve ailemi olumsuz etkiliyor.	22	14	44	28	44	28	18	11,5	29	18,5	2,92	1,30
12. Ev ziyaretlerine tek başıma gitmek beni tedirgin ediyor.	27	17,2	37	23,6	39	24,8	30	19,1	24	15,3	2,92	1,32
11. Güvenlik açısından tedirgin olduğum yerlerde ev ziyaretlerini yapmıyorum.	33	21	31	19,7	37	23,6	34	21,7	22	14	2,88	1,35
22. Ev ziyaretlerinde eve kabul edilmeme, ilgisiz karşılanma gibi durumlarda moral bozukluğu yaşıyorum.	22	14	42	26,8	43	27,4	34	21,7	16	10,2	2,87	1,20
19. Ev ziyaretleri mesleki ve bedeni yorgunluk yaşamama sebep oluyor.	18	11,5	41	26,1	56	35,7	29	18,5	13	8,3	2,86	1,11
30. Sınıf mevcudunun fazla olması ev ziyareti planlaması yapmamı zorlaştırıyor.	25	15,9	45	28,7	36	22,9	30	19,1	21	13,4	2,85	1,28
31. Okul idaresinin durumumuzu (evli, çocuklu, vb.) ve çevresel faktörleri (güvenlik, ulaşım, vb.) dikkate almadan ev ziyaretlerini zorunlu tutması sorun yaşamamıza sebep oluyor.	24	15,3	49	31,2	32	20,4	35	22,3	17	10,8	2,82	1,25

Tablo 3.1: “(Devam)” Ev Ziyaretlerinde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri												
n= 157	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		x	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
23. Geniş ailelerde ev ziyareti faaliyetini uygulamakta zorlanıyorum.	29	18,5	44	28	43	27,4	27	17,2	14	8,9	2,70	1,21
16. Ev sakinlerinin benimle ilgili kişisel sorular sormalarından rahatsızım.	28	17,8	46	29,3	46	29,3	25	15,9	12	7,6	2,66	1,17
6. Ev ziyaretlerinde ulaşım sorunları yaşıyorum.	40	25,5	33	21	41	26,1	27	17,2	16	10,2	2,66	1,30
21. Ev ziyaretlerinde farklı sosyo-kültürel yapıdaki öğrenci ve velilerle görüşmekte zorlanıyorum.	22	14	57	36,3	42	26,8	26	16,6	10	6,4	2,65	1,11
14. Ev sakinlerinin kişisel adres ve telefonumu istemesi beni zor durumda bırakıyor.	31	19,7	59	37,6	28	17,8	19	12,1	20	12,7	2,61	1,28
4. Çocuk sahibi olmak ev ziyaretlerine katılımı önemli ölçüde engelliyor.	49	31,2	31	19,7	39	24,8	22	14	16	10,2	2,52	1,33
9. Yapacağım ev ziyaretlerinde resmi prosedür çok fazla.	38	24,2	51	32,5	36	22,9	22	14	10	6,4	2,46	1,18
8. Yapacağım ev ziyaretleri için hediye hazırlamam vakit açısından ve maddi açıdan kayba neden oluyor.	66	42	34	21,7	24	15,3	15	9,6	18	11,5	2,41	1,30
24. Ev ziyaretlerinde veli ekonomik ve kültürel durumu sebebiyle mahcubiyet hissettiğinde ziyaret sonrası ilişkilerimiz olumsuz etkileniyor.	36	22,9	62	39,5	35	22,3	13	8,3	11	7	2,37	1,13

Tablo 3.1: “(Devam)” Ev Ziyaretlerinde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri													
n= 157	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		x	ss	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
15. Ev sakinlerinin benim evime de gelmek istemelerinden rahatsız oluyorum.	42	26,8	62	39,5	28	17,8	17	10,8	8	5,1	2,28	1,13	
7. Ev ziyareti faaliyetlerinin maaşımıza yansıtılmaması isteksizliğe sebep oluyor.	66	42	34	21,7	24	15,3	15	9,6	18	11,5	2,27	1,39	
1. Cinsiyet faktöründen ötürü ev ziyaretlerine katılımda güçlük yaşıyorum.	55	35	36	22,9	46	29,3	10	6,4	10	6,4	2,26	1,19	
25. Ev ziyaretlerinde bazı velilerin olumsuz davranışlarıyla karşılaşıyorum.	40	25,5	60	38,2	40	25,5	16	10,2	1	0,6	2,22	0,96	
3. Evli olmak ev ziyaretlerine katılımda zorluk oluşturuyor.	61	38,9	36	22,9	36	22,9	12	7,6	12	7,6	2,22	1,25	
32. Ev ziyaretlerinde öğrenci ekonomik ve kültürel durumu sebebiyle mahcubiyet hissettiğinde ziyaret sonrası ilişkilerimiz olumsuz etkileniyor.	41	26,1	63	40,1	34	21,7	15	9,6	4	2,5	2,22	1,02	
10. Yapacağım ev ziyaretleri için özel olarak hazırlanmam bana mali külfet getiriyor. (giyim, kuşam vb.)	64	40,8	48	30,6	24	15,3	11	7	10	6,4	2,08	1,19	
26. Ziyaret sonrasında velilerde okul faaliyetlerine daha az katılma eğilimi oluşuyor.	48	30,6	72	45,9	24	15,3	11	7	2	1,3	2,03	0,93	
27. Ev ziyaretlerinde konuşulan Türkçeyi anlamakta zorlanıyorum.	59	37,6	58	36,9	27	17,2	5	3,2	8	5,1	2,01	1,07	
2. Yaş faktörü ev ziyaretlerine katılmamı olumsuz etkiliyor.	74	47,1	40	25,5	23	14,6	10	6,4	10	6,4	1,99	1,21	

Tablo 3.1: “(Devam)” Ev Ziyaretlerinde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri												
n= 157	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		x	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
İfadeler	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
5. Ev ziyareti faaliyetleri ailemle ilişkilerimi olumsuz etkiliyor.	75	47,8	43	27,4	22	14	10	6,4	7	4,5	1,92	1,13
Toplam											2,58	0,70

Tablo 3.1.’de ifadeler anlaşılır olması açısından aritmetik ortalaması en yüksekten en düşük olana doğru sıralanmıştır. Buna göre okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde en çok karşılaştığı sorunlar sırasıyla şöyledir.

Tablo 3.1.’e göre “Ziyaret edilecek ailede anne ve babanın çalışıyor olması ev ziyaretlerini gerçekleştirmeyi zorlaştırıyor.” maddesine öğretmenlerden %7 ‘kesinlikle katılmıyorum’, %10,2 ‘katılmıyorum’, %25,5 kısmen katılıyorum’, %29,9 ‘katılıyorum’ ve %27,4 ‘tamamen katılıyorum’ şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin %57,3’ü maddeyi destekleyen görüş bildirmişlerdir. Görüşlerin aritmetik ortalaması ($x=3,61$)’dir. Bu değer ‘katılıyorum’ düzeyindedir. Bu veri öğretmenlerin bu konuda sorun yaşadıklarını göstermektedir.

Ev ziyaretlerine ilişkin çalışmalarda genel olarak bu faaliyette öğretmenlerin karşılaştıkları temel sorun, aile fertlerinin iş durumları sebebiyle öğretmenleri kabul etmeme eğilimleri olarak görülmektedir. Ebeveyn çoğu zaman mesai sonrasında öğretmeni evde ağırlamaktan kaçınmaktadır.

Tablo 3.1.’e göre “Gittiğim evlerde yemeğe kalmam için ısrar edilmesi beni zor durumda bırakıyor.” maddesine öğretmenlerden %8,3’ ‘kesinlikle katılmıyorum’, %25,5 ‘katılmıyorum’, %31,8 kısmen katılıyorum’, %21 ‘katılıyorum’ ve %13,4 ‘tamamen katılıyorum’ şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin %34,4’ü maddeyi destekleyen görüş bildirmişlerdir. Görüşlerin aritmetik ortalaması ($x=3,06$)’dir. Bu değer ‘kısmen katılıyorum’ düzeyindedir.

Tablo 3.1.'e göre “Ev ziyareti saatinin çok uzaması beni rahatsız ediyor.” maddesine öğretmenlerden %14 ‘kesinlikle katılmıyorum’, %19,7 ‘katılmıyorum’, %32,5 ‘kısmen katılıyorum’, %20,4 ‘katılıyorum’ ve %13,4 ‘tamamen katılıyorum’ şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin %33,8’i maddeyi destekleyen görüş bildirmişlerdir. Görüşlerin aritmetik ortalaması ($x=2,99$)’dur. Bu değer ‘kısmen katılıyorum’ düzeyindedir.

Bu madde bir önceki “Gittiğim evlerde yemeğe kalmam için ısrar edilmesi beni zor durumda bırakıyor” maddesiyle ziyaretlerdeki zaman konusunda paralellik içinde olup öğretmenlerin ziyaret süresiyle ilgili sorun yaşayabileceklerini göstermektedir. Çünkü mesai sonrasında, genelde akşam saatlerinde yapılan ziyaretlerde öğretmenler, hem aile hayatlarına ayırmaları gereken vaktin kısıtlanması hem de mesai saatinin geç saatlere kadar sürmesi algısıyla süreyle alakalı sorunlar yaşamaktadırlar.

Tablo 3.1.'e göre “Veliyle iletişim kopukluğu varsa ev ziyaretleri sekteye uğruyor.” maddesine öğretmenlerden %13,4 ‘kesinlikle katılmıyorum’, %22,3 ‘katılmıyorum’, %29,9 ‘kısmen katılıyorum’, %21,7 ‘katılıyorum’ ve %12,7 ‘tamamen katılıyorum’ şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin %35,7’si maddeyi desteklemeyen görüş bildirmişlerdir. Görüşlerin aritmetik ortalaması ($x=2,98$)’dir. Bu değer ‘kısmen katılıyorum’ düzeyindedir. Bu konuda öğretmenlerin sorun yaşayabilecekleri görülmektedir.

Öğretmenler, veliyle iletişim kurmada sıkıntı yaşıyorsa o veliye düzenleyeceği ev ziyareti planında aksamalar yaşamaktadır. Bu iletişim sıkıntısı ev ziyareti düzenlemede sorun olduğu gibi çocuğun eğitimiyle alakalı işbirliğini de olumsuz etkilemektedir.

Bayındır (2007) da çalışmasında bu maddeyi destekler nitelikte şu ifadeye yer vermiştir: “Aileyi okulun işleyişinde etkin hale getirmek için okul-aile iletişim etkin, sürekli, düzenli ve yapıcı olmalıdır”.

Tablo 3.1.'e göre “Ev sakinlerinin çocukları ile ilgili beni ikna etmeye çalışmaları hoşuma gitmiyor.” maddesine öğretmenlerden %12,7 ‘kesinlikle katılmıyorum’, %24,2 ‘katılmıyorum’, %31,2 kısmen katılıyorum’, %21 ‘katılıyorum’ ve %10,8 ‘tamamen katılıyorum’ şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin %36,9’u

maddeyi desteklemeyen görüş bildirmişlerdir. Görüşlerin aritmetik ortalaması ($x=2,93$)'tür. Bu değer 'kısmen katılıyorum' düzeyindedir.

Öğretmen çocuğun sorunlarıyla alakalı görüşme yaptığında ebeveynin çocuklarına karşı aşırı savunucu olması, öğretmenin çözüm arayışı yanlış değerlendirilebilmekte ve çocuğun problemleri durumu çözümlenememektedir. Bu durumda öğretmen veliyle iletişim noktasında sorun yaşamaktadır.

Bulgulara göre okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde en az karşılaştığı sorunlar sırasıyla şöyledir.

Tablo 3.1.'e göre "Ev ziyareti faaliyetleri ailemle ilişkilerimi olumsuz etkiliyor." maddesine öğretmenlerden %47,8 'kesinlikle katılmıyorum', %27,4 'katılmıyorum', %14 'kısmen katılıyorum', %6,4 'katılıyorum' ve %4,5 'tamamen katılıyorum' şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin %75,2'si maddeyi desteklemeyen görüş bildirmişlerdir. Görüşlerin aritmetik ortalaması ($x=1,92$)'dir. Bu değer 'katılmıyorum' düzeyindedir.

Tablo 3.1.'e göre "Yaş faktörü ev ziyaretlerine katılmamı olumsuz etkiliyor." maddesine öğretmenlerden %47,1 'kesinlikle katılmıyorum', %25,5 'katılmıyorum', %14,6 kısmen katılıyorum', %6,4 'katılıyorum' ve %6,4 'tamamen katılıyorum' şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin %72,6'sı maddeyi desteklemeyen görüş bildirmişlerdir. Görüşlerin aritmetik ortalaması ($x=1,99$)'dur. Bu değer 'katılmıyorum' düzeyindedir.

Tablo 3.1.'e göre "Ev ziyaretlerinde konuşulan Türkçeyi anlamakta zorlanıyorum." maddesine öğretmenlerden %37,6 'kesinlikle katılmıyorum', %36,9 'katılmıyorum', %17,2 'kısmen katılıyorum', %3,2 'katılıyorum' ve %5,1 'tamamen katılıyorum' şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin %72,6'sı maddeyi desteklemeyen görüş bildirmişlerdir. Görüşlerin aritmetik ortalaması ($x=2,01$)'dir. Bu değer 'katılmıyorum' düzeyindedir.

Tablo 3.1.'e göre "Ziyaret sonrasında velilerde okul faaliyetlerine daha az katılma eğilimi oluşuyor." maddesine öğretmenlerden %30,6 'kesinlikle katılmıyorum', %45,9 'katılmıyorum', %15,3 'kısmen katılıyorum', %7 'katılıyorum' ve %1,3 'tamamen katılıyorum' şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin %76,5'i maddeyi

desteklemeyen görüş bildirmişlerdir. Görüşlerin aritmetik ortalaması ($x=2,03$)'dür. Bu değer 'katılmıyorum' düzeyindedir.

Tablo 3.1.'e göre "Yapacağım ev ziyaretleri için özel olarak hazırlanmam bana mali külfet getiriyor. (giyim, kuşam vb.)" maddesine öğretmenlerden %40,8 'kesinlikle katılmıyorum', %30,6 'katılmıyorum', %15,3 'kısmen katılıyorum', %7 'katılıyorum' ve %6,4 'tamamen katılıyorum' şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin %71,4'ü maddeyi desteklemeyen görüş bildirmişlerdir. Görüşlerin aritmetik ortalaması ($x=2,08$)'dir. Bu değer 'katılmıyorum' düzeyindedir.

Aritmetik ortalaması "katılmıyorum" düzeyinde olan yukarıdaki maddelerde öğretmenlerin çok fazla sorun yaşamadıkları söylenebilir.

Tablo 3.1.'de yer alan "Ev ziyaretlerini mesai haricinde yapmak beni ve ailemi olumsuz etkiliyor.", önermesi incelendiğinde %30 oranında destekleyen, %42 oranında desteklemeyen, % 28 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,92$) 'kısmen katılıyorum' düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin ev ziyaretlerini mesai haricinde yapmaktan dolayı şahsi ve ailevi sorunlar yaşayabilecekleri yönündedir.

Ev ziyaretlerininin mesai sonrasında gerçekleşmesi özellikle çocuklu öğretmenlere sorun olabilmektedir. Bu durumlarda ya öğretmen çocuğuna biran önce ulaşmak için sıkıntı duymakta ya da ziyareti yapmamaktadır.

Tablo 3.1.'de yer alan "Ev ziyaretlerine tek başıma gitmek beni tedirgin ediyor." önermesi incelendiğinde %34,4 oranında destekleyen, %40,8 oranında desteklemeyen, % 24,8 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,92$) 'kısmen katılıyorum' düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin ev ziyaretlerine tek başlarına gitmekten tedirgin olabilecekleri yönündedir.

Tablo 3.1.'de yer alan "Güvenlik açısından tedirgin olduğum yerlerde ev ziyaretlerini yapmıyorum." önermesi incelendiğinde %35,7 oranında destekleyen, %40,7 oranında desteklemeyen, % 23,6 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,88$) 'kısmen katılıyorum' düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin ev ziyaretlerinde güvenlik açısından tedirgin olabilecekleri yönündedir.

Bu madde ve bir önceki maddeye göre öğretmenler, ıssız ve güvenlik noktasında sıkıntılı yerleşim yerlerindeki velilere ev ziyareti düzenlemekte ve yalnız olarak ziyarete gitmekte tedirgin olmaktadır.

Tablo 3.1.'de yer alan "Ev ziyaretlerinde eve kabul edilmeme, ilgisiz karşılanma gibi durumlarda moral bozukluğu yaşıyorum." önermesi incelendiğinde %31,9 oranında destekleyen, %40,8 oranında desteklemeyen, % 27,4 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,87$) 'kısmen katılıyorum' düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin ev ziyaretlerinde eve kabul edilmeme, ilgisiz karşılanma gibi durumlarda moral bozukluğu yaşayabilecekleri yönündedir.

Öğretmenler veli tarafından mecburen kabul ediliyormuş gibi karşılandıklarında ev ziyaretleri verimsiz geçebilmekte bazen de gönülsüz davranan velilere ziyaret düzenlemeyebilmektedirler.

Tablo 3.1.'de yer alan "Ev ziyaretleri mesleki ve bedeni yorgunluk yaşamama sebep oluyor." önermesi incelendiğinde %26,8 oranında destekleyen, %37,6 oranında desteklemeyen, % 35,7 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,86$) 'kısmen katılıyorum' düzeyindedir. Bulgular ev ziyaretlerinin öğretmenlerde mesleki ve bedeni yorgunluk yaşamaya sebep olabileceği yönündedir.

Ev ziyaretlerinin mesai dışı yapılması öğretmenlerin ziyaretleri mesleki yük olarak algılayarak bedenen ve zihnen yorgunluk hissetmelerine yol açabilmektedir.

Tablo 3.1.'de yer alan "Sınıf mevcudunun fazla olması ev ziyareti planlaması yapmamı zorlaştırıyor." önermesi incelendiğinde %32,5 oranında destekleyen, %44,6 oranında desteklemeyen, % 22,9 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,85$) 'kısmen katılıyorum' düzeyindedir. Bulgular sınıf mevcudunun fazla olmasının öğretmenlerin ev ziyareti planlaması yapmalarını zorlaştırabileceği yönündedir.

Sınıf mevcudu fazla olan öğretmenler ev ziyaretlerini planlamada ve düzenlemede sorunlar yaşayabilmektedirler. Bu durumlarda öğretmenler her öğrenciye ziyaret düzenlemekten çok gerekli olan öğrencilere ziyaret düzenlemeyi tercih edebilmektedirler.

Tablo 3.1.'de yer alan "Okul idaresinin durumumuzu (evli, çocuklu, vb.) ve çevresel faktörleri (güvenlik, ulaşım, vb.) dikkate almadan ev ziyaretlerini zorunlu tutması sorun yaşamamıza sebep oluyor." önermesi incelendiğinde %33,1 oranında destekleyen, %46,5 oranında desteklemeyen, % 20,4 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,82$) 'kısmen katılıyorum' düzeyindedir. Bulgular okul idaresinin öğretmenlerin durumlarını (evli, çocuklu, vb.) ve çevresel faktörleri (güvenlik, ulaşım, vb.) dikkate almadan ev ziyaretlerini zorunlu tutmasının sorun olabileceği yönündedir.

İdarenin ev ziyaretlerini öğretmenin (evli, çocuklu, vb.) durumlarını dikkate almadan zorunlu tutması durumlarında, ziyaretler gönülsüz ve gelişmiş güzel yapılabilmekte. Bu durum öğretmenlerde gerilim oluşturarak strese sebep olabilmektedir.

Tablo 3.1.'de yer alan "Geniş ailelerde ev ziyareti faaliyetini uygulamakta zorlanıyorum." önermesi incelendiğinde %26,1 oranında destekleyen, %46,5 oranında desteklemeyen, % 27,4 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,70$) 'kısmen katılıyorum' düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin geniş ailelerde ev ziyareti faaliyetini uygulamakta zorlanabileceği yönündedir.

Öğretmen geniş ailelere düzenlediği ev ziyaretlerinde veliyle istediği iletişimi kuramayabilmekte ve ortamın kalabalık olmasından rahatsızlık duyabilmektedir.

Tablo 3.1.'de yer alan "Ev sakinlerinin benimle ilgili kişisel sorular sormalarından rahatsızım." önermesi incelendiğinde %23,5 oranında destekleyen, %47,1 oranında desteklemeyen, % 29,3 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,66$) 'kısmen katılıyorum' düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin ev ziyaretlerinde ev sakinlerinin kendilerine kişisel sorular sormalarından rahatsız olabilecekleri yönündedir.

Tablo 3.1.'de yer alan "Ev ziyaretlerinde ulaşım sorunları yaşıyorum." önermesi incelendiğinde %27,4 oranında destekleyen, %46,5 oranında desteklemeyen, % 26,1 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,66$) 'kısmen katılıyorum' düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin ev ziyaretlerinde ulaşım sorunları yaşayabilecekleri yönündedir.

Ulaşım ev ziyaretlerinde çok önemli bir unsurdur. Öğretmenler uzak mesafelerdeki ve vasıta sorunu olan muhitlerdeki aileleri ziyaret etmekte sorun yaşayabilmektedirler. Ulaşım için ekonomik destek almamaları da bazen sorun olabilmektedir.

Tablo 3.1.'de yer alan "Ev ziyaretlerinde farklı sosyo-kültürel yapıdaki öğrenci ve velilerle görüşmekte zorlanıyorum." önermesi incelendiğinde %23 oranında destekleyen, %50,3 oranında desteklemeyen, % 26,8 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,65$) 'kısmen katılıyorum' düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin ev ziyaretlerinde farklı sosyo-kültürel yapıdaki öğrenci ve velilerle görüşmekte zorlanabilecekleri yönündedir.

Tablo 3.1.'de yer alan "Ev sakinlerinin kişisel adres ve telefonumu istemesi beni zor durumda bırakıyor." önermesi incelendiğinde %24,8 oranında destekleyen, %57,3 oranında desteklemeyen, % 17,8 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,61$) 'kısmen katılıyorum' düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin ev ziyaretlerinde ev sakinlerinin kişisel adres ve telefonlarını istemeleri sebebiyle zor durumda kalabilecekleri yönündedir.

Tablo 3.1.'de yer alan "Çocuk sahibi olmak ev ziyaretlerine katılımı önemli ölçüde engelliyor." önermesi incelendiğinde %24,2 oranında destekleyen, %50,9 oranında desteklemeyen, % 24,8 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,52$) 'katılmıyorum' düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin çocuk sahibi olmalarının ev ziyaretlerine katılımlarını engellemesi gibi bir sorun yaşamadıkları yönündedir.

Tablo 3.1.'de yer alan "Yapacağım ev ziyaretlerinde resmi prosedür çok fazla." önermesi incelendiğinde %20,4 oranında destekleyen, %56,7 oranında desteklemeyen, % 22,9 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,46$) 'katılmıyorum' düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin ev ziyaretlerinde resmi prosedürün çokluğuyla alakalı sorun yaşamadıkları yönündedir.

Tablo 3.1.'de yer alan "Yapacağım ev ziyaretleri için hediye hazırlamam vakit açısından ve maddi açıdan kayba neden oluyor." önermesi incelendiğinde %21,1 oranında destekleyen, %63,7 oranında desteklemeyen, % 15,3 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,41$)

'katılmıyorum' düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin ev ziyaretleri için hediye hazırlamanın vakit açısından ve maddi açıdan kayba neden olması gibi bir sorun yaşamadıkları yönündedir.

Tablo 3.1.'de yer alan "Ev ziyaretlerinde veli ekonomik ve kültürel durumu sebebiyle mahcubiyet hissettiğinde ziyaret sonrası ilişkilerimiz olumsuz etkileniyor." önermesi incelendiğinde %15,3 oranında destekleyen, %62,4 oranında desteklemeyen, % 22,3 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,37$) 'katılmıyorum' düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin ev ziyaretlerinde veli ekonomik ve kültürel durumu sebebiyle mahcubiyet hissedip ziyaret sonrası ilişkilerinin olumsuz etkilenmesi gibi bir sorun yaşamadıkları yönündedir.

Tablo 3.1.'de yer alan "Ev sakinlerinin benim evime de gelmek istemelerinden rahatsız oluyorum." önermesi incelendiğinde %15,9 oranında destekleyen, %66,3 oranında desteklemeyen, % 22,3 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,28$) 'katılmıyorum' düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin ev ziyaretlerinde ev sakinlerinin kendi evlerine de gelmek istemelerinden rahatsız olmaları gibi bir sorun yaşamadıkları yönündedir.

Tablo 3.1.'de yer alan "ev ziyareti faaliyetlerinin maaşımıza yansıtılmaması isteksizliğe sebep oluyor." önermesi incelendiğinde %21,1 oranında destekleyen, %62,4 oranında desteklemeyen, % 15,3 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,27$) 'katılmıyorum' düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin ev ziyareti faaliyetlerinin maaşlarına yansıtılmamasının isteksizliğe sebep olmadığı yönündedir.

Yine de yapılan görüşmelerde ev ziyaretlerinin maddi olarak öğretmene getirisinin olmasının, öğretmenleri ciddi anlamda teşvik edici olacağı görüşünde olan öğretmenler de var. Öğretmenler ekstra çalışmayı gerektiren ve zaman kaybına neden olan bu gibi faaliyetlerin maddi olarak ta desteklenmesi görüşüne sahipler. Bu durum sadece istatistikî verilere göre değil, öğretmen görüşleri ve Türkiye genelindeki öğretmenlerin de dikkate alınmasıyla değerlendirilmelidir.

Tablo 3.1.'de yer alan "Cinsiyet faktöründen ötürü ev ziyaretlerine katılımda güçlük yaşıyorum." önermesi incelendiğinde %12,8 oranında destekleyen, %57,9 oranında desteklemeyen, % 29,3 oranında 'kısmen katılıyorum' şeklinde görüş

bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x=2,26$) ‘katılmıyorum’ düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin cinsiyet faktöründen ötürü ev ziyaretlerine katılımında güçlük yaşamadıkları yönündedir.

Tablo 3.1.’de yer alan “Ev ziyaretlerinde bazı velilerin olumsuz davranışlarıyla karşılaşıyorum.” önermesi incelendiğinde %10,8 oranında destekleyen, %63,7 oranında desteklemeyen, % 25,5 oranında ‘kısmen katılıyorum’ şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x= 2,22$) ‘katılmıyorum’ düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin cinsiyet faktöründen ötürü ev ziyaretlerine katılımında güçlük yaşamadıkları yönündedir.

Tablo 3.1.’de yer alan “Evli olmak ev ziyaretlerine katılımında zorluk oluşturuyor.” önermesi incelendiğinde %15,2 oranında destekleyen, %61,8 oranında desteklemeyen, % 22,9 oranında ‘kısmen katılıyorum’ şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x= 2,22$) ‘katılmıyorum’ düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin evli olmanın ev ziyaretlerine katılımında zorluk oluşturmadığı yönündedir. ($x=2,22$),

Tablo 3.1.’de yer alan “Ev ziyaretlerinde öğrenci ekonomik ve kültürel durumu sebebiyle mahcubiyet hissettiğinde ziyaret sonrası ilişkilerimiz olumsuz etkileniyor.” önermesi incelendiğinde %12,1 oranında destekleyen, %66,2 oranında desteklemeyen, % 21,7 oranında ‘kısmen katılıyorum’ şeklinde görüş bildirenlerin olduğu görülmektedir. ($x= 2,22$) ‘katılmıyorum’ düzeyindedir. Bulgular öğretmenlerin Ev ziyaretlerinde öğrencinin ekonomik ve kültürel durumu sebebiyle mahcubiyet hissetmesi ve ziyaret sonrası ilişkilerinin olumsuz etkilenmesi gibi bir sorun yaşamadıkları yönündedir.

Toplam değer incelendiğinde ($x=2,58$) ise okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin orta değerlerin hemen altında yani “katılmıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Buna göre okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde çok fazla sorunla karşılaşmadıkları yorumuna ulaşılabilir. Ancak ev ziyaretlerinin düzenlenmesinde verimliliğin ve disiplinin sağlanabilmesi için bu sorunların ele alınması faydalı olacaktır.

Kadın ve erkek öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak bağımsız örneklem için t testi yapılmış olup sonuçlar Tablo 3.2.’de gösterilmiştir.

Tablo 3.2: Cinsiyet Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin T Testi Sonuçları

Cinsiyet	n	x	ss	sd	t	p
Kadın	96	2.60	0.70	155	.337	.736
Erkek	61	2.56	0.70			

Tablo 3.2.'ye göre okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{(155)}=-,337$; $p>0,05$). Buna göre cinsiyet değişkeninin ev ziyaretlerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak çok önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Bununla birlikte, bayan öğretmenler, ev ziyaretlerine yalnız katılmaktan rahatsız olduklarını, güvenlik noktasında riskli ve tenha yerleşim yerlerindeki aileleri ziyaret etmekte kaygılı olduklarını ifade etmektedirler. Bu durumlarda ev ziyaretleri öğretmenler tarafından yapılamamaktadır. Bu durum göz ardı edilmemeli, özellikle güvenlik açısından riskli yerlerde öğretmenlerin ev ziyaretlerini yapamamaları isteksizlikle bağdaştırılmamalı ve farklı çözümler üretilmelidir.

Yaş değişkenine göre öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin betimleyici istatistikler Tablo 3.3.'de gösterilmiştir.

Tablo 3.3: Yaş Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Yaş	n	x	ss
(1) 20-25	15	2.61	0.56
(2) 26-30	52	2.78	0.65
(3) 31-35	31	2.63	0.69
(4) 36-40	19	2.17	0.80
(5) 41 ve üzeri	40	2.47	0.69
Toplam	157	2.58	0.70

Tablo 3.3.'e göre aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde ev ziyaretlerinde 26-30 yaş ($x=2,78$) öğretmenlerin en çok sorunla karşılaştıkları, 36-40 yaş arası

($x=2,17$) öğretmenlerin ise en az sorunla karşılaştıkları görülmektedir. Yaş değişkenine ilişkin aritmetik ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış olup sonuçlar Tablo 3.4.'de gösterilmiştir.

Tablo 3.4: Yaş Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	f	p	Anlamlı Fark
Gruplar arasında	5.893	4	1.473			
Gruplar içinde	70.332	152	.463	3.184	.015	2-4
Toplam	76.225	156				

Tablo 3.4.'e göre farklı yaş gruplarındaki öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılık tespit edilmiştir ($F_{(4,152)}=3,184$; $p<0,05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak çoklu karşılaştırma (Post Hoc) testlerinden Scheffe yapılmıştır. Scheffe testinin sonuçlarına göre 36-40 yaş arası öğretmenlerle 26-30 yaş arası öğretmenler arasında 36-40 yaş arası öğretmenler lehinde anlamlı fark bulunmuştur. Buna göre genç öğretmenlerin daha yaşlı öğretmenlere göre ev ziyaretlerinde daha çok sorunla karşılaştıkları söylenebilir. Bunun nedeni öğretmenlerin yaşlarına bağlı olarak mesleki tecrübe ve hayat tecrübeleri olabilir. Yaşları itibarıyla daha fazla tecrübe sahibi olan öğretmenler ev ziyaretlerinde karşılaştıkları durumları sorun olarak görmezlerken. Daha genç öğretmenler tecrübe eksikliğiyle karşılaştıkları durumlardan daha çok olumsuz etkilenebilmektedirler.

Medeni durum değişkenine göre öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak bağımsız örneklem için t testi yapılmış olup sonuçlar Tablo 3.5.'de gösterilmiştir.

Tablo 3.5: Medeni Durum Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin T Testi Sonuçları

Medeni Durum	n	x	ss	sd	t	p
Evli	121	2.58	0.73	155	-.101	.920
Bekâr	36	2.59	0.61			

Tablo 3.5.'e göre okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{(155)}=-,101$; $p>0,05$). Buna göre medeni durum değişkeninin ev ziyaretlerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Evli ve çocuklu bayan öğretmenler, ev ziyaretlerinin mesai sonrasına sarkmasından rahatsız olabilmektedirler. Bazen eşleri tarafından özellikle yalnız olarak bu ziyaretlere katılmaları sakıncalı görüldüğünden ziyaretleri yapmayabilmekte ve ya ziyaretlerden rahatsız olabilmektedirler. Ev ziyaretleri planlamasında bu durumun da dikkate alınması gerekir.

Öğrenim durumu değişkenine göre öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak Kruskal Wallis Testi yapılmış olup sonuçlar Tablo 3.6.'da gösterilmiştir.

Tablo 3.6: Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Öğrenim Durumu	n	Sıra Ortalaması	sd	Ki-Kare	p
Ön lisans	15	80.10			
Lisans	140	79.02	2	.106	.949
Lisansüstü	2	69.00			

Tablo 3.6.'ya göre öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar öğrenim durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılık göstermemektedir ($Ki-Kare_{(2)}=,106$; $p>0,05$). Buna göre öğrenim durumu değişkeninin öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar açısından önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Kurum türü değişkenine göre öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak bağımsız örneklem için t testi yapılmış olup sonuçlar Tablo 3.7.'de gösterilmiştir.

Tablo 3.7: Kurum Türü Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin T Testi Sonuçları

Kurum Türü	n	x	ss	sd	t	p
Kamu/Devlet	133	2.62	0.69	155	1.765	.080
Özel	24	2.35	0.69			

Tablo 3.7.'ye göre aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde kamu/devlet okulunda ($x=2,62$) görev yapan öğretmenlerin özel okulda ($x=2,35$) görev yapan öğretmenlere göre ev ziyaretlerinde daha çok sorunla karşılaştıkları görülmektedir. Ancak bu fark, istatistiksel açıdan anlamlı değildir ($t_{(155)}=-1,765$; $p>0,05$). Buna göre kurum türü değişkeninin ev ziyaretlerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Özellikle özel kurumlarda ev ziyaretleri, öğretmenin cinsiyet, medeni durum, güvenlik, vb. durumları ele alınmadan mecbur tutulduğunda, öğretmen işinden olma korkusuyla ziyaretleri gönülsüz yapmaktadır. Devlet kurumlarında ise bu faaliyet pek fazla takip edilmediğinden, çoğu zaman öğretmenler tarafından, isteğe bağlı olarak yapılacak bir faaliyet gibi algılanıp terk edilmektedir.

Branş değişkenine göre öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak bağımsız örneklem için t testi yapılmış olup sonuçlar Tablo 3.8.'de gösterilmiştir.

Tablo 3.8: Branş Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin T Testi Sonuçları

Branş	n	x	ss	sd	t	p
Okul Öncesi	46	2.69	0.76	155	1.203	.231
Sınıf	111	2.54	0.67			

Tablo 3.8.'e göre öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar branş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t_{(155)}=1,203$; $p>0.05$). Buna göre branş değişkeninin ev ziyaretlerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Mesleki kıdem değişkenine göre öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin betimleyici istatistikler Tablo 3.9.'da gösterilmiştir.

Tablo 3.9: Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Mesleki kıdem	n	x	ss
1-5	48	2.68	0.56
6-10	40	2.67	0.65
11-15	20	2.65	0.69
16-20	20	2.16	0.80
21 ve üzeri	29	2.53	0.69
Toplam	157	2.58	0.70

Tablo 3.9.'a göre aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde ev ziyaretlerinde 1-5 yıl arası ($x=2,68$) mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin en çok sorunla karşılaştıkları, 16-20 yıl arası ($x=2,16$) mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ise en az sorunla karşılaştıkları görölmektedir. Mesleki kıdem değişkenine ilişkin aritmetik ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış olup sonuçlar Tablo 3.10.'da gösterilmiştir.

Tablo 3.10: Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	f	p
Gruplar arasında	4.536	4	1.134		
Gruplar içinde	71.689	152	.472	2.404	.052
Toplam	76.225	156			

Tablo 3.10.'a göre farklı mesleki kıdemlerdeki öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($F_{(4,152)}=2,404$; $p>0,05$). Buna göre mesleki kıdem değişkeninin ev ziyaretlerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Sınıf mevcudu değişkenine göre öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin betimleyici istatistikler Tablo 3.11.'de gösterilmiştir.

Tablo 3.11: Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Sınıf Mevcudu	n	x	ss
10-15	35	2.80	0.62
16-20	56	2.50	0.73
21-25	66	2.53	0.70
Toplam	157	2.58	0.70

Tablo 3.11.'e göre aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde ev ziyaretlerinde 10-15 arası ($x=2,80$) sınıf mevcuduna sahip öğretmenlerin en çok sorunla karşılaştıkları, 21-25 arası ($x=2,53$) sınıf mevcuduna sahip öğretmenlerin ise en az sorunla karşılaştıkları görülmektedir. Sınıf mevcudu değişkenine ilişkin aritmetik ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış olup sonuçlar Tablo 3.12.'de gösterilmiştir.

Tablo 3.12: Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar Arasındaki Anlamlı Farka İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	f	p
Gruplar arasında	2.170	4	1.085		
Gruplar içinde	74.055	152	.481	2.256	.108
Toplam	76.225	156			

Tablo 3.12.'ye göre farklı sınıf mevcuduna sahip öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F_{(4,152)}=2,256$; $p>0,05$). Buna göre sınıf mevcudu değişkeninin ev

ziyaretlerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak önemli bir faktör olmadığı söylenebilir. Başka bir deyişle, öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar farklı sınıf mevcutlarına göre farklılaşmamaktadır.

Bununla birlikte, sınıf mevcudu fazla olan öğretmenler, ev ziyaretlerini planlama noktasında sıkıntı yaşayabilmektedirler. Her öğrenciye ev ziyareti düzenlemek kalabalık sınıfa sahip öğretmenler için sorun olabilmektedir.

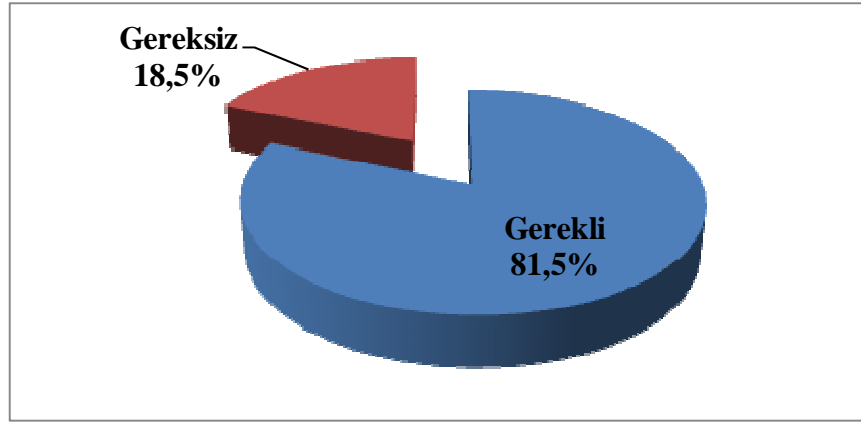
Öğretmenlerin “Ev ziyaretlerinin gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 3.13.’de gösterilmiştir.

Tablo 3.13: “Ev Ziyaretlerinin Gerekli Olduğunu Düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Ev ziyaretlerinin gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?	Frekans	Yüzde
Evet	128	81.5
Hayır	29	18.5

Tablo 3.13’e göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu %81,5’i (128 kişi) ev ziyaretlerinin gerekli olduğunu düşünmektedir. Öğretmenlerin %18,5’i (29 kişi) ise ev ziyaretlerinin gerekli olmadığını düşünmemektedir.

Şekil 3.1: “Ev Ziyaretlerinin Gerekli Olduğunu Düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Dağılımlar

Öğretmenlerin “Ev ziyaretlerinin tek başına öğrenciyi tanımaya yönelik yeterli bir faaliyet olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 3.14.’de gösterilmiştir.

Tablo 3.14: “Ev Ziyaretlerinin Tek Başına Öğrenciyi Tanımaya Yönelik Yeterli Bir Faaliyet Olduğunu Düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

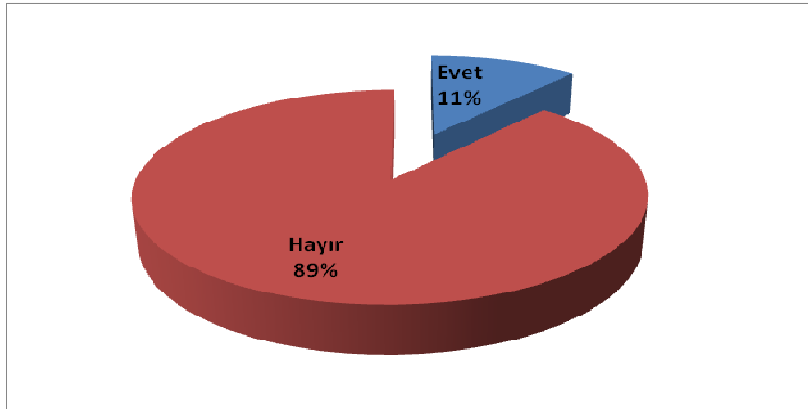
Ev ziyaretlerinin tek başına öğrenciyi tanımaya yönelik yeterli bir faaliyet olduğunu düşünüyor musunuz?	Frekans	Yüzde
Evet	18	11.5
Hayır	139	88.5

Tablo 3.14.’e göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu %88,5’i (139 kişi) ev ziyaretlerinin tek başına öğrenciyi tanımaya yönelik yeterli bir faaliyet olduğunu düşünmemektedirler. %11,5’i (18 kişi) ise ev ziyaretlerinin tek başına öğrenciyi tanımaya yönelik yeterli bir faaliyet olduğunu düşünmektedir.

Öğretmenler, ev ziyaretlerinin tek başına, öğrenciyi tanıma noktasında yeterli olmayacağını düşünmektedirler. Öğretmenler, ziyaretlerde öğrencinin çok farklı

yönlerinin fark edilip, yakından tanınması noktasında önemli gözlemler gerçekleşse de çoğunun, okuldaki ve sınıftaki durumları gözlemlenmeden tam manasıyla tanınmayacağını düşünmektedirler.

Şekil 3.2: “Ev Ziyaretlerinin Tek Başına Öğrenciyi Tanımaya Yönelik Yeterli Bir Faaliyet Olduğunu Düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Dağılımlar

Öğretmenlerin “Her öğrenciyeye ev ziyareti yapılmasını gerekli görüyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 3.15’te gösterilmiştir.

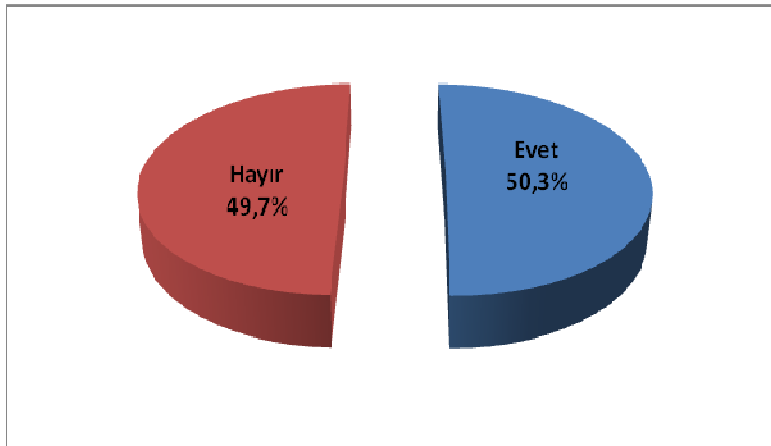
Tablo 3.15: “Her Öğrenciyeye Ev Ziyareti Yapılmasını Gerekli Görüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Her öğrenciyeye ev ziyareti yapılmasını gerekli görüyor musunuz?	Frekans	Yüzde
Evet	79	50.3
Hayır	78	49.7

Tablo 3.15.’e göre öğretmenlerin %50.3’ü (79 kişi) her öğrenciyeye ev ziyareti yapılmasını gerekli görürken %49,7’si (78 kişi) her öğrenciyeye ev ziyareti yapılmasını gerekli görmemektedir.

Ev ziyaretleri, her öğrenci için düzenlenmesi gereken faaliyetlerdir. Öğretmenler, ev ziyaretleri açısından, yeterli düzeyde maddi-manevi teşvik edilmedikleri, karşılaşabilecekleri sorunlar çözülmeden ziyaretleri yapmaları istendiği, vs. negatif durumlarda ziyaretleri, sadece gerekli gördükleri durumlarda ve bazı öğrenciler için yapmayı tercih etmektedirler. Öğretmenlerin ev ziyaretlerini her öğrenci için yapmalarını sağlayabilmek için ev ziyaretlerinin önemi noktasında, daha detaylı bilgilendirilmeleri, problemlerinin giderilmesi, maddi-manevi desteklenmeleri gerekir.

Şekil 3.3: “Her Öğrenciye Ev Ziyareti Yapılmasını Gerekli Görüyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Dağılımlar

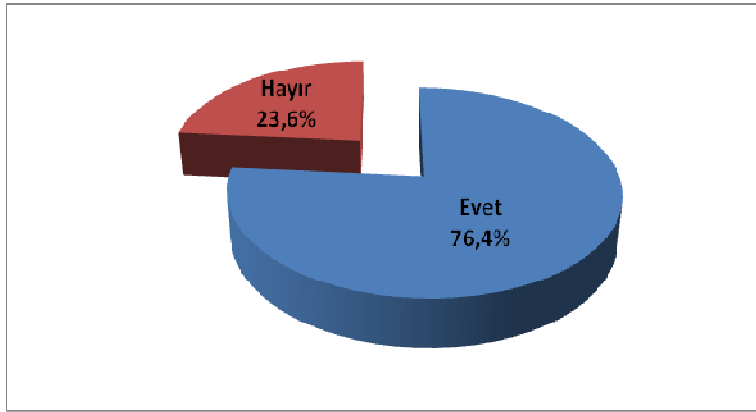
Öğretmenlerin “Ev ziyareti yapıyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 3.16.’da gösterilmiştir.

Tablo 3.16: “Ev Ziyareti Yapıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Ev ziyareti yapıyor musunuz?	Frekans	Yüzde
Evet	120	76.4
Hayır	37	23.6

Tablo 3.16.'ya göre öğretmenlerin çoğunluğu %76,4'ü (120 kişi) ev ziyareti yaptıklarını belirtmişlerdir. %23,6'sı (37 kişi) ise ev ziyareti yapmadıklarını belirtmişlerdir.

Şekil 3.4: “Ev Ziyareti Yapıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Dağılımlar

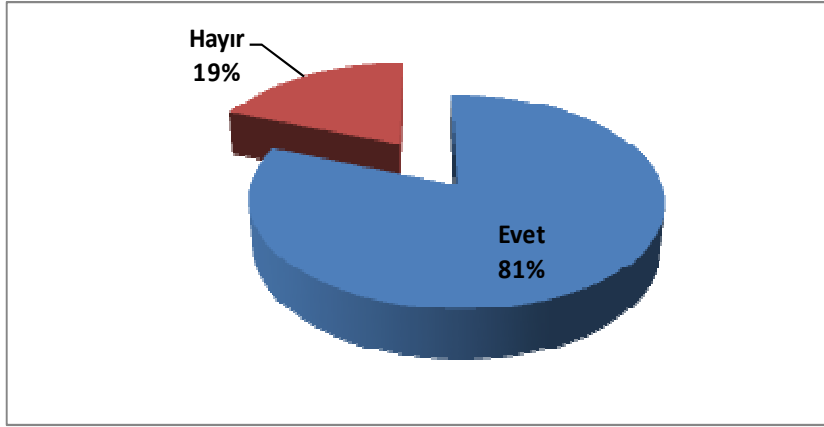
Öğretmenlerin “Ev ziyaretlerini isteyerek yapıyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 3.17.'de gösterilmiştir.

Tablo 3.17: “Ev Ziyaretlerini İsteyerek Yapıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Ev ziyaretlerini isteyerek yapıyor musunuz?	Frekans	Yüzde
Evet	97	80.8
Hayır	23	19.2
Toplam	120	100

Tablo 3.17.'ye göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu %80,8'i (97 kişi) ev ziyaretlerini isteyerek yaptıklarını belirtmişlerdir. %19,2'si (23 kişi) ise ev ziyaretlerini isteyerek yapmadıklarını belirtmişlerdir.

Şekil 3.5: “Ev Ziyaretlerini İsteyerek Yapıyor musunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Dağılımlar

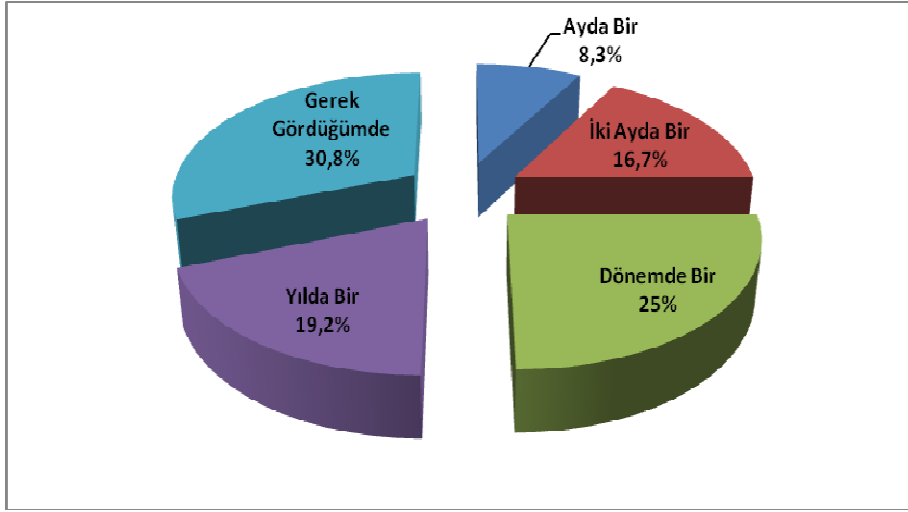
Öğretmenlerin “Ev ziyaretlerini ne sıklıkla gerçekleştiriyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 3.18.’de gösterilmiştir.

Tablo 3.18: “Ev Ziyaretlerini Ne Sıklıkla Gerçekleştiriyorsunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri.

Ev ziyaretlerini ne sıklıkla gerçekleştiriyorsunuz?	Frekans	Yüzde
Ayda bir	10	8.3
İki ayda bir	20	16.7
Dönemde bir	30	25
Yılda bir	23	19.2
Sadece gerek gördüğümde	37	30.8
Toplam	120	100

Tablo 3.18.’e göre ev ziyaretlerini, öğretmenlerin % 30’u (37 kişi) sadece gerek gördüğünde, %19,2’si (23 kişi) yılda bir, % 25’i (30 kişi) dönemde bir, % 16,7’si (20 kişi) iki ayda bir ve % 8,3’ü (10 kişi) ise ayda bir yaptıklarını belirtmişlerdir.

Şekil 3.6: “Ev Ziyaretlerini Ne Sıklıkla Gerçekleştiriyorsunuz?” Sorusuna Verilen Yanıtlara İlişkin Dağılımlar

3.1.1. Ev Ziyaretlerinde Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlarla İlgili Farklı Görüş ve Önerileriniz Varsa Yazınız Maddesine Verilen Cevapların Analizi

Öğretmenlerin ev ziyaretlerinde öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlarla ilgili farklı görüş ve önerileriniz varsa yazınız maddesine verdikleri cevaplar incelenmiştir.

Öğretmenlerden Ö.3, “Ev ziyaretleri öğrencideki aidiyet hissini artırıyor. Fakat amacının dışına çıkarılmadan ve rehberlik servisi, okul yöneticileri ile yapılırsa çok daha iyi olacağını düşünüyorum” diyerek ev ziyaretlerinin tek başına yapılmaması gerektiğine dikkat çekmiştir. Bu görüşler Gülcan ve Taner (2011)’in belirttikleriyle örtüşmektedir. “Ev ziyaretini düzenleyen öğretmen, aileye gidecek öğretmenleri belirlerken öğrenciyi tanıyan öğretmenleri seçmeli ve en fazla 3 kişinin ziyarette bulunmasını sağlamalıdır. Öğrenciyi tanımayan öğretmenin ev ziyaretine gitmesi durumunda ziyaret amacına ulaşmayabilir. Bu nedenle öğrenciyi tanıyan en az bir öğretmen ziyarete katılmalıdır”.

Öğretmenlerden Ö.4, “Velinin ev ziyaretine isteksiz olması ve ziyaretlerde velinin çocuğa yaklaşımını net yansıtmıyor” olmasının karşılaşılan sorunlardan olduğunu belirtmiştir.

Öğretmenlerden Ö.14, “Bu ziyaretleri velinin zorunluluk olarak görmesi, her şeyi öğretmenden beklemesine sebep oluyor. Bundan ötürü de veli her işi öğretmenin

halletmesini bekliyor” diyerek. Ziyaretlerin mahiyetinin velilerce tam olarak bilinmemesinin ziyaret sonrasında bazı yaklaşım sorunlarına yol açtığını belirtmiştir.

Öğretmenlerden Ö.19, “sınıf öğretmenleri öğrencilerine ev ziyaretine birinci sınıfta gitmelidir. Sonraki yıllarda gerek duyulduğunda gidilebilir. Öğretmen form doldurmaya zorlanmamalıdır, kendi gerek duyduğu notları tutmalıdır” demiştir.

Öğretmenlerden Ö.22, “Ev ziyaretlerini genellikle 15.00’den sonra planladığım için çalışan aileleri ziyaret etmekte sıkıntılar yaşıyorum” diyerek anketin 20. Maddesine “Ziyaret edilecek ailede anne ve babanın çalışıyor olması ev ziyaretlerini gerçekleştirmeyi zorlaştırıyor” dikkat çekmiştir.

Öğretmenlerden Ö.24, “Ekonomik durumu yoksul olan ailelerin öğretmenini ağırlarken uygun karşılamayı gerçekleştiremediklerini düşünüp, psikolojik eziklik hissettikleri gözlemlenmiştir” diyerek, ailelerin sosyo-ekonomik durumları dolayısıyla aile katılımına katılmak istememe ve katılımlarda mahcubiyet hissetme noktalarına dikkat çekmiştir.

Öğretmenlerden Ö.27, “Öğrencilere ev ziyaretleri gerek duyulmadıkça yapılmamalıdır. Çocukların okuldan başka bir hayatları olduğunu unutmamalıyız. Çocuğun bütün yaşamının okul olduğunu hissetmesi doğru bir yaklaşım değildir. Davranış bozukluğu ve derslerindeki başarının düşmesi durumunda veliler evlerinde ziyaret edilebilirler. Sorunların nereden kaynaklandığını öğrenmek için ailelerle sürekli iletişim halinde olunmalıdır. Fakat ailelerin özeline ve yaşam tarzlarına müdahale edilmemelidir” diyerek, ev ziyaretlerinde öğrencinin ve velinin gündelik yaşamlarına müdahale algısına kapılmamalarına dikkat edilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

Öğretmenlerden Ö.32, “ev ziyaretleri dolayısıyla dönem dönem kişisel işlerinin aksadığını” söyleyerek anketin 18. maddesine “Ev ziyaretlerini mesai haricinde yapmak beni ve ailemi olumsuz etkiliyor” dikkat çekmiştir.

Öğretmenlerden Ö.36, “ev ziyaretleri aile ve çocuğu daha yakından tanımaya yönelik bir faaliyet olmalıdır. Ayrıca çocuğu çalışma ortamını tanımak amaçlıdır” diyerek ziyaretlerin amacına vurgu yapmıştır.

Öğretmenlerden Ö.39, “ ev ziyaretlerinin her öğrenci için yapılmasını gerekli görmüyorum. Gerekli olan durumlarda yapılmalıdır” diyerek, ziyaretlerin gerekli durumlarda öğretmen tarafından planlanarak yapılması gerektiğine değinmiştir.

Öğretmenlerden Ö.42, “ekonomik yetersizlik içinde olan veliler ev ziyaretlerinin yapılmasından rahatsızlık duyuyorlar” diyerek, ailenin sosyo-ekonomik durumunun veli açısından sorun olduğuna değinmiştir.

Öğretmenlerden Ö.43, “öğrencinin ekonomik durumunun ev ziyaretlerine olumlu ve olumsuz etkisi var. Ailenin eğitim seviyesi önemli, öğretmenin içtenliği önemli ayrıca böyle bir kültür oluşumu da gereklidir” diyerek, öğrenci, aile, öğretmen ve toplum açısından ev ziyaretlerinin etkilendiğini söylemiştir.

Öğretmenlerden Ö.44, “şu ana kadar ev ziyareti yapmamama rağmen bu faaliyetin veli-öğrenci ve okul açısından faydalı olduğunu düşünüyorum” diyerek ev ziyaretlerinin gerekliliğine değinmiştir.

Öğretmenlerden Ö.48, “ev ziyaretleri daha planlı olmalı” diyerek ev ziyaretlerinin okul ve öğretmenlerce planlı olarak yürütülmesinin gerektiğine dikkat çekmiştir.

Öğretmenlerden Ö.49, “bir öğretmen ev ziyareti yaparak şunu görmüş oluyor: öğrencilerinin hangi ortamlarda yaşayarak başarılı olup olmadıklarını ve öğrencisine görev verirken bu durumları göz önüne alması gerektiği bilincine sahip oluyor” diyerek ev ziyaretlerinin işlevlerine öğretmene olan faydalarına (tanıma, bireysel farklılıklara hitap etme) vurgu yapmıştır.

Öğretmenlerden Ö.52, “ev ziyaretleri öğretmenlerin gönüllülük esasına dayanmalı. Öğretmen ihtiyaç duyduğunda gitmeli. Tüm öğrencileri kapsayacak şekilde mecbur olmamalı” diyerek öğretmenlerin ziyaretlere mecbur tutulmalarının sorun olduğuna değinmiştir.

Öğretmenlerden Ö.65, “55 km uzaklıktan okula gelen bir öğrenciye nasıl ev ziyareti yapılır” diyerek ev ziyaretlerinde ulaşımın sorun olduğuna dikkat çekmiştir.

Öğretmenlerden Ö.67, “ev ziyaretleri ile ilgili bu güne kadar olumsuz herhangi bir sorun yaşamadım” diyerek öğretmenlerin ev ziyaretlerinde çok sorun yaşamadıklarına değinmiştir.

Öğretmenlerden Ö.70, “mesai saatleri dışında olması biraz zorluyor. Ailelerin çalışıyor olması dolayısıyla ziyarete kabul etmek istemiyorlar” diyerek öğretmen için zaman noktasında sorun olabildiğine ve öğretmenin veliler tarafından kabul edilmeme gibi bir sorunla karşılaşıldığına dikkat çekmiştir.

Öğretmenlerden Ö.71, “özel ikramların hazırlanması ve bazı durumlarda hafta sonları olması sorun oluyor” diyerek ev ziyaretlerinin mesai dışı olmasının sorun olduğuna değinmiştir.

Öğretmenlerden Ö.82, “ev ziyaretleri küçük yerleşim bölgelerinde velilerin kendi davet etmeleriyle gerçekleşiyor. Fakat şehirlerde veliler pek görüşme taraftarı olmuyor” diyerek sosyo-kültürel yapılara göre ev ziyaretlerine veli istekliliği noktasında değişiklikler ve olumsuzluklar olabileceğine dikkat çekmiştir.

Öğretmenlerden Ö.83, “evli ve küçük çocuğum olduğu için ev ziyaretlerine zaman ayıramıyorum” diyerek medeni durumun ve çocuk sahibi olmanın ev ziyareti yapma noktasında sorun olabildiğine dikkat çekmiştir.

Öğretmenlerden Ö.97, “ortamın uygun olmaması. Cinsiyet farkları. Ziyaret saatleri. Ulaşım. Adres bilgileri. Sosyo ekonomik kültürel farklılıklar. Ailelerin ziyarete değer vermemeleri” diyerek ev ziyaretlerinde karşılaşılan sorunlara dikkat çekmiştir.

Öğretmenlerden Ö.99, “her veli ev ziyaretlerine olumlu bakmıyor. Öğretmende her veliye sizin evinize gelmek istiyorum talebinde bulunamıyor” diyerek velilerin isteksiz olmalarının ev ziyaretlerini gerçekleştirilmede sorun olduğuna dikkat çekmiştir.

Öğretmenlerden Ö.103, “kayda değer sorunlarla karşılaşmadım. Velinin ikram konusunda sıkıntıya girmemesi için durum önceden izah edilmeli” diyerek ev ziyaretlerinde çok sorun yaşanmadığına ve velinin ev ziyaretlerinde sıkıntıya düşürülmemesi için bilgilendirilmesi gerektiğine dikkat çekmektedir.

3.2.TARTIŞMA

Araştırmanın bu bölümünde, yapılan analizler sonucu elde edilen bulgular alan yazındaki ilgili araştırmalarla karşılaştırılarak tartışma yapılmıştır.

Araştırmada “Ziyaret edilecek ailede anne ve babanın çalışıyor olması ev ziyaretlerini gerçekleştirmeyi zorlaştırıyor.” maddesine yönelik öğretmen görüşleri öğretmenlerin bu konuda sorun yaşadıklarını göstermektedir. Bu bulguyu destekler yönde, Dodge ve diğ. (2002), Cavkaytar (2004)’ün belirttiğine göre hem annenin hem babanın tüm gün çalışmak zorunda olmaları ve okula zaman ayıramamaları ailenin programa katılımını etkileyebilmektedir (Akt. Tezel Şahin ve Özyürek, 2010: 58).

Zaman ayırma konusunda problem yaşama da okul aile ilişkilerini engelleyen bir diğer unsurdur. Özellikle çalışan anne babalar okul ile işbirliği içine girmek için yeterli zamanlarının olmadığını ifade etmektedirler (Kavgacı, 2010: 38).

Yıldız (2012)’in Öğretmenlere ‘ev ziyaretlerinin güçlükleri nelerdir’ sorusu yönelttiği araştırmasının bulgularında ev ziyaretlerinin güçlükleri arasında ebeveynler için zaman sıkıntısı olduğunu dile getiren öğretmenlerin oranı %43.3’tür. Anne babanın çalışıyor olmasını bir güçlük olarak gören öğretmenlerin oranı %36.6’dır.

Aydoğan (2012)’in aile katılımını olumsuz etkileyen faktörlerden bahsederken belirttiği “aile üyelerinin zamanının, iş ya da başka bir nedenle kısıtlı olması” ifadesi bu bulguyu desteklemektedir (Aydoğan, 2012:111).

Balkar (2009) da yaptığı araştırmada “öğretmenler sosyo-ekonomik durumu iyi olmayan ve işlerinin yoğunluğundan dolayı zamanları kısıtlı olan velilerin, okul-aile işbirliğini sağlama yönünde ilgisiz olduklarını belirtmişlerdir” bulgusuna ulaşmıştır. Balkar (2009: 119)

Araştırmada ortaya çıkan çalışan ailelerin yoğun iş temposu ve yorgunluğunun da eğitime katılımı etkilediği sonucu bu durumu göstermektedir (Argon ve Kıyıcı, 2012: 88).

Araştırmada “Ev ziyareti saatinin çok uzaması beni rahatsız ediyor.” ve “Gittiğim evlerde yemeğe kalmam için ısrar edilmesi beni zor durumda bırakıyor” maddeleri ziyaretlerdeki zaman konusunda paralellik içinde olup öğretmenlerin ziyaret süresiyle ilgili sorun yaşayabileceklerini göstermektedir. Bu bulguyu destekler yönde, Yıldız (2012)’in Öğretmenlere ‘ev ziyaretlerinin güçlükleri nelerdir’ sorusu yönelttiği araştırmasının bulgularında belirttiğine göre ‘Öğretmen için ev ziyaretleri zaman kaybına neden olmaktadır’ maddesine yönelik görüşlerinin aritmetik ortalaması $X=3.13$ ’tür. Bu değer ‘kısmen katılıyorum’ düzeyindedir (Yıldız, 2012: 66).

Çalışmasında bu bilgiye ilişkin analiz sonuçlarında “öğretmenler için zaman sıkıntısının ev ziyaretlerinin güçlüğü olduğunu söyleyen öğretmenlerin oranı %73.3’tür.” demiştir (Yıldız, 2012: 93).

Araştırmada “Ev ziyaretlerinde ulaşım sorunları yaşıyorum” maddesinin aritmetik ortalaması “kısmen katılıyorum” şeklindedir. Yıldız (2012)’in Öğretmenlere ‘ev ziyaretlerinin güçlükleri nelerdir’ sorusu yönelttiği araştırmasının bulgularında ev ziyaretlerinin güçlükleri arasında ulaşım problemlerinin olduğunu dile getiren öğretmenlerin oranı %43.3’tür.

Araştırmada “Ev ziyaretlerinde bazı velilerin olumsuz davranışlarıyla karşılaşıyorum” maddesinin aritmetik ortalaması “kısmen katılıyorum” şeklindedir. Yıldız (2012)’in Öğretmenlere ‘ev ziyaretlerinin güçlükleri nelerdir’ sorusu yönelttiği araştırmasının bulgularında öğretmenlerin %26.6’sı ebeveynlerin olumsuz davranışlarının ev ziyaretlerinin güçlüğü olduğunu belirtmişlerdir.

Araştırmada “Ev ziyaretlerine tek başıma gitmek beni tedirgin ediyor” maddesine öğretmenlerin %34,4’ü katılmaktadır Yıldız (2012)’in araştırmasındaki “öğretmenlerin %33,3’ü ev ziyaretleri sırasında kendilerini güvende hissetmemelerinin bir güçlük olduğunu belirtmişlerdir” bulgusuyla örtüşmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sonucundan elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve sonuçlardan yola çıkılarak geliştirilen, öneriler üzerinde durulmaktadır.

Öğretmenlerin demografik bilgilerine ilişkin sonuçlar şöyledir.

1-Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunu bayan öğretmenler oluşturmaktadır.

2-Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşlarına bakıldığında, her yaş aralığında öğretmenin bulunduğu ancak en fazla yığılmanın 26-30 yaş arasında (%33,1) olduğu görülmektedir.

3-Öğretmenlerin medeni durumları incelendiğinde büyük çoğunluğunun evli olduğu tespit edilmiştir.

4-Öğretmenlerin eğitim düzeyleri incelendiğinde büyük çoğunluğunun lisans mezunu olduğu tespit edilmiştir.

5-Öğretmenlerin çalıştıkları kurum türleri incelendiğinde büyük çoğunluğunun kamu/devlet kurumunda çalıştığı tespit edilmiştir.

6-Öğretmenlerin branşları incelendiğinde büyük çoğunluğunun sınıf öğretmeni olduğu tespit edilmiştir.

7-Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleklerinde çalışma yıllarına bakıldığında, her yıl aralığında öğretmenin bulunduğu ancak en fazla yığılmanın 1-5 yıl arasında (%30,6) olduğu görülmektedir.

8-Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarındaki öğrenci sayıları 16-20 ve 21-25 sınırlarında yığılma göstermektedir.

Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri ile ilgili sonuçlar şöyledir.

1-Öğretmenler tarafından ev ziyaretleri genel olarak önemli ve gerekli bir aile katılım faaliyeti olarak görülmekte ve isteyerek amacına uygun olarak yapılmaktadır.

2-Ev ziyaretleri, genel olarak öğretmen tarafından gerekli görüldüğünde düzenlenmektedir.

3-Öğretmenler ev ziyaretlerinin tek başına öğrenciyi tanımaya yönelik bir faaliyet olmadığını düşünmektedirler.

4-Ev ziyaretlerinin her öğrenci için yapılması konusunda öğretmenler yarı yarıya farklı görüştedirler.

5-Öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Buna göre cinsiyet değişkeni ev ziyaretlerinde karşılaşılan sorunları etkileyen önemli bir faktör değildir.

6-Öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunların yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. 26-30 yaş arası öğretmenlerin diğerlerine göre daha fazla sorunla karşılaştıkları görülmüştür. Buna göre genç öğretmenler daha yaşlı öğretmenlere göre ev ziyaretlerinde daha çok sorunla karşılaşmaktadır.

7-Öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunların medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Buna göre medeni durum ev ziyaretlerinde karşılaşılan sorunları etkileyen bir faktör değildir.

8-Öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunların eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Buna göre öğrenim durumu değişkeni öğretmenin ev ziyaretlerinde karşılaştığı sorunlar açısından önemli bir faktör değildir.

9-Öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunların kurum türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Buna göre kurum türü değişkeni öğretmenin ev ziyaretlerinde karşılaştığı sorunlar açısından önemli bir faktör değildir.

10-Öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunların branş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Buna göre branş değişkeni öğretmenin ev ziyaretlerinde karşılaştığı sorunlar açısından önemli bir faktör değildir.

11-Öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunların mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Buna göre mesleki kıdem değişkeni öğretmenin ev ziyaretlerinde karşılaştığı sorunlar açısından önemli bir faktör değildir.

12-Öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlar farklı sınıf mevcutlarına göre farklılaşmamaktadır.

13-Ev ziyaretlerinde öğretmenlerin en fazla karşılaştıkları sorun anne-babanın çalışıyor olmaları dolayısıyla ziyaret gerçekleştirmekte sıkıntı yaşamalarıdır.

14-Öğretmenler ev ziyaretlerinde, mesai süresinin uzamasından ve ailenin süreyi uzatacak ikram, yemek gibi tekliflerinden rahatsızlık duymaktadırlar.

15-Öğretmenler ziyaretlere tek başlarına gitmekten dolayı güvenlik açısından rahatsız olma eğilimindedirler.

Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretlerinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin farklı görüş ve önerilerine yönelik sonuçlar şöyledir.

1-Öğretmenlerin ev ziyaretlerine tek başlarına gitmeleri ev ziyareti faaliyetinin tam olarak amacına ulaşmamasına sebep olmaktadır.

2-Ev ziyaretlerinde velinin isteksiz olması ziyaretleri uygulamak açısından sorundur.

3-Ev ziyaretlerinde velinin çocuğuna karşı tutum ve davranışını gizlemesi ev ziyaretlerinin veli ve öğrenciyi tanıma yönünden sorun olabilmektedir.

4-Öğretmenlerin ev ziyareti yapmaya zorlanmaları isteksizliğe sebep olabilmektedir.

5-Öğretmenin çocuk sahibi olması ev ziyaretlerini gerçekleştirmede sorun olabilmektedir.

6-Ev ziyaretlerinde ulaşım ve gidilecek adresi bulmak öğretmenler açısından sorun olabilmektedir.

7-Ev ziyaretlerinde velinin sosyo-ekonomik yoksulluğu durumunda velide psikolojik ezilme olabilmektedir.

8-Ev ziyaretlerinde velinin sosyo-kültürel ve eğitim durumu iletişimde olumsuzluklara sebep olabilmektedir.

9-Ev ziyareti faaliyetinin amacı, önemi, çerçevesi konusunda ailelerin bilinçsiz olması ziyaretin uygulamasını güçleştirmektedir.

10-Ev ziyaretlerinin öğretmen ve idare tarafından beraber planlanarak yapılmaması aksaklıklara neden olabilmektedir.

Öneriler:

1-Uzmanlar tarafından öğretmenlere ev ziyaretleriyle ilgili eğitimler verilmeli. Bu eğitimlerde, ev ziyaretlerinin amaç ve önemi, ziyaretlerin etkililiği için gerekli bilgiler, öğretmenlerin ev ziyaretlerinde izlemeleri gereken yol haritası açık ve net bir şekilde anlatılmalıdır.

2-Ev ziyaretleri ders dışı etkinliklerdir. Ziyaretler okul idareleriyle önceden planlanarak, belirli gün ve saatlerde mesai saatleri içinde yapılarak ziyaretlerin daha düzenli gerçekleştirilmesine ve öğretmenler tarafından külfet olarak görülmesinin önlenmesine katkı sağlanabilir.

3-Öğretmenlerin zaman ve mesai konularında olumsuz düşüncelerini engellemek ve öğretmenleri teşvik etmek maksadıyla çeşitli pekiştiriciler (ek ödeme, takdir ve teşekkür belgesi vb.) işe koşulmalıdır.

4-Okul-aile işbirliği çalışmalarını yaygınlaştırmak ve ev ziyareti faaliyetlerinin amacına ulaşmasını temin etmek için uzmanlar tarafından ailelere yönelik bilgilendirme konferansları düzenlenerek toplum tarafından bu faaliyetlerin önem ve amaçlarının fark edilmesi sağlanmalıdır.

5-Milli eğitim müdürlükleri ve okullar ev ziyaretlerinin planlanmasında öğretmenlerin ev ziyaretini planlı, programlı ve sistematik yapmalarını sağlayacak çalışmalar yapmalıdırlar. Bu çalışmalarda öğretmenin rehber öğretmenle ziyarete katılması sağlanmalı, öğretmenin mesai saatinde faaliyeti yapabilmesi planlanmalı, öğretmenin çocuk sahibi olması ve sağlık durumu bu planlamalarda göz önünde bulundurulmalıdır.

6-Planlanan ev ziyareti faaliyetleri okul idarelerince takip edilmeli. Öğretmenlerin ziyaretleri düzenli gerçekleştirebilmeleri için tedbirler alınmalı ve ziyaretlerde karşılaşılan sorunlar idarelerce de kayda alınıp değerlendirilmelidir.

7-Her öğretmenin, ev ziyaretlerine rehber öğretmen eşliğinde gitmesi sağlanamazsa, güvenlik ve tedbir amacıyla öğretmenin ziyaretlere yalnız katılmaması için en az bir, başka öğretmenin yanında katılması temin edilmelidir.

8-Milli Eğitim Bakanlığınca ev ziyaretlerinin okul-aile işbirliği, aile eğitimi, aile katılımı çalışmaları açılarından yeri ve önemi ile ev ziyaretlerinin öğretmene, öğrenciye, veliye ve okula katkılarının yer aldığı uygulayıcılara ve ailelere yönelik kitapçıklar, cd'ler hazırlanabilir.

9-Ev ziyaretlerinde öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlara yönelik TÜİK tarafından ülke genelinde anketler uygulanabilir.

10-Ev ziyaretlerinde karşılaşılan sorunlar konusunda ülke genelinde bu araştırmaya benzer daha fazla ve daha kapsamlı araştırmalar yapılabilir.

11-Ev ziyaretlerinin önemi ve ev ziyaretlerinde karşılaşılan sorunlar konusunda temel eğitim dışında da kapsamlı çalışmalar yapılabilir.

EKLER

Ek 1: Anket Örneği

Bu anket “Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenleri Ve Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunları” belirlemeye yöneliktir. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı tez çalışması için hazırlanmıştır. Cevaplarınız bilimsel değerlendirme dışında hiçbir amaç için kullanılmayacaktır. Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

İlker ALINMAZ

D.P.Ü Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM I

1. Cinsiyetiniz.
 Kadın Erkek
2. Yaşınız.
 21-25 26-30 31-35 36-40 41 ve üzeri
3. Medeni haliniz.
 Evli Bekâr
4. Öğrenim durumunuz.
 Ön lisans Lisans Yüksek Lisans Doktora
5. Kurumunuz hangi sektördedir?
 Kamu/Devlet Özel
6. Branşınız?
 Okul öncesi Sınıf
7. Mesleğinizde kaçınıcı yılınız?
 1-5 6-10 11-15 16-20 21 ve üzeri
8. Sınıf mevcudunuz?
 10-15 16-20 21-25 26-30 30 ve üzeri

BÖLÜM II

Bu bölümde size uygun olan seçeneğe “ X ” işareti koyunuz.

1) Kesinlikle Katılmıyorum 2) Katılmıyorum 3) Kısmen Katılıyorum 4) Katılıyorum 5) Kesinlikle Katılıyorum

	1	2	3	4	5
1) Cinsiyet faktöründen ötürü ev ziyaretlerine katılımı güçlük yaşıyorum.					
2) Yaş faktörü ev ziyaretlerine katılmama olumsuz etkiliyor.					
3) Evli olmak ev ziyaretlerine katılımı zorluk oluşturuyor.					
4) Çocuk sahibi olmak ev ziyaretlerine katılımı önemli ölçüde engelliyor.					
5) Ev ziyareti faaliyetleri ailemle ilişkilerimi olumsuz etkiliyor.					
6) Ev ziyaretlerinde ulaşım sorunları yaşıyorum.					
7) Ev ziyareti faaliyetlerinin maaşımıza yansıtılmaması isteksizliğe sebep oluyor.					
8) Yapacağım ev ziyaretleri için hediye hazırlamam vakit açısından ve maddi açıdan kayba neden oluyor.					
9) Yapacağım ev ziyaretlerinde resmi prosedür çok fazla.					
10) Yapacağım ev ziyaretleri için özel olarak hazırlanmam bana mali külfet getiriyor. (giyim, kuşam vb.)					
11) Güvenlik açısından tedirgin olduğum yerlerde ev ziyaretlerini yapmıyorum.					
12) Ev ziyaretlerine tek başıma gitmek beni tedirgin ediyor.					
13) Gittiğim evlerde yemeğe kalmam için ısrar edilmesi beni zor durumda bırakıyor.					
14) Ev sakinlerinin kişisel adres ve telefonumu istemesi beni zor durumda bırakıyor.					
15) Ev sakinlerinin benim evime de gelmek istemelerinden rahatsız oluyorum.					
16) Ev sakinlerinin benimle ilgili kişisel sorular sormalarından rahatsızım.					
17) Ev sakinlerinin çocukları ile ilgili beni ikna etmeye çalışmaları hoşuma gitmiyor.					
18) Ev ziyaretlerini mesai haricinde yapmak beni ve ailemi olumsuz etkiliyor.					
19) Ev ziyaretleri mesleki ve bedeni yorgunluk yaşamama sebep oluyor.					
20) Ziyaret edilecek ailede anne ve babanın çalışıyor olması ev ziyaretlerini gerçekleştirmeyi zorlaştırıyor.					
21) Ev ziyaretlerinde farklı sosyo-kültürel yapıdaki öğrenci ve velilerle görüşmekte zorlanıyorum.					
22) Ev ziyaretlerinde eve kabul edilmeme, ilgisiz karşılanma gibi durumlarda moral bozukluğu yaşıyorum.					
23) Geniş ailelerde ev ziyareti faaliyetini uygulamakta zorlanıyorum.					
24) Ev ziyaretlerinde veli ekonomik ve kültürel durumu sebebiyle mahcubiyet hissettiğinde ziyaret sonrası ilişkilerimiz olumsuz etkileniyor.					
25) Ev ziyaretlerinde bazı velilerin olumsuz davranışlarıyla karşılaşıyorum.					
26) Ziyaret sonrasında velilerde okul faaliyetlerine daha az katılma eğilimi oluşuyor.					
27) Ev ziyaretlerinde konuşulan Türkçeyi anlamakta zorlanıyorum.					

1) Kesinlikle Katılmıyorum 2) Katılmıyorum 3) Kısmen Katılıyorum 4) Katılıyorum 5) Kesinlikle Katılıyorum	1	2	3	4	5
28) Veliyle iletişim kopukluğu varsa ev ziyaretleri sekteye uğruyor.					
29) Ev ziyareti saatinin çok uzaması beni rahatsız ediyor.					
30) Sınıf mevcudunun fazla olması ev ziyareti planlaması yapmamı zorlaştırıyor.					
31) Okul idaresinin durumumuzu (evli, çocuklu, vb.) ve çevresel faktörleri (güvenlik, ulaşım, vb.) dikkate almadan ev ziyaretlerini zorunlu tutması sorun yaşamamıza sebep oluyor.					
32) Ev ziyaretlerinde öğrenci ekonomik ve kültürel durumu sebebiyle mahcubiyet hissettiğinde ziyaret sonrası ilişkilerimiz olumsuz etkileniyor.					

BÖLÜM III

- Ev ziyaretlerinin gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?
 Evet Hayır
- Ev ziyaretlerinin tek başına öğrenciyi tanımaya yönelik yeterli bir faaliyet olduğunu düşünüyor musunuz?
 Evet Hayır
- Her öğrenciye ev ziyareti yapılmasını gerekli görüyor musunuz?
 Evet Hayır
- Ev ziyareti yapıyor musunuz? Cevabınız hayır ise 5 ve 6. soruları cevaplamayınız.
 Evet Hayır
- Ev ziyaretlerini isteyerek yapıyor musunuz?
 Evet Hayır
- Ev ziyaretlerini ne sıklıkla gerçekleştiriyorsunuz?
 Ayda bir İki ayda bir Dönemde bir Yılda bir Sadece gerek gördüğümde
- Ev ziyaretlerinde öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlarla ilgili farklı görüş ve önerileriniz varsa yazınız.

Ek2: Ev Ziyareti Formu

.....OKULU

EV ZİYARETİ RAPORU

ÇOCUĞUN ADI:	
DOĞUM YERİ VE TARİHİ:	
BABA ADI:	
ANNE ADI:	

ZİYARET TARİHİ:	
ZİYARETİ YAPAN:	
ZİYARETİN AMACI:	

BABANIN MESLEĞİ:	
ANNENİN MESLEĞİ:	
KARDEŞ SAYISI:	
EVDE BİRLİKTE YAŞAYANLARIN SAYISI:	
BİRLİKTE YAŞAYANLARIN YAKINLIK DERECESESİ:	
EV KİME AİT:	
EVİN YAPISI:	
ÇOCUĞA AİT BİR ODA VAR MI?	

OLUMLU GÖZLEMLER:	
OLUMSUZ GÖZLEMLER:	
AİLEYE VERİLEN ÖNERİLER:	
GENEL DEĞERLENDİRME:	

Ek3: Anket İzni

T.C.
ARTVİN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 79143383/605.01/1013701
Konu: Araştırma İzni

17/05/2013

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) Dumlupınar Üniversitesi Rektörlüğünün 06.05.2013 tarihli ve 1032 sayılı yazıları.
b) Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma Ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin Ve Uygulama Yönergesi.

Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı Öğrencisi İlker ALINMAZ tarafından, İlimiz Merkez İlçede bulunan İlkokul ve Okul Öncesi Öğretmenlerine yönelik *“Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenleri ve Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar”* konulu araştırma izin başvurusu ilgi (b) yönerge doğrultusunda Müdürlüğümüz Araştırma Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenmiş ve uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde gerekli araştırma izninin verilmesi hususunu olurlarınıza arz ederim.

Mustafa YANMAZ
Millî Eğitim Müdürü

Uygun görüşle arz ederim.

Bahadır GÜNEŞ
Vali Yardımcısı

OLUR
17/05/2013

Necmettin KALKAN
Vali

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

Millî Eğitim Müdürlüğü 08000 ARTVİN
Faks:04662123618
<http://artvin.meb.gov.tr>

Ayrıntılı Bilgi İçin: K.ALTUN Şef
Telefon: 0 466 212 59 51 – 151

T.C.
ARTVİN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 79143383/605.01/1069948

23/05/2013

Konu : Araştırma İzni

KUTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı)

- İlgi :a) 06.05.2013 tarihli ve 45295868/399-1032 sayılı sayılı yazınız.
b) Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma Ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin Ve Uygulama Yönergesi.
c) Artvin Valilik Makamının 17.05.2013 tarihli ve 79143383/1013701 sayılı Oluru.

İlgi (a) yazınız ekinde gönderilen Üniversiteniz, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı Öğrencisi İlker ALINMAZ tarafından, İlimiz Merkez İlçede bulunan İlkokul ve Okul Öncesi Öğretmenlerine yönelik **"Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenleri ve Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ziyaretlerinde Karşılaştıkları Sorunlar"** konulu araştırma izin başvuruları ilgi (b) esaslar doğrultusunda incelenerek uygun görülmüş ve il makamının ilgi (c) onayı ekte sunulmuştur.

İlgi (b) yönerge gereği, yapılan araştırmanın tamamlanmasından itibaren en geç iki hafta içinde araştırmanın iki örneğinin CD ve dosya ortamında Müdürlüğümüze gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa YANMAZ
Millî Eğitim Müdürü

EKLER:

- 1- Valilik Oluru (1 adet)
- 2- Araştırma Değerlendirme Form 2 (1 adet)
- 3- Veri Toplama Araçları Anket (3 Sayfa)

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 0eb3-fed8-3276-ade5-3a76 kodu ile yapılabilir.

Millî Eğitim Müdürlüğü 08000 ARTVIN
Telefon: 0 466 212 59 51 – 151

Ayrıntılı Bilgi İçin: K. ALTUN Şef
Faks:0 4662123618
<http://artvin.meb.gov.tr>

KAYNAKÇA

- AKYÜZ, Yahya, (1993), **Türk Eğitim Tarihi (Başlangıçtan 1993'e)**, Kültür Koleji Yayınları, İstanbul.
- AKYÜZ, Yahya, (1999), **Türk Eğitim Tarihi (Başlangıçtan 1999'a)**, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.
- ALPAYDIN, Yusuf, (2012), **Eğitici El Kitabı**, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Ankara.
- ALTIN, Hamza, (2008), “1869 Maarif-İ Umumiye Nizamnamesi ve Öğretmen Yetiştirme Tarihimizdeki Yeri”, **İlahiyat Fakültesi Dergisi**, Fırat Üniversitesi, Sayı: 13-1, Elazığ, http://portal.firat.edu.tr/disaridan/_temp/278/file/2008-1/hamza%20altin%201869%20maarif%20umumye%20nizamnames.pdf (19.03.2013).
- ARGON, Türkan ve Cemile KIYICI (2012), “İlköğretim Kurumlarında Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımlarına Yönelik Öğretmen Görüşleri”, **Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 19, Diyarbakır, <http://www.zgefdergi.com/DergiPdfDetay.aspx?ID=244> (18.02.2013).
- ASLANARGUN, Engin (2007), “Okul-Aile İşbirliği ve Öğrenci Başarısı Üzerine Bir Tarama Çalışma”, **Manas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı: 18, Kırgızistan, <http://yordam.manas.kg/ekitap/pdf/Manasdergi/sbd/sbd18/sbd-18-09.pdf> (27.05.2013).
- ATAÇ, Füsün, (2003), **Öğretmenler İçin Öğrenci Psikolojisi**, Epsilon Yayıncılık, İstanbul.
- AYDIN, Mehmet Zeki (2008), “Çocuğun Eğitiminde Ailenin Önemi”, **V. Aile Şurası “Aile Destek Hizmetleri” Bildirileri**, T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Yayınları, 5-7 Kasım 2008, Ankara, ss.99-104
- AYDOĞAN, Yasemin, (2012), “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Aile Katılımı”, **Anne Baba Eğitimi**, Tülin, GÜLER, (Ed.). Pegem Akademi, Ankara, ss.107-135.

- BALKAR, Betül (2009), “Okul-Aile İşbirliği Sürecine İlişkin Veli ve Öğretmen Görüşleri Üzerine Nitel Bir Çalışma”, **Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 36, Adana, <http://asosindex.com/journal-article-abstract?id=13650> (28.05.2013).
- BAYINDIR, Berkan (2007), “Okul-Aile İletişiminde Ev Ziyareti (Avcılar Uygulaması)”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, İstanbul.
- BAYINDIR, Nida (2007), “Okulöncesi Eğitim ve Öğretmen Yetiştirme”, **Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**, MEB Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü Eğitim Araçları ve Yayınlar Grup Başkanlığı, Sayı: 90-91, Ankara, <http://baae.meb.gov.tr/index.php/joomlaorg/finish/8-2007-yili/10-sayi-90-91-agustos-eyluel-2007> (30.05.2013).
- B. BOSTANCI, Aynur, (2008), “Türk Milli Eğitim Sisteminin Yapısı ve Özellikleri”, **Eğitim Bilimine Giriş**, Nevin, SAYLAN, (Ed.). Anı Yayıncılık, Ankara, ss.239-280
- BEE, Helen ve Denise, BOYD (2009), **Çocuk Gelişim Psikolojisi**, Okhan, Gündüz, (Çev.), Kaknüs Yayınları, 11.Baskı, İstanbul
- BİNBAŞIOĞLU, Cavit, (1995), **Eğitim Bilimleri Tarihi**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. , (2010), **Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı**, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- CAN, A. , (2013), **SPSS İle Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi**, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- CAN, Süleyman, Şendil, CAN ve Erdil DURUKAN (1999), “Cumhuriyetten Günümüze Öğretmen ve Öğretmenin Yetiştirilmesi”, **Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, Sayı: 1, Erzurum, <http://e-dergi.atauni.edu.tr/index.php/besyo/article/viewFile/574/566> (18.03.2013)
- CANEL, Azize Nilgün, (2012), **Evlilik ve Aile Hayatı**, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Ankara.

- CÖMERT, Dilfiruz, Havise, GÜLEÇ (2004), “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Aile Katılımının Önemi: Öğretmen-Aile-Çocuk ve Kurum”, **Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı: 1, Afyon, <http://www.aku.edu.tr/AKU/DosyaYonetimi/SOSYALBILENS/dergi/VI1/comert.pdf> (05.05.2013)
- CRONBACH, L.J. (1951), “Coefficient Alpha And The Internal Structure of Tests”, **Psychometrika**, 16 (3), pp.297-334
- ÇELENK, Süleyman, (2003), “Okul Başarısının Ön Koşulu: Okul Aile Dayanışması”, **İlköğretim Online E-Dergi**, 2 (2), ss. 28-34, ilkogretim-online.org.tr/vol2say2/v02s02d.pdf, (18.02.2013).
- ÇELİKTEN, Mustafa, Mustafa, ŞANAL ve Yeliz YENİ (2005), “Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri”, **Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı: 19, Kayseri, http://sbe.erciyes.edu.tr/dergi/sayi_19/sayi_19.htm (16.03.2013)
- ÇİMER, Atilla, (2008), “Öğretmen Eğitiminde Gelişmeler ve Uygulamalar”, **Eğitim Bilimine Giriş**, Nevin, SAYLAN, (Ed.). Anı Yayıncılık, Ankara, ss.333-365.
- DAĞLIOĞLU, H. Elif, (2008), “Okul Öncesi Öğretmeninin Özellikleri ve Okul Öncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme”, **Okul Öncesi Eğitime Giriş**, Gelengül, HAKTANIR, (Ed.). Anı Yayıncılık, Ankara, ss.39-80.
- DEMİRBULAK, D. (2000), “Veli-Öğretmen Görüşmeleri İle İlgili Bir Çalışma”, **Millî Eğitim Dergisi**, Ankara, [http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/ Milli_Egitim_Dergisi/146/demirbulak.htm](http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/146/demirbulak.htm) (30.05.2013)
- DEMİRDÖĞEN, Zeki (2006), “Öğretmenin Görevleri”, **Öğretmen El Kitabı**, Nevşehir, http://www.ilkokuma.com/Ogretmen_El_Kitabi.htm#_Toc2 (20.04.2013)
- DEMİRGİL, Hakan, (2010), “Parametrik Olmayan (Non-Parametric) Hipotez Testleri”, **SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri**, Şeref, KALAYCI, (Ed.). Asil Yayın, Ankara, ss.85-112.
- DENİZ, Mehmet Bülent, (2012), **Aile Hukuku**, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Ankara.

- DOĞAN, Cihangir (2005), “Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Politikaları ve Sorunları”, **Bilig**, Sayı: 35, Ankara, ss. 133-149
- ERGÜN, Mustafa, (1996), **II. Meşrutiyet Devrinde Eğitim Hareketleri**, Ocak Yayınları, Ankara.
- ERKAN, Semra, (2010), “Aile ve Eğitimi ile İlgili Temel Kavramlar”, **Aile Eğitimi ve Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılım Çalışmaları**, Z. Fulya, TEMEL, (Ed.). Anı Yayıncılık, Ankara, ss. 3–43.
- ERTÜRK, H.Gözde, (2012), “Anne Baba Eğitimi”, **Aile Kuramları**, Tülin, GÜLER, (Ed.). Pegem Akademi, Ankara, ss.17-33.
- GÜLCAN, Murat Gürkan ve Neslihan TANER (2011), “Öğretmen Görüşlerine Göre İlköğretimde Ev Ziyaretinin Okul Başarısına Etkisi”, **Eğitim Fakültesi Dergisi**, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sayı: 22, Burdur, <http://edergi.mehmetakif.edu.tr/index.php/efd/article/view/366/289> (24.02.2013).
- GÜLER, Tülin, (2008), “Okul Öncesi Eğitimde Ailenin Önemi ve Okul Aile İşbirliği”, **Okul Öncesi Eğitime Giriş**, Gelengül, HAKTANIR, (Ed.). Anı Yayıncılık, Ankara, ss.295-322.
- GÜLER, Tülin, (2012), “Ailenin Tanımı, Tarihsel Gelişimi ve Aile Çeşitleri”, **Anne Baba Eğitimi**, Tülin, GÜLER, (Ed.). Pegem Akademi, Ankara, ss.1-14.
- GÜMÜŞELİ, Ali İlker, (2004), “Ailenin Katılım ve Desteğinin Öğrenci Başarısına Etkisi”, **Özel Okullar Birliği Bülteni**, Sayı: 2-6, www.agumuseli.com/dokumanlar/makale/ailekatilimiogrencibasarisini.pdf (08.05.2013)
- HAKTANDIR, Gelengül ve Ege, AKGÜN, (2010), “Aile Görüşmeleri”, **Aile Eğitimi ve Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılım Çalışmaları**, Fulya, TEMEL, (Ed.). Anı Yayıncılık, Ankara, ss.248-269.
- HELVACI, Akif, (2008), “Öğretmenlik Mesleğinin Özellikleri”, **Eğitim Bilimine Giriş**, Nevin, SAYLAN, (Ed.). Anı Yayıncılık, Ankara, ss.313-331.

- HOŞGÖRÜR, Vural (2010), “Eğitimin Toplumsal Temelleri”, **Eğitim Bilimine Giriş**, Özcan, DEMİREL ve Zeki, KAYA, (Ed.). Pegem A Yayıncılık, Ankara, ss.129-160.
- İŞMEN, A.E. ; YILDIZ, S.A. (1996), “Okul Öncesi Dönemde Aile Okul İşbirliği ve Ebeveynin Eğitime Katılımı” **Yaşadıkça Eğitim Dergisi**, Sayı: 44, İstanbul, ss.30-32
- İŞMEN GAZİOĞLU, Ayşe Esra, (2012a), **Hayatın İlk Çeyreği (0-18 Yaş Gelişimi)**, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Ankara.
- İŞMEN GAZİOĞLU, Ayşe Esra, (2012b), **Okul ve Aile**, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Ankara.
- KAĞITÇIBAŞI, Çiğdem, (1996), **İnsan Aile Kültür**, Remzi Kitapevi, İstanbul.
- KALKAN, Elif, (2012), “Dünyada Anne Baba Eğitimi ve Aile Katılımı: Amerika Birleşik Devletleri Örneği”, **Anne Baba Eğitimi**, Tülin, GÜLER, (Ed.). Pegem Akademi, Ankara, ss.169-185.
- KARTAL, Hülya, (2010), “Erken Eğitim ve Destek Programları”, **Aile Eğitimi ve Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılım Çalışmaları**, Z. Fulya, TEMEL, (Ed.). Anı Yayıncılık, Ankara, ss. 159–221.
- KAVGACI, Hasan (2010), “ İlköğretimde Örgütsel İklim ve Okul-Aile İlişkileri”, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, **Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü**, Ankara.
- KAYRİ, M. (2009), “Araştırmalarda Gruplar Arası Farkın Belirlenmesine Yönelik Çoklu Karşılaştırma (Post-Hoc) Teknikleri” **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı: 19 (1), Elazığ, ss. 51-64.
- KEÇELİ-KAYSILI, Bahar, (2008), “Akademik Başarının Arttırılmasında Aile Katılımı”, **Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi**, Ankara Üniversitesi, Sayı: 9-1, Ankara, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/39/1100/13082.pdf> (05.05.2013)

- KOLAY, Yakup (2004), “Okul-Aile-Çevre İşbirliğinin Eğitim Sistemindeki Yeri ve Önemi”, **Millî Eğitim Dergisi**, Ankara, http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/164/kolay.htm (30.05.2013)
- KÜÇÜKOĞLU, Adnan (2006), “Türk Öğretmen Yetiştirme Sisteminde Eğitim Enstitüleri (Bir Model Olarak Kazım Karabekir Eğitim Enstitüsü)” **Kastamonu Eğitim Dergisi**, Sayı: 14,2, Kastamonu, ss. 377-392.
- MEB, (2003), “Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Müdürlüğü”, **İlköğretim Kurumları Yönetmeliği**, Ankara, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120721-9.htm> (24.02.2013)
- MEB, (2004), “Temel Eğitim Genel Müdürlüğü”, **Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği**, Ankara, http://mevzuat.meb.gov.tr/html/25486_.html (25.05.2013)
- MEB, (2006), “Temel Eğitim Genel Müdürlüğü”, **Okul Öncesi Eğitim Programı**, Ankara, http://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2013_04/04124340_program_kitabi.pdf (01.05.2013)
- MEB, (2008), **Öğretmen Yeterlikleri Öğretmenlik Mesleği Genel ve Özel Alan Yeterlikleri**, Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara.
- MEB, (2012), **Okul-Aile Birliği Yönetmeliği** Ankara, mevzuat.meb.gov.tr/html/okulailebirligi/okulaile.html (28.05.2013)
- MEB, (2012), “Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Müdürlüğü”, **Öğretmen Yeterlikleri**, Ankara, <http://oyegm.meb.gov.tr/www/ogretmenlik-meslegi-genel-yeterlikleri/icerik/39> (28.04.2013)
- Milli Eğitim Temel Kanunu**, (1973), Md.16.
- Milli Eğitim Temel Kanunu**, (1973), Md.43.
- ÖMEROĞLU, E. ve CAN YAŞAR, M. (2005), “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Ailenin Eğitime Katılımı” **Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**, Sayı: 62.
- ÖNCÜL, Fulya (2011), “Öğretmenlerin Yapmış Olduğu Ev Ziyaretlerinin Aile Üzerindeki Etkisi ”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü**, Ankara.

- ÖZDAYI, Nurhayat (1990), “Resmi ve Özel Liselerde Çalışan Öğretmenlerin İş Tatmini ve İş Streslerinin Karşılaştırmalı Analizi ”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, **İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, İstanbul.
- ÖZGÜN, Özkan, (2010), “Ebeveynlikle İlgili Kuramlar ve Araştırmalar”, **Aile Eğitimi ve Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılım Çalışmaları**, Z. Fulya, TEMEL, (Ed.). Anı Yayıncılık, Ankara, ss. 72–103.
- ÖZGÜVEN, İbrahim Ethem, (2001), **Ailede İletişim ve Yaşam**, PDRM Yayınları, Ankara.
- ÖZYÜREK, Arzu, (2004), “Kırsal Bölge ve Şehir Merkezinde Yaşayan 5-6 Yaş Grubu Çocuğa Sahip Anne-Babaların Çocuk Yetiştirme Tutumlarının İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü**, Ankara.
- PALLANT, J. (2005). SPSS Survival Manual: A Step By Step Guide To Data Analysis Using SPSS For Windows (Version 12) (2nd edition). Crows Nest, N.S.W.: Allen & Unwin.
- SEÇKİN, N. ve KOÇ, G. (1997), “Okulöncesi Eğitimde Okul-Aile İşbirliği” **Yaşadıkça Eğitim Dergisi**, Sayı: 51, İstanbul, ss. 5-10
- SÜZEN, Osman Nuri, (2008), **Öğrenci Ev Ziyaretleri**, Gül Yurdu Yayınları, İzmir.
- ŞABAN, Canan (2011), “İlköğretim Okullarında Velilerin Eğitime Katılım Düzeyleri ve Tercih Ettikleri Katılım Türleri”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, İstanbul.
- ŞEN, Servet, (2008), “Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Temel Özellikleri ve Gereksinimleri”, **Okul Öncesi Eğitime Giriş**, Gelengül, HAKTANIR, (Ed.). Anı Yayıncılık, Ankara, ss.81-133.
- TEMEL, Z. Fulya (2003), “Aile Eğitim Modeli: Dünya’da ve Türkiye’deki Uygulamalar”, **“Erken Çocukluk Eğitimi Politikaları: Yaygınlaşma, Yönetişim ve Yapılar Toplantısı” Raporu**, Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü, 5-6 Aralık 2003, Ankara, ss.44-65.

- TEMEL, Z. Fulya, Ayşe, B. AKSOY ve Zeynep, KURTULMUŞ, (2010), “Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılım Çalışmaları”, **Aile Eğitimi ve Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılım Çalışmaları**, Z. Fulya, TEMEL, (Ed.). Anı Yayıncılık, Ankara, ss. 328–359.
- TEZEL ŞAHİN, Fatma ve Naim ÜNVER (2005), “Okul Öncesi Eğitim Programlarına Aile Katılımı”, **Kastamonu Eğitim Dergisi**, Gazi Üniversitesi, Sayı: 13-1, Kastamonu, http://www.kefdergi.com/13_1.pdf (05.05.2013).
- TEZEL ŞAHİN, Fatma ve Saide ÖZBEY (2009), “Okul Öncesi Eğitim Programlarında Uygulanan Aile Katılım Çalışmalarında Baba Katılımının Yeri ve Önemi ”, **Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi**, Yıl: 2009, Sayı: 17, Ankara, ss. 30-39
- TEZEL ŞAHİN, Fatma ve Arzu, ÖZYÜREK, (2010), **Anne Baba Eğitimi ve Okul Öncesinde Aile Katılımı**, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.
- URAL, Ozan, (2010), “Dünden Bugüne Aile Eğitimi”, **Aile Eğitimi ve Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılım Çalışmaları**, Z. Fulya, TEMEL, (Ed.). Anı Yayıncılık, Ankara, ss. 50–67.
- ÜNAL, Fatma, (2010), “Aile Eğitiminde Ebeveyn Hakları İle İlgili Yasalar ve Etik Kurallar”, **Aile Eğitimi ve Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılım Çalışmaları**, Z. Fulya, TEMEL, (Ed.). Anı Yayıncılık, Ankara, ss. 110–153.
- ÜNLÜER, Esra, (2012), “Okul Öncesi Eğitimde Ailenin Yeri Ve Önemi”, **Anne Baba Eğitimi**, Tülin, GÜLER, (Ed.). Pegem Akademi, Ankara, ss.93-103.
- ÜSTÜNER, Mehmet, (2004), “Geçmişten Günümüze Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirme ve Günümüz Sorunları”, **Eğitim Fakültesi Dergisi**, İnönü Üniversitesi, Sayı: 7, Malatya, <http://web.inonu.edu.tr/~efdergi/arsiv/Ustuner.htm> (22.03.2013)
- ÜSTÜNOĞLU, Ülkü, (1991), “Aile Eğitiminde Uygulanabilecek Farklı Yaklaşımlar”, **Aile Eğitim Paneli**, Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı, Eğitim Serisi: 5, 10 Mayıs 1991, Ankara, ss.80-89
- VURAL, Birol, (2005), **Öğrencinin Başarısı İçin Aile-Okul Birlikteliği**, Hayat Yayınları, İstanbul.

- VURAL, Birol, (2006), **Yetkin-İdeal Vizyoner Öğretmen**, Hayat Yayınları, İstanbul.
- YANIKLAR, Cengiz, (2008), “Eğitimin Toplumsal Temelleri”, **Eğitim Bilimine Giriş**, Mehmet Durdu, KARSLI, (Ed.). Pegem Akademi, Ankara, ss.121-136.
- YAVUZER, Haluk, (2011 a), **Ana-Baba ve Çocuk**, Remzi Kitapevi, İstanbul.
- YAVUZER, Haluk, (2011 b), **Çocuk Psikolojisi**, Remzi Kitapevi, İstanbul.
- YILDIRAN, Güzver, (1983), “Okulöncesi Eğitimde Okul, Ana-Baba ve Çevre Arasındaki İşbirliğinin Sağlanması”, **Okulöncesi Eğitim ve Sorunları**, Nizamettin, KOÇ, (Ed.). Türk Eğitim Derneği Yayınları, Ankara, ss.69-94.
- YILDIZ, Seçil (2012), “Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Ziyaretlerinin İşlevselliğinin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Nevşehir İli Örneği)”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü**, Kayseri.
- YILMAZ, Ayfer (2006), “İlköğretim Okullarında Etkililik Sağlanması İçin Öğretmenlerin Ailelerden Beklentileri”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Sakarya.
- YİĞİT, Birol ve Mehmet, BAYRAKDAR, (2006), **Okul-Çevre İlişkileri**, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- YÖRÜKOĞLU, Atalay, (2007), **Değişen Toplumda Aile ve Çocuk**, Özgür Yayınları, Ankara.

DİZİN

A

Aile, v, 1, 2, 3, 4, 6, 11, 13, 27, 28, 29,
31, 33, 35, 37, 38, 41, 43, 108, 109,
110, 111, 112, 113, 114, 115
Anne, 3, 31, 34, 37, 39, 41, 42, 93, 108,
111, 112, 114, 115

B

Baba, 108, 111, 112, 115, 116

C

Cumhuriyet, 14, 17

D

Darülmüallimin, 17

E

Eğitim, i, xii, 4, 9, 11, 12, 18, 19, 20,
26, 32, 41, 49, 99, 108, 109, 110, 111,
112, 113, 114, 115, 116
Ev Ziyaretleri, i, ix, x, xi, 6, 32, 33, 35,
37, 39, 41, 44, 63, 64, 65, 66, 67, 76,
77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 87,
88, 89, 101, 113, 114

F

Faaliyet, x, xi, 84, 85

G

Gelişim, 26, 109

H

Hakemlik, 25

İ

İlköğretim, i, v, 20, 101, 108, 110, 113,
114, 116

K

Katılım, 111, 112, 114, 115

M

MEB, xii, 3, 25, 27, 32, 35, 38, 40, 42,
46, 109, 113

O

Okul, i, v, 1, 2, 3, 4, 6, 9, 17, 18, 19, 20,
24, 27, 32, 33, 41, 43, 44, 46, 55, 57,
63, 64, 72, 80, 95, 97, 98, 101, 103,
108, 109, 110, 111, 112, 113, 114,
115, 116
Okul Öncesi, i, 6, 18, 19, 32, 80, 101,
108, 110, 111, 112, 113, 114, 115,
116

Ö

Öğretmen, v, xii, 5, 6, 11, 13, 14, 17,
18, 19, 23, 24, 25, 26, 39, 40, 43, 45,
46, 69, 72, 90, 91, 93, 108, 109, 110,
111, 113, 115, 116

S

Sınıf Öğretmeni, 111

T

Temel Eğitim, 33, 113
Türkiye, xii, 21